

MESERÉT LAJOSMIZSEI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2021. szeptember 01.

Pedagógiai Program

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde

6050 Lajosmizse, Attila u. 6.

Az intézmény OM azonosítója: 027656	Jóváhagyta: Kocsis Györgyné intézményvezető Ph.
Legitimációs záradék	
Véleményezte: Meserét Óvoda Szülői Szervezete	Dátum: 2021.06.23. Szülői Szervezet Elnöke Gállosné Borbély Gizella
Készítette és elfogadta: Az óvoda nevelőtestülete.	Dátum: 2021.06.23. Nevelőtestület véleményezte, elfogadta Kocsis Györgyné aláírása
Egyetértését nyilvánította: Lajosmizsei Közfeladat-Ellátó Társulási Tanács Elnöke Basky András	Dátum: 2021. .... Társulási Tanács Elnöke Basky András aláírása
Irattári száma: LMÓVODA/318-1/2021.	Dátum: 2021.07.19.
Hatályos: 2021.09.01-től - visszavonásig	Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig
A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai: <ul style="list-style-type: none"> - Nevelőtestületi javaslat - Partneri igények változása - Törvényi változás	

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ	4
1.1. Óvodánk bemutatása.....	4
1.2. Óvodánk természeti és társadalmi környezete.....	6
2. AZ ÓVODA NEVELÉSI ALAPELVEI	7
3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA	9
4. GYERMEKKÉP	10
5. ÓVODAKÉP	10
6. ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	11
6.1. Az egészséges életmód alakítása.....	11
6.1.1. Egészségfejlesztési program.....	17
6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	19
6.3. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	24
7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	26
7.1. Személyi feltételek.....	26
7.2. Tárgyi feltételek.....	29
7.3.1. Heti rend.....	30
7.3.2. Napirend.....	31
7.3.3. Az óvodai nevelés tervezése.....	32
7.3.5. Óvodánk csoportszerkezete.....	36
7.4. Az óvoda kapcsolatai.....	37
8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	40
8.1. Játék.....	40
8.2. A külső világ tevékeny megismerésére nevelés.....	42
8.3. Verselés, mesélés.....	46
8.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	48
8.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	51
8.6. Mozgás.....	53
8.7. Munka, munka jellegű tevékenységek.....	56
9. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	59
10. GYERMEKVÉDELEM	61
11. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK	64
12. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, HAGYOMÁNYAI, JELES NAPJAI	68
13. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK	69
14. MESERÉT LAJOSMIZSEI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE FELSŐLAJOSI TAGINTÉZMÉNYÉBEN	71
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	71
14.1. A fejlesztés tartalma.....	71
14.2. Komplex foglalkozások rendszere.....	78
15. INTÉZMÉNYI INTÉZKEDÉS RENDKÍVÜLI SZÜNETRE	90
ÖSSZEGZÉS	118

1. BEVEZETŐ

Pedagógiai Programunkat a 363/2012. (XII. 17.) Kormány rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramja, és az 1. melléklet a 137/2018.(VII.25.) Kormányrendelethez kiadott módosítás alapján átdolgoztuk, figyelembe véve az intézmény Alapító okiratát.

Korábban 2004.-ben nevelőtestületünk által módosított „Helyi Óvodai Nevelési programunkat” átdolgoztuk a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX törvény módosítására kiadott 2003. évi LXI törvényben rögzített jogszabályok alapján. Illetve kiegészítettük az Alapprogramot módosító Kormányrendelet 255/2009.(XI. 20.) szerint.

A nevelőtestület döntése alapján programunkat átdolgoztuk annak érdekében, hogy a mindennapi gyakorlati nevelő és tervező munkánkban jól használható, rövid, áttekinthető legyen.

Pedagógiai Programunk vonatkozik a Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda Székhelyintézményében, Szent Lajos utcai Tagintézményében, Rákóczi utcai Tagintézményében, valamint a Felsőlajosi Tagintézményben dolgozó valamennyi óvodapedagógusra. Felsőlajosi Tagintézmény speciális tevékenységformáit és ehhez kapcsolódóan az óvodapedagógusok feladatait egységes keretbe foglalva tartalmazza a program.

A konkrét megfogalmazású feladat és tevékenységrendszerrel mind a régen intézményünkben dolgozó, mind a leendő óvodapedagógusok egységes szemléletű nevelőmunkáját kívánjuk segíteni, biztosítva ezzel az állandó színvonalas minőségi nevelőmunkát.

1.1. Óvodánk bemutatása

Az egységes közoktatási intézmény 2007. augusztus 8-án alakult Lajosmizsei székhellyel. A társulásban résztvevő napközi otthonos óvodák szakmai szempontból részben önállóak. *A Pedagógiai Program közös, amely tartalmazza a tagintézményi sajátosságokat is.*

Az óvoda hivatalos elnevezése:

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde

Az óvoda Alapító okiratának száma: *MESERET/10/2021.*

Az óvoda székhelye: 6050. Lajosmizse, Attila u. 6.

Az óvoda telefon/fax száma: 76/356-560

Intézményegysége:

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége
6050.Lajosmizse, Szent L. u. 19. Telefon száma: 76/555-024

Az óvoda tagintézményei:

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézménye
6055. Felsőlajos, Óvoda u. 2. Telefon száma: 76/356-362

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Szent Lajos utcai Tagintézménye
6050. Lajosmizse, Szent L. u. 19. Telefon száma: 76/356-203

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Rákóczi utcai Tagintézménye
6050. Lajosmizse, Rákóczi u. 30. Telefon száma: 76/356-092

Költségvetési szerv irányító szervének megnevezése

Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás
Társulási Tanács

székhelye: 6050. Lajosmizse, Városház tér 1.

Köznevelési intézmény fenntartójának megnevezése

Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás

székhelye: 6050. Lajosmizse, Városház tér 1.

A költségvetési szerv közfeladata

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben és a vonatkozó egyéb
jogszabályokban foglaltak szerint ellátja:

- óvodai nevelés
- a többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek
nevelését-oktatását.
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42 §-
ban foglaltak szerinti bölcsődei ellátás.

A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

Szakágazat száma: 851020

Szakágazat megnevezése: Óvodai nevelés

A költségvetési szerv alaptevékenysége

- Óvodai nevelés. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.
Óvodai étkeztetés. Képességfejlesztés. Óvodai fejlesztő program szervezése. A többi
gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető oktatható a.) autizmus spektrum zavarral, b.)
mozgásszervi fogyatékossgal, c.) hallásfogyatékossgal, d.) enyhe értelmi
fogyatékossgal, e.) beszéd fogyatékossgal, f.) egyéb pszichés, fejlődési zavarral
(tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar) küzdő sajátos nevelési igényű
gyermekek óvodai nevelése.
- Bölcsőde feladata a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi
XXXI. törvény 42. §-a valamint a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 36. §-a alapján, a
családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan
gyermekek nappali felügyeletének, gondozásának, nevelésének, napközbeni ellátásának
biztosítása.
- A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése

013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
104031	Gyermekek bölcsődei ellátása
107080	Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok

A gyermekcsoportok száma:

- 16 csoport Lajosmizsén
- 2 csoport Felsőlajoson
- 2 csoport Lajosmizsén (Bölcsődei)

Az alapító okiratban meghatározott gyermeklétszám: 441 fő

Ebből

• Lajosmizse, Attila u. 6.	275 fő
• Lajosmizse, Szent L. u. 19.	66 fő
• Lajosmizse, Rákóczi u. 30.	50 fő
• Felsőlajos, Óvoda u. 2.	50 fő

Bölcsődei férőhely összesen

- Lajosmizse, Szent L. u. 19. 26 fő

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig, legfeljebb hét éves koráig illetve az iskolai érettség eléréséig.

Az intézmény folyamatos működését Lajosmizse Város és Felsőlajos község kötelező feladatellátásként biztosítja, megteremtve azokat a feltételeket, amelyek a város és a község 3-7 éves korosztályának intézményes neveléséhez, oktatásához szükségesek.

1.2. Óvodánk természeti és társadalmi környezete

Lajosmizse város Magyarország geometriai középpontján, földrajzilag a Duna-Tisza közí hátság és a Cegléd-Gödöllői dombvidék határán fekszik.

Városunk területén a kora bronzkorban már emberi települések voltak.

A mai Lajosmizse város területe a XVIII-XIX. Század jelentős időszakában Jászberény város birtoka volt. Az egykori kun pusztákat a berényiek állattenyésztésre használták. A századforduló tájékán a jászberényi lakosok már építettek Mizsén és Lajoson. A község 1877-ben lett közigazgatásilag önálló: Jász-Lajosmizse Nagyközség néven.

Lajosmizse a II. világháború után kommunális téren elmaradott község volt.

Az 1960-as évektől gyors fejlődésnek indult. Ez a fejlődés 1970-től – a község nagyközségi rangra emelését követően – fokozódott. Ekkor bővült és fejlődött erőteljesen a településen belüli gyermekeket nevelő-oktató intézményhálózat, így az óvoda is.

1973-ban épült fel az új 100 férőhelyes 4 csoportos óvoda mely 1977-ben széles társadalmi összefogással bővült újabb 100 férőhellyel bővült. Ez a mai *Székhelyintézmény* épülete.

1972-ben a Rákóczi utcai tagóvoda teljes felújítást kapott, így ez az óvoda ma is jól szolgálja a két csoporttal kapcsolatos nevelőmunkát.

A Szent Lajos utcai óvoda az új Egészségház felépítésével felszabadult régi gyermekorvosi rendelő helyén került kialakításra. Az itt levő két csoport számára a helyiségek méretei nem voltak megfelelőek. 2009 nyarán a Szent Lajos utcai volt iskolaépületet alakítottuk át és új mosdóhelyiséggel bővítettük. 2009 őszén 3 megfelelő méretű csoportszobával, valamint tornaszobával várhattuk a gyermekeket.

2013-ban a székhelyintézmény 3 óvodai csoporttal, tornaszobával és kiszolgáló helyiségekkel bővült. A tagintézmények és a székhelyintézmény energetikai felújítása folyamatosan, pályázati forrásból valósult meg az elmúlt években.

A Felsőlajosi Tagintézmény 1979-ben épült a Lajosmizsei Nagyközségi Tanács és az Almavirág Szakszövetkezet segítségével. A község lakosságának igényei alapján szükségessé

vált, hogy óvoda épüljön. A település létszámához igazodva két csoportszobás óvodát hoztak létre, a hozzátartozó kiszolgáló helyiségekkel együtt. A minden igényt kielégítő modern gyermekintézmény társadalmi összefogással épült.

Az átadás 1980. november 1.-én ünnepélyes keret között történt.

1992-ig a Lajosmizsei Óvoda tagóvodájaként működünk.

1993. márciustól az intézmény fenntartója Felsőlajos Község Önkormányzata.

Az óvoda közös igazgatású a Felsőlajosi Általános Iskolával 2007-ig. 2007. szeptember 1.-től a Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda tagintézményeként működik az óvoda.

Óvodánk a főúttól könnyen megközelíthető, a település központjában található. Az épülethez parkosított, nagy udvar tartozik. A szülők társadalmi munkával aktívan részt vesznek az óvoda és környezete szépítésében.

Óvodánk ötven férőhelyes, két részben osztott csoporttal működünk: kis-középső, és nagy-középső. Helyi nevelési programunk választásához figyelembe vettük a helyi adottságokat, a fenntartó elvárásait, a szülők igényeit, de legfőképpen a gyermekek érdekeit.

Így esett választásunk a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programra (Miskolc, 1996, Fábrián Katalin).

Az 1993-ban városi rangot kapott, kiterjedt tanyavilággal rendelkező településünkön élő családok helyzetében anyagi-, szociális-, kulturális téren nagymértékű eltérések mutatkoznak.

Az óvodába járó gyermekek közül 75 % a városban, 25 % tanyán él.

Óvodásaink többsége elfogadható körülmények között él.

Egyre bővül azoknak a családoknak a száma, akiknek lehetőségei a társadalmi változások miatt beszűkültek. Napi anyagi gondokkal küzdenek, melynek során a családok szétesnek, a gyermekek sérülései halmozódnak, hátrányos helyzetbe kerülnek.

Minden évben több család a jobb megélhetés reményében költözik településünkbe, de ők általában a perifériára csúsznak, gyermekei hátrányokkal kerülnek óvodába.

A családok fokozatosan romló életfeltételei miatt egyre fontosabb szerepet kap az óvodai nevelésben a gyermekek napközbeni ellátása.

Pedagógusaink megpróbálják a nehéz körülmények között élő hátrányos helyzetű gyermekeket felzárkóztatni, sérüléseiket enyhíteni az elfogadó, meleg, szeretetteljes óvodai légkörben. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése, oktatása megvalósul intézményünkben, amelyhez a fenntartó megfelelő végzettségű szakembert biztosít.

Megfigyelhető, hogy a családok többségének kulturális igényeit kielégítik a TV műsorai, videózás, *internetes, telefonos játékok*, valamint újabban a hipermarketek látogatása. Ezért különösen fontos a kapcsolattartás különböző formáinak alkalmazása, óvodánk nyitottsága a szülők, családok nevelése érdekében.

A családok az óvodától olyan feladatok megvalósítását is elvárják, amelyek a családi nevelés alapvető feladatai lennének (szokások kialakítása, viselkedési normák megalapozása, életkornak megfelelő szókincs, beszédfejlettség).

A továbbiakban fontos feladatunk, tudatosítani a szülőknél, hogy az óvodai nevelés a családi nevelést kiegészíti, de nem pótolhatja, és nem helyettesítheti.

2. AZ ÓVODA NEVELÉSI ALAPELVEI

A közös alapelvek a székhelyintézményre és a tagintézményekre vonatkozó elveket foglalja össze, amelyek meghatározzák az óvodai élet céljait, feladatait.

A pedagógiai alapelvek meghatározásánál abból indultunk ki, hogy:

- a gyermek – mint fejlődő személyiség – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be,
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas nevelésben.

Alapelvek:

- A gyermek mindenekfelett álló érdekének védelme.
- A gyermek személyiségének és jogainak tiszteletben tartása,
- A gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság vegye körül. Egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet.
- A gyermek alapvető testi és lelki szükségleteinek figyelembevétele.
- Helyes magatartási normák megalapozása.
- Olyan szokásrendszer kialakítása, amely biztonságot nyújt a gyermek számára, megalapozott, következetes, ám rugalmas. Fejlődik normarendszere, amely a további fejlődési szakasznak, az iskolás kornak alapja, s egyben a felnőtté válás feltétele is.
- Megfelelő életvitel, egészséges életmód iránti igény kialakítására törekszünk. Nevelési cél a gyermeknek adekvát és rendszeres életritmus, megfelelő napirend kialakítása. A felfokozott mozgásigény a gyermek életkori sajátosságai közé tartozik. Ennek kielégítése az óvodapedagógus feladata.
- A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. Olyan pedagógiai környezet kialakítására törekszünk óvodáinkban, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.
- A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek tehetséggondozása, képességeik kibontakoztatásához szükséges differenciált bánásmód biztosítása.
- A szociális hátrányok kompenzálásában az esélyegyenlőség megteremtésében minden óvodai dolgozó aktívan részt vállal.
- Nagyon fontos a családok nevelési szokásainak megismerése, közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz. Nevelési célunk a családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése. Az óvodapedagógusok napi kapcsolatban állnak a szülőkkel, ezáltal az együttnevelés, az együttműködés érdekében a folyamatos párbeszéd feltételrendszere biztosított.
- A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben. Nevelési cél, hogy igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor egyedül is tevékenykedhessen. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze elsősorban a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.
- A folyamatos beszoktatás lehetőségének biztosítása.
- A szülők, partnerek reális igényeinek kielégítése.
- Óvodás életkorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legegységesebb pszichikus szükséglete. A játék semmi mással nem helyettesíthető. A gyermek létformája a játék, ezen keresztül tapasztalja meg körülötte lévő világ sokszínűségét. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, a személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség-, képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

- Egységes nevelői hatások érvényesítése.
- Óvodapedagógusi mintaadás.
- Segítő, támogató jelenlét.
- A nevelés és tanulás folyamatjellegének figyelembevétele.
- A gyermek és az óvodapedagógus közötti érzelmi kapcsolat figyelembevétele.
- A pozitív megerősítés elve.
- A kényszerítés mellőzése.
- A gyermeki önállóság tiszteletben tartása.
- Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket. Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.
- Óvodánkban kiemelten fontosnak tartjuk a külső világ tevékeny megismerését, olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedésformák kialakítását a gyermekekben, amelyek elősegítik a természetes és mesterséges környezettel való harmonikus kapcsolatuk kialakítását életkori sajátosságaiknak megfelelően. Valamennyi tevékenységi területet erre alapozunk.
- A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével érjük el, hogy a gyermek tisztelje, szeresse a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne. Nevelési célunk, hogy az óvodás korú gyermekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a dajka néni példája elengedhetetlen.
- Sokoldalú, több érzékszervre ható tapasztaltatás elősegítésének érvényesítése.
- Rácsodálkozás, felismerés fokozott figyelembevétele.
- Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, mely normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.
- Óvodáinkban komplex nevelés folyik. Célunk a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése.

3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA

- Célunk az óvodások élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A gyermekek szívesen járjanak óvodába, érezzék otthon magukat.
- Célunk az emberi értékek közvetítése a közösségi élet szabályainak formálása, a kultúra átadása, a mindennapi életben való helytállásra nevelés.
- Kiemelkedő képességek felismerése, gondozása, differenciált feladatok biztosítása.
- Munkánk során célunk, hogy a gyerekek sokoldalú harmonikus fejlődését a személyiség kibontakoztatását legjobb tudásunk szerint elősegítsük, egészséges óvodai környezet megteremtésével.
- A gyermekek megfelelő gondozottságának biztosítása alapvető szükségleteiknek kielégítése.

- Harmonikus, nyugodt, vidám, szeretetteljes, egészséges, változatos tevékenységekre lehetőséget adó környezet biztosítása.
- Szociálisan és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek differenciált fejlesztése, egyéni képességek kibontakoztatása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek eltérő fejlődésének figyelembevétele.
- Óvodánk célja, hogy megteremtse a nevelés feltételeit, és folyamatosan biztosítsa azt.
-

4. GYERMEKKÉP

„A gyermek, akit szeretnek, és átölelnek, megtanulja, hogy szeretetet érezzen és vigyen a világba.”

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A gyermeknek sajátos és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes, előítéletektől mentes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

5. ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátás is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakozását,
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásának a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról,
- emberi értékek közvetítéséről,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A hazájukat elhagyni kényszerülő (migráns) családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

6. ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az *értékorientált* közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

6.1. Az egészséges életmód alakítása

A gondozás és a gondoskodás a gyermekről alapvető és állandóan jelenlévő sajátossága az óvodának. Kiemelt jelentőségű ebben az életkorban az *egészséges életmódra nevelés*, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi *képességek fejlődésének segítése*,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, a *tisztálkodás*, az étkezés, *különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása*,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megléte,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása,
- rendszeres életritmus, megfelelő napirend kialakítása a gyermek számára.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógus alakítsa ki a gyermek szociális képességeit, miközben
  - edzi a gyermek egészségét

- kialakítja az egészséges életmód, testápolás, az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés szokásait
- gondozza, óvja a rábízott gyermekeket.
- A kognitív képességeinek fejlődését segítse elő azáltal, hogy
  - kielégíti mozgásigényüket, a testi szükségleteiket
  - biztosítja a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését
  - odafigyel a gyermek testi fejlődésére
  - a nagymozgások fejlesztését előtérbe helyezi.
- Az óvodapedagógus és a gyermekek aktívan járuljanak hozzá az udvar esztétikájának, rendjének, megtartásához.
- Az udvari élet megszervezésénél használja ki azokat a tevékenységformákat, melyek során lehetőség van a gyermekek környezettudatos magatartásának alakítására, mozgásigény kielégítésére, valamint az egészséges életmód alakítására.
- A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, adottságait figyelembe véve fokozott odafigyelés és segítségnyújtás.
- Az etnikai kisebbségi és a halmozottan hátrányos helyzetből adódó hátrányok megszüntetésére törekszünk.
- Alapvető higiéniai szokások kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk.
- Alapozza meg a gyermek önállóságát, alkalmazkodóképességét, együttműködését és készítse őket az egymástól való tanulásra.

Feltételek:

- Az egészséges életmódra nevelés feltételrendszerének biztosítása, fejlesztése az óvodavezető feladata az óvodapedagógusok és a szülők közreműködésével.
- A csoportszobákban biztosítottak legyenek az egészséges életkörülmények és a gyermekek jó közérzete. Az óvodapedagógus tegye barátságossá, otthonossá, többféle funkció betöltésére alkalmassá a csoportszobát. biztosított legyen a nap folyamán a friss levegő a csoportszobákban, még téli időszakban is.
- A csoportszoba egészséges levegőjét párologtatóval, szellőztetéssel biztosítsa.
- Megfelelő eszközök biztosítása, amelyek elősegítik a gyermek képességeinek fejlődését az egészséges életmódra nevelés során.
- Az udvaron különböző talajfelületek állnak rendelkezésre a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzésére. A lubickoló medence a vízhez szoktatási feladatokon túl az úszás előkészítésére, az udvarok fákkal, cserjékkel beültetett árnyékos részei és napsütötte tisztái a gyermekek edzésére alkalmasak.
- Az udvari mozgásfejlesztő eszközök segítséget nyújtanak a gátlásos, labilis mozgású gyermekek mozgásának spontán és irányított helyzetekben történő gyakorlására.
- A kiszolgáló helyiségek berendezése, bútorzata (padok, szekrények, fogasok, fogmosó tartók) a lehető leghigiénikusabb módon szolgálja a gyermekek testi szükségleteinek kielégítését. Óvodáinkban minden gyermeknek van külön szekrénye. A zsúfoltság elkerülése érdekében biztosítjuk az öltözködés alkalmával a folyamatos ki- és bemenetet. A mosdóhelyiségekben hideg-, meleg *kevert*vizes folyóvíz, szappan és körömkefe áll a gyermekek rendelkezésére. Egy mosdót két csoport használ, váltva egymást. Minden gyermeknek saját, jellel ellátott törölközője, fésűje, fogkefeje és fogmosó pohara van. A WC-k függönyökkel ellátottak.
- A gondozási műveletek során párbeszéd kialakítása, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelése.
- Az egészséges életmód, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása érdekében óvodánk részt vesz a Dohányzás vagy Egészség kiegészítő óvodai programban. A program célja a prevenció, egészséges szemléletformálás, *a függőségek, szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése*. A programot több óvodapedagógus is alkalmazza a saját csoportjában.

- 2007-ben óvodánk csatlakozott az „Egészségesebb óvodák” hálózatához.

Tevékenységek:

- Az óvónő a gyermek óvodában töltött idejét, tudatosan és élettani szükségleteinek megfelelően tervezi, szervezi.
- A helyes életritmust az egyéni és életkori sajátosságoknak megfelelően a családdal összhangban alakítja ki.
- A gondozottság, ápoltság a gyermeke számára jó közérzetet biztosít.
- A rendszeres időben történő tevékenységeket a gyermekek örömmel végzik.
- Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvónő biztosítja.
- Az óvónők a dajkák bevonásával megállapodnak a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében.

A testápolás, tisztálkodás a gyerekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztasági igényük kialakulását szolgálja. A gondozás során a kisgyermek szociális és személyes szükségleteit elégítjük ki. Elősegítjük növekedését, fejlődését, hozzájárulunk egészsége megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges és a biztonságos életvitel kialakulásához.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyereket szükségleteinek, kívánságainak jelzésére, szóbeli kifejezésére szoktatja. Ne sűrgesse, de ösztönözze, segítse a gyermekeket abban, hogy szükségleteik körüli teendőiket közösen – a nevelővel együttműködve – de egyre önállóbban végezzék.
- Figyeljen a családi és az óvodai testápolási szokások összehangolására. Szükség esetén tájékoztassa a szülőket a helyes gondozási szokások alakításának fontosságáról.
- A testápolási műveletek a gyermekeket segítő felnőttek (óvodapedagógus, dajka) és a gyerekek közötti bensőséges kapcsolat elmélyítését is elősegítik.
- *Ösztönözze a gyermekeket a helyes fogmosási technika elsajátítására.*
- Érvényesítse a differenciált bánásmódot a helyes egészségügyi és higiéniai szokások kialakításánál.
- A szociálisan, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél gyakran előforduló hiányos gondozási feladatokat pótolja.

Tevékenységek

- Az óvodában a gyerekek szappannal folyóvízben mossanak kezet WC használat után, étkezés előtt és minden esetben, amikor szükséges. Néha egy-egy gyerek teljes mosdatására is szükség lehet. A gyermekek körmei legyenek ápoltak.
- *Gyermekek a nap folyamán egy alkalommal étkezést követően fogat mosnak, valamint minden olyan esetben, amikor szükséges.*
- Az óvodáinkban kialakult szokásrend lehetővé teszi, hogy a gyerek akkor mehessen WC-re, amikor akar, és szükségleteit társaitól elválasztva, nyugodt körülmények között végezhesse el. A helyi sajátosságokból adódóan sok olyan gyermek jár óvodánkba, akik itt találkoznak először öblítő berendezéssel és ismerkednek meg a papírhasználattal is. Ezek a gyermekek különös gondoskodást igényelnek. Sok türelemmel és magyarázattal kell segíteni őket.

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermekeket.

Az óvodapedagógus feladatai

- Tájékoztassa a szülőket, a gyermek réteges öltöztetésének fontosságáról.
- Az óvodapedagógus kérje a szülőket, különösen kiscsoportban, hogy az óvodai szekrényben tartalék fehérneműt és váltó ruhát is tartsanak.

- Kísérje figyelemmel, hogy a gyermek megfelelő sorrendben öltözzön, vetkőzzön, és igény szerint segítse ebben. Tanítsa meg cipőfűzőjének gondos megkötését, holmijával való gondos bánásmódot.
- Hívja fel a figyelmét, hogy ruháját esztétikusan, összehajtva helyezze a szekrénybe, a polcra.
- A nagyobb gyermekeket buzdítsa a kisebbek segítésére, ezzel erősítve szociális kompetenciájukat.

Tevékenység

- A gyermek öltözéke legyen célszerű, álljon összhangban önállóságukkal és az óvodai étellel.
- Rendezett külső megjelenés igényévé váljon.
- Önállóan tudja ruhadarabjait le- és felvenni. Fejlettségi szintjének megfelelően tudjon cipőt kötni és gombolni.
- A gyermek ruhaneműjét maga helyezze el a szekrényében életkorának megfelelően.

Feltételek

- Az óvodában váltóruhát, pizsamát és tornaruhát, valamint váltócipőt kérünk. A váltócipő nem lehet papucs.
- A gyermekek számára elkülönített öltözőszekrény áll rendelkezésükre.

A fejlődés egyik feltétele a **táplálkozás**, amely az elhasznált energiát pótolja, és a további testépítést szolgálja. A gyermekek napi háromszori étkezését az életkoruknak megfelelően kialakított egészséges étrenddel az *óvoda épületében működő főzőkonyha biztosítja*.

Az óvodapedagógus feladatai

- Vegye figyelembe a gyermekek eltérő étkezési szokásait.
- Az otthonról hozott különböző táplálkozási szokások miatt fontos, hogy az óvodapedagógus ismerje meg a szülők segítségével ezeket, és kellő toleranciával fogadja a kezdeti étvágytalanságot, válogatást.
- Tanítsa meg a gyermekeket az evőeszközök helyes használatára, szükség szerint segítse.
- Az ismeretlen ételeket kóstoltassa meg, ízükhöz fokozatosan szoktassa a gyermekeket.
- *Ösztönözze a gyermekeket tejtermékek, gyümölcsök, zöldségek fogyasztására.*
- Fordítson kiemelt figyelmet a helyes étkezési és illemszabályok kialakítására, a gyermek egyéni étkezési tempójára, szükségleteire.
- Biztosítsa a gyermekek számára, hogy a nap bármely szakaszában pótolhassák folyadékhiányukat.

Tevékenységek

- A gyermek csukott szájjal étkezzon, evőeszközöket megfelelő módon használja. Használjon szalvétát, tányér fölé hajolva étkezzon.
- A tevékenységet segítséggel vagy önállóan végezzék, melynek mértéke életkornak megfelelően bővül, szokás és szabályrendszere kiteljesül.
- A tevékenység gyakorlása során a környezet rendjének megőrzésére és kialakítására neveljük a gyermeket.

Feltételek

- A gyermekek számára mindig ép, tiszta, kézméretüknek megfelelő evőeszközök és edények, terítők, szalvéták, ünnepek alkalmával ünnepi asztal szolgálják az étkezést.
- Óvodáinkban az étkezések mindig azonos időben történnek. A gyermekek folyamatosan tízóraiznak, ezzel biztosítjuk a zavartalan játékidőt, mely az elmélyült játék egyik alapfeltétele. Egyéni igényük szerint a gyermekek eldönthetik, hogy mikor ülnek le enni. Az ebédhez már együtt ül le az egész csoport. Az uzsonnát a délutáni pihenő és mindennapos testnevelés után is közösen fogyasztják el.
- *Oda figyelünk a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.*

- *A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a gyermekek számára szükséges friss zöldség, és gyümölcs mennyiséget.*

A Mozgás, edzés az óvodai nevelés fontos része. A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésük elősegítésére törekszünk. A mozgásformák sokszori gyakorlásához optimális feltételeket teremtünk óvodánk udvarán, tornaszobánkban, csoportszobákban, valamint nyári időszakban, a medencében. A mozgásfejlesztéshez biztosítjuk a megfelelő számú és minőségű mozgásfejlesztő eszközöket.

Az óvodapedagógus feladatai

- *Mindennapos mozgás, testmozgás biztosítása (délelőtt és délután).*
- A mozgásfejlesztéshez biztosítsa az eszközöket.
- Fokozottan figyeljen a balesetvédelmi szabályok betartására.
- A mozgásfejlesztésnél vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait, törekedjen a változatos eszközhasználatra és feladatadásra.
- Feladatok összeállításánál vegye figyelembe a gyermeki érdeklődést.
- Szabad eszközválasztás lehetőségét biztosítsa a gyermekek számára.

Tevékenységek

- Életkorának megfelelően biztonságosan használja az eszközöket óvónői felügyelet mellett.
- Aktívan és örömmel végezze a játékos mozgásfejlesztő tevékenységeket.

Feltételek

- A mozgásfejlesztéshez biztonságos eszközök biztosítása.
- A mozgáshoz egészséges és biztonságos környezet megteremtése (portalanítás, felmosás, udvar átnézése mielőtt a gyermekek kimennek, locsolás, fűnyírás)

Levegőzés fontos élettani hatása, időjárástól függően, a gyermek minél több tevékenységet a szabadlevegőn végezzen.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítsa a gyermeknek a napi levegőzését.
- *Levegőzés alkalmával a gyermekeket környezettudatos magatartásra, a környezet megóvására, a természet szeretetére nevelje.*

Tevékenységek

- A gyermek aktívan, társaira figyelve, a szabályok betartásával, felügyelettel tartózkodjon a szabadlevegőn.
- *Levegőzés során a gyermekek tartsák be a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásokat.*

Feltételek

- Szabadlevegőn való tartózkodáshoz változatos tevékenységek és eszközök biztosítása.
- Nyári időszakban védelem a meleg ellen (napernyők, napkrémek).
- *A pancsoló medencében megfelelő higiénés feltételek biztosítása.*

A gyermekek délutáni pihenése élettani szükséglet. Az egyéni alvás igényét, egyéni szokásait figyelembe vesszük (cumi, alvóka).

Az óvodapedagógus feladatai

- Az óvodapedagógus teremtsen meg a nyugodt pihenés feltételeit.
- Elalvás előtt nyugtassa a gyermeket mesével és altatók dúdolásával, zenehallgatással.

Tevékenységek

- A nem alvó gyermek, vagy aki már felébredt csendesen pihenjen, ne zavarja társait.

Feltételek

- Minden gyermeknek legyen saját ágyneműje, pizsamája, melyet a szülő biztosít.
- Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezt lefekvés előtti alapos szellőztetéssel kell biztosítani.

- Életkornak megfelelő ágyak biztosítása.

Betegségmegelőzés, egészségmegőrzés fontos feladat, ennek megvalósítását a gondozási és testi nevelési feladatok segítik elő.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megfelelő napirend kialakításával a gyermek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás és a környezet változásaihoz, ezáltal ellenállóvá válják a betegségekkel szemben.
- *Teremtsen lehetőséget minden gyermek számára az egészségmegőrzés szempontjából is fontos napi testmozgásra a mindennapos mozgás, valamint a spontán, és a szabad játék kereteiben.*
- *Biztosítsa a gyermekek napi levegőzését.*
- Az egészséges életmód érdekében, *a betegségmegelőzési, egészség megőrzési szokások alakításában* szoros együttműködés a családokkal, fokozott figyelemmel a halmozottan hátrányos gyermekek családjaira.

Tevékenységek

- A tevékenységek végzése során a gyermek ügyeljen saját és társai testi épségére.
- *A testápolási, tisztálkodási teendőket végzésénél legyenek alaposak, tartsák be a kialakított szokásokat.*

Feltételek

- A gyerekek haját az óvodában szükség szerint fésüljék meg. A haj átvizsgálását a védőnői szolgálat havi rendszerességgel végzi.
- A megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása a testi épség védelme a balesetek megelőzése érdekében.
- *Az egészségmegővő szempontjából fontos napi mozgáshoz megfelelő hely, eszköz áll rendelkezésre a gyermekek számára.*
- *Szellőztetéssel friss levegő biztosítása, ügyelünk arra, hogy a csoportszobákban megfelelő hőmérséklet legyen.*
- *Egészséges, vitaminban gazdag táplálkozás biztosítása a szülők bevonásával, szoros együttműködésben az étkezésvezetővel.*
- *Megfelelő mennyiségű napi folyadék (víz) áll rendelkezésre a gyermekek szükségleteinek megfelelően.*

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyerekek önállóan mosakodnak, törülköznek.
- Figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, használják a szappant.
- Ruhájuk ujját felhúzzák és letűrik.
- Körömkefével tisztítják a körmüket, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, tisztán tartják, és helyére teszik azokat.
- Zsebkezdőjüket használják, helyesen fűjják az orrukat.
- Rendeltetés szerint használják a WC-t, vigyáznak a WC, mosdó rendjére.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.
- Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat, és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek, ruhájukat ki- és begombolják.
- Cipőjüket befűzik, bekötik.

- Ruhájukat esztétikusan, összehajtva a szekrényükbe helyezik.
- Az időjárásnak megfelelőnek öltöznek.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Megalapozódik környezettudatos magatartásuk, vigyáznak környezetük rendjére, gondozottságára.
- Az ajtókat csendesen nyitják, csukják.
- Az eszközökkel óvatosan bánnak.
- Szükségletükké válik a szabad levegőn való tartózkodás a sokrétű mozgásformák kipróbálása, gyakorlása mindennapi életük velejárója.

6.1.1. Egészségfejlesztési program

Az egészségfejlesztési program az alábbi jogszabályok felhasználásával készült:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 128. §

Célja (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 128. §):

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait. Szorosan kapcsolódik az egészséges életmód alakításához, illeszkedik az intézményben megvalósuló prevenciós feladatokhoz.

Az egészséges életmód alakítása során már meghatároztuk az óvodapedagógus feladatait, a megvalósításhoz szükséges feltételeket, tevékenységet és a fejlődés várható jellemzőit az óvodáskor végére. Ezek egyben a teljes körű egészségfejlesztés részét is képezik (egészséges táplálkozás, mozgás, edzés, személyes higiéné, szenvedélybetegségek megelőzése).

A programunkban megfogalmazott nevelési feladatokkal megegyezően, azokat kiegészítve a mindennapos működésben kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek:

- az egészséges táplálkozás, egészséges táplálkozási szokások megerősítése, kiemelt figyelmet a gyermekek egészséges étkeztetésére, napi szinten gyümölcs biztosítása a gyermekeknek, a táplálék allergiás gyermekeknek speciális étrend biztosítása
- mindennapos mozgás, testmozgás, változatos mozgáslehetőségek biztosítása napi szinten, középpontban a sok mozgással járó játék, játékos mozgástevékenység, emellett korcsoportra szabottan testnevelés csoportos foglalkozást is tartunk heti szinten, a gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok, játékeszközök. A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, nagy figyelmet fordítunk a prevenciós fejlesztő tornagyakorlatok alkalmazására.

- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, dohányzás megelőzése, beszélgetések, programok, előadások szervezésével, dohányzás megelőzési program alkalmazása
- a bántalmazás és erőszak megelőzése, elhanyagolás, ha a szülő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, amely súlyos ártalmat okoz a gyermeknek. Érzelmi elhanyagolás, az érzelmi biztonság, az állandóság a szeretetkapcsolat hiánya. Fizikai elhanyagolás alapvető fizikai szükségletek higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve pl. orvosi ellátás késleltetése, orvosi utasítások be nem tartása.

Gyermekbántalmazás: a gyermekbántalmazás azt jelenti, hogy valaki fájdalmat okoz a gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet vagy gondatlanság, amely a gyermek fizikai sérüléséhez vezethet.

Az érzelmi bántalmazás, azt a rendszeres hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ide tartozik a gyermekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenyítés, állandó kritizálás, érzelmi zsarolás.

Gyermekbántalmazás esetén együttműködünk a gyermekvédelmi felelőssel, és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal. Ezt részletesen a Gyermekvédelem fejezetben tárgyaljuk.

- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás. A gyermek balesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatokat az SZMSZ-ben rögzítettük. Az óvoda berendezései, eszközei a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek alkalmazásba, állapotuk folytonosan ellenőrzésre kerülnek. Ez az udvari eszközök esetében szakértői vizsgálatral egészül ki. Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy odafigyeléssel, óvatossággal megelőzhetőek a balesetek. A gyermekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy bicikli, mászóka, milyen veszélyforrásokat hordoz, illetve mire érdemes odafigyelni a balesetek megelőzése érdekében. Módszere szerepjáték, mesélés, bábozás, társasjáték, beszélgetés. Óvó-védő előírások, az óvoda házirendjébe vannak meghatározva azok az óvó-védő előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint a foglalkozások, kirándulások, séták előtt meg kell ismerni a következő óvó-védő előírásokat

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások
- a tilos és elvárható veszélyforrások

Az óvó-védő előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra

- a személyi higiéné, a gyermekek a családból érkeznek, az óvodába magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokásrendszerével. A testápolással, az öltözködéssel és a pihenéssel kapcsolatos feladatokat a Pedagógiai Program Óvodai Nevelés Feladatai című fejezetben részletesen kifejtettük.
- környezethigiéné a világszinten egységesülő globalizált világ, a természet megvédését a hulladék kezelését, az energiával kapcsolatos takarékoskosságot is beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába. Feladataink közé tartozik a környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása. A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára kell nevelni. Takarékoskodás az energiával: víz, gáz, energia, papír.

területére terjednek ki.

Kapcsolattartás, együttműködés elemzése

A család és az óvodai nevelés elveinek összehangolása

A gyermekek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit, és magatartás mintáját a családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az egészségpedagógiai program megvalósításában. A szokásalakítás alapja a példamutatás a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk. A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat. A szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról; szülői értekezlet, fogadóóra, egészségügyi előadások.

Együttműködés az Egészségügyi Szakszolgálattal (orvossal, védőnővel)

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermekegészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az egészségügyi ellátás feladatai és feltételei a 26/1997. évi NM sz.) rendelet írja elő. Az óvodai gyermek egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és fejlesztő (orvosi, védőnői tevékenységre). A csoportos szűrővizsgálatok megszervezése megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől, az orvosi kezelésektől való félelem leszerelését. A Meserét Óvodában a gyermekek kötelező fogorvosi szűrővizsgálatát is elvégeztetjük.

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés szerepet kap az óvodai nevelés minden területén. A gyermek az első erkölcsi tapasztalatait a családba, majd az óvodában szerzi.

Cél:

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezt fontosnak tartjuk, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek,
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megérésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a *nemzeti identitástudat, a hagyományos kulturális értékek*, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodapedagógus feladatai

- Vegye figyelembe a gyermek érzelmi igényeit, szükségleteit, törekedjen a kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.
- Segítse elő az érzelmekre épülő kapcsolatteremtést.
- Ismerje meg a gyermeket családi környezetében az óvodába lépés előtt.
- Adjon lehetőséget a beszoktatás különböző formáira – anyával történő fokozatos beszoktatás, a gyermek és a szülő igényeinek biztosításával.
- Biztosítsa az óvodába lépéstől kezdődően a pozitív érzelmi hatásokat.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, eltérő szokásrendjét.
- Segítse a gyermek éntudatának fejlődését. Alakítson ki reális énképet, pozitív értékrendet, helyes viselkedési szokásokat.
- Segítse elő a gyermekek önkifejező, önértékesítő törekvéseit. akaratuk, kitartásuk fejlődését.
- Legyen türelmes, tapintatos az érzelmi megnyilvánulások tekintetében.
- Szervezze meg a gyermek óvodai életét olyan módon, hogy fejlődjenek erkölcsi tulajdonságaik (segítőkészség, együttérzés, együttműködés, önzetlenség, figyelmesség).
- Erkölcsi, érzelmi és akarat tulajdonságok fejlesztése: figyelmesség, együttérzés, szeretet, egymás segítése, feladattudat, szabálykövetés, türelem.
- Olyan óvodai élet szervezése, amely segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozását.
- Segítse elő a társas kapcsolatok fejlődését, barátságok kialakulását.
- Alakítsa a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek pozitív érzelmi kapcsolatát úgy, hogy a gyermek jól érezze magát az óvodában.
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletére neveljen.
- Alakítsa ki a csoport hagyományrendszerét.
- Becsültesse meg a természeti és társadalmi értékeket.
- Legyen bátorító, türelmes, adjon személyével pozitív mintát.
- Gondoskodjon a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek folyamatos fejlesztéséről.
- Alkalmazzon speciális eljárásokat a nehezen szocializálható, szociálisan és halmozottan hátrányos helyzetű, lassabban fejlődő gyermekeknél.
- A szülőket tájékoztassa a gyermekcsoport életével kapcsolatos eseményekről, hírekről.
- A társadalom elfogadott erkölcsi normáihoz igazodó magatartás kialakítása. Az emberi kapcsolatokban a szeretet, együttérzés, megbocsátás, igazmondás, bizalom, türelem megismertetése, gyakoroltatása, befogadása.
- Erkölcsi tulajdonságok fejlődésének segítése közös élmények által.
- Segítségnyújtás a negatív tapasztalatok (irigység, durvaság, harag) által kialakult magatartás korrigálásához.
- Az együttműködés fejlesztése.
- Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése.

Feltételek

- Biztonságos, nyugodt családi elfogadó, szeretetteljes légkör jellemezze a csoportot. Legyen elegendő hely és tér a csoportszobában és az udvaron egyaránt a gyermeki érzelmek kibontakozásához.
- Elegendő idő álljon rendelkezésre az egymás közt alakuló érzelmek kinyilvánítására és megélésére, együtt játszásra.
- A megfelelő motiváló eszközök pozitív érzelmi hatást gyakorolnak a gyermekekre.
- Legyen mód a közös élményszerzésre.
- Szülői igény esetén lehetőség van arra, hogy a gyermek a nagyobb testvérrel egy csoportba járhasson, vagy a testvérek találkozhassanak az udvaron, csoportszobában.

Tevékenységek

- A nagyobbak szeretettel és segítő szándékkal veszik körül a kicsiket. A nagyobb gyermekek segítenek a kisebbeknek a mosdóban és az öltözésnél.
- A gyermekek érzelmileg azonosulnak az óvónő és az óvoda más dolgozói által képviselt értékrenddel, ezáltal erősödik a csoport közösségi formálódása.
- A születésnapok, névnapok, óvodai ünnepek közös átélése által alakulnak gyermek társas és baráti kapcsolatai. A közös tevékenységek során a gyermekben fejlődnek a szociális, esztétikai és erkölcsi érzelmek, és megtalálja helyét a közösségben.
- Minden csoportnak hagyomány, szokás-, és normarendszere van, amely nyugodt légkört biztosít.
- A közös programokon, kirándulásokon a közös tevékenységek segítik az óvodai közösség formálódásait.

- Mese-vers

A gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének legfőbb eszköze. A mese-vers erkölcsi, érzelmi töltésű, emberi kapcsolatokat tanít, segíti a világ megismerését.

A népmesék erkölcsi nevelő hatása mélyen átjárja a személyiséget. A mesében az adott szót meg kell tartani, az ígéretet be kell váltani, az éhezőt meg kell vendégelni, a vándorlót be kell fogadni. A küzdelmet szemtől szembe írják. Aljasul csak a boszorkány támad, de rendre pórul jár. A gyengét, a kicsit védelmezni kell. Mindezek a példák beépülnek, mélyre hatnak a kisgyermek erkölcsi érzelmeibe, szabálytudatába.

- Bábjáték és az *értékorientált* erkölcsi nevelés

Az erkölcs a társadalmi tudat egyik formája. Tartalmát az emberi együttélés normái képezi. Azokat az érzelmeket, amelyeknek pozitív erkölcsi tartamuk van (tisztelet, bátorság, szeretet stb.) erkölcsi érzelmeknek nevezzük. Az erkölcsi normák megismerése és elsajátítása nagy fontosságú szerepet tölt be a gyermek erkölcsi tudatának és magatartásának nevelésében. Megismertetésük akkor hatékony, ha a gyermek azonosulni képes velük, kész arra, hogy a szóban forgó normák szerint cselekedjék. Ennek során lényeges az érzelmi mozzanat: az erkölcsi tudatosságához megfelelő érzelmeknek kell kapcsolódniuk. Csak átértzett erkölcsi ismeretek válhatnak meggyőződéssé.

Az erkölcsi fogalmak ismerete fejleszti a gyermekek erkölcsi tudatosságát. Ezek a fogalmak elvontak, az óvodás gyermek viszont még nem áll az elvont gondolkodás fokán. A bábjáték a gyermek számára az erkölcsi fogalmakat szemléletes, érzékelhető módon, cselekményes megjelenítéssel mutatja be. Ez a mód elősegíti a megértést és a fogalmak alkalmazkodását is. Így a gyermekek erkölcsi ítéletek alkotására válnak képessé. A gyermekek a cselekményre már a bábjáték nézése közben ilyen értelemben reagál. A negatív jelenségeket elutasítja, a

helyes és jó erkölcsi példákkal azonosítja magát. A jó elnyeri jutalmát, az erőszakos a büntetését, a gyermekek elégedettek a cselekmény kimenetelével.

A gyermekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy tevékeny résztvevői legyenek a bábjátéknak, azaz önmaguk is bábozzanak, ez még hatékonyabb formája az erkölcsi nevelésnek. Így a fokozottabb átélés folytán gyorsabban, és tartósabban szilárdulnak meg a gyermek erkölcsi érzelmei.

A bábozás csoportos formában történik, amely segíti a társas kapcsolatok alakulását. Felszínre juthat a rejtett agresszió, a fokozott ingerlékenység, szeszélyesség, ellenségeskedés is. Ekkor a gyermek kiéli a benne lévő negatív érzelmeket, miközben jobban megérti az erkölcsi normákat. Ugyanígy a gátoltság, a féltékenység, a szolgálai engedelmesség, a befolyásolhatóság és bohóckodás is kifejezésre jut.

Bábozás közben képet kapunk a gyermek jellemzőiről, bábozás közben rávezethetjük a helyes útra, úgy hogy közben a gyermek pozitív érzelmeket éljen át.

- Keresztény csoport működése

*„ Hagyjátok csak a gyermekeket, ne akadályozzátok meg őket, hadd jöjjenek hozzám, hisz ilyeneké a mennyek országa ”
Mt 19,14*

II. Vatikáni Zsinat, Gravissimum Educationis kezdetű deklarációja a keresztény neveléséről kijelenti, hogy a gyermekeknek és fiataloknak joguk van ahhoz, hogy rávezessék őket az erkölcsi értékek helyes lelkiismerettel való megbecsülésére és személyes állásfoglalással való elsajátítására, nemkülönben Isten tökéletesebb megismerésére és szeretetére.

Óvodánkban vallásos szülők kezdeményezésére alakult a keresztény csoport.

A csoportban vegyes életkorú gyermekekkel foglalkozunk 3-7 éves korig. A vegyes életkorú csoport szervezése a gyermekek könnyebb beszoktatását, a családi légkör megteremtését segíti. Így a szülői igényeknek megfelelően a testvérek egy csoportba járhatnak ahol a vallásos nevelést óvodapedagógus hitoktató végzi. *Hagyományaink ápolása a szülőföldhöz való kötődés megalapozása fontos része az érzelmi nevelésünknek. Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése is érzelmi életünket gazdagítja.*

Cél: csoportunkban a kisgyermekek hitre nevelése, ébresztése a gyermekek egészséges lelkiületű keresztény emberré válása, a családi keresztény nevelés támogatása, folytatása, a katolikus értékek erősítése, közvetítése gyermekek által a családokban. Együttműködni az isteni kegyelemmel a gyermekek a szülők a maguk keresztény lelkiületének kialakításában, aminek alaptétele a gyakorló keresztényi szeretet.

A vallásos nevelés átszövi a csoport napi életét: *vallásos élményekkel gazdagítjuk a gyermekek mindennapjait, ami megjelenik a lelki beszélgetések során, étkezések előtti és utáni imákban, más közös imaalkalmakkor. A templomlátogatások, az adventi koszorúkészítés, közösen a szülőkkel, és a pásztorjáték elősegíti az élő Istennel való kapcsolat fejlődését, mindeközben a közös élmények, tevékenységek kapcsán erősödik összetartozásuk.*

A napot elcsendesedéssel, gyertyagyújtással, énekkel, imával kezdjük. A csoportban kialakítottunk egy lelki sarkot, amelyet vallásos tartalmú tárgyak jelölnek (gyertya, Biblia, feszület, képek).

Témáinkat a liturgikus év két nagy ünnepe (Karácsony, Húsvét) köré csoportosítjuk, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait. A mindennapos lelki beszélgetések során feldolgozásra kerülnek erkölcsi témák is, ahol beszélgetünk a gyermekekkel a szeretetről, barátságról, *önzetlenségről, figyelmességről, egymás tiszteletéről, megbecsülésről, megbocsátásról.* Ezeket a napi tevékenységeink során gyakoroljuk, átéljük. *A szentek tisztelete az egész liturgikus év folyamán végig kíséri a nevelési évünket.*

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű a csoportban dolgozó felnőttek kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

Az ünnep előkészítése, az ünnep, a jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből nagyszerű lehetőséget biztosít a gyermekek közösségi és egyéni érzelmi életének gazdagítására. Lehetőség szerint igyekszünk a szülőket is bevonni ezekbe a közös ünnepekbe.

Alapelveink:

- *A szeretet légkörének megteremtése az óvoda közösségében és ezen keresztül, a gyermekek egész személyiségének kibontakoztatása, helyes önértékelés.*
- *A hit ébresztése és fejlesztése, ez által az egész személyiség gazdagítása, a hitre, reményre, szeretetre nevelés.*
- *A hagyományaink és a szülőföldünk értékeinek felismerése, megbecsülése*
- *Nyitottság mások felé, befogadó képesség.*
- *Imamódok elsajátítása.*
- *A keresztény érték rend normáinak közvetítése, vonzóvá tétele a gyermekek számára: (szelídség, alázat, türelem, az alaposág, mértékletesség, megbocsátás, belsőcsendre, elmélyülésre való igény,) hűség Istenhez.*
- *A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése.*
- *Bibliai történetek megismertetése a gyermekekkel, életkoruknak és értelmi fejlettségüknek megfelelően.*

- „Boldog gyermek” pedagógiai program

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Óvoda” (és „Örökös Boldog Óvoda”) elnyerésére.

A pályázat keretében képzésen részt vevő óvodapedagógusok csoportjukban tartanak Boldogórákat.

A program célja a pozitív pszichológia eredményeire építve adjunk ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez kidolgozott Boldogságóra programmal. Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élményben gazdag feladatai, játékaik, valamint gyakorlataik fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Kiemelt feladatunk a 3-6 éves gyermekekben a boldogságra való képesség erősítésére, kibontakoztatására. Pozitív énkép kialakítása, a feladatok, játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaik tiszteletének erősítése. A szeretetteljes, vidám légkör hozzájárul a gyermekek pozitív pszichés fejlődéséhez, ezáltal kihat egészségükre, szomatikus fejlődésükre egyaránt. A Boldogságóra Program 10 egymásra épülő témából áll, s ezek fokozatosan tárják a csoport, gyermekek elé a boldogság sokféle lehetőségeit, területeit, az arra való törekvés feltételeit.

Boldogóráink tematikája a következők:

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jó cselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak társaikkal, más csoportba járó gyermekekkel.
- Ragaszkodnak óvodájukhoz, csoportjukhoz, az őket körülvevő felnőttekhez.
- A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődve vesznek részt.
- Figyelemmel és türelemmel meghallgatják a felnőtteket, és a társaikat.
- A pozitív énkép, önismeret, önértékelés fejlődése révén képessé válik az önálló helyzetmegoldásokra, önérvényesítésük a társas kapcsolatokban elfogadható módon történik.
- Örülnek a közösen elért sikereknek, a közös élményeknek.
- Társaik különbözőségét megértéssel fogadják.
- Érzelmileg elfogadják társaikat, felfogják a metakommunikáció alapvető jelzéseit: nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság.
- Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak, valamint a csoportszokás-, normarendszerének betartása.
- Segítenek társaiknak, megértők, türelmesek, társas viszonyuk megszilárdul.
- Szociálisan éretté válnak az iskolakezdésre.

6.3. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezettel, helyes mintaadással szabályközvetítéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben arra törekszünk, hogy fenntartsuk és ösztönözzük a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvét. Figyelmet fordítunk a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére.

Cél: *A gyermekek egyéni érdeklődésére, természetes kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményekkel bővítjük ismereteiket, tapasztalataikat az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.*

Az értelmi fejlesztés további feladatai: A spontán és tervezetten szerzett ismereteiket, tapasztalataikat rendszerezzük, bővítjük, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben gyakoroltatjuk. Fejlesztjük értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség) és kreativitásukat. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az anyanyelv árnyalt, sokoldalú ismerete a társadalmi kommunikáció alapja. Lehetővé teszi az értékek megismerését, az értelmi képességek fejlődését, társas kapcsolatok kialakulását.

A nyelv az önkifejezésnek az önálló vélemény kialakításának és kifejezésének alapja, fontos szerepet tölt be a társas kapcsolatokban és a szocializációban.

Nevelőmunkánkban fontos szempont, hogy a helyes szép magyar beszédet, mint értéket közvetítjük a gyermekek felé. Differenciáltan támogatjuk a *nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket a magyar nyelv elsajátításában*.

A kommunikáció- és beszédfejlesztést a családok együttműködésével tudjuk hatékonyra tenni. A fejlesztés kiindulópontjának tekintjük a családi környezet a gyermek egyéni képességeinek megismerését.

Az értelmi fejlesztés kiterjed az észlelés, motoros, és verbális terület fejlesztésére. Ezek a fejlesztési területek szerves egységet alkotnak, együttesen jelennek meg és hatnak egymásra.

A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára különösen fontos és elengedhetetlen az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, alkalmazása, speciális szakember (logopédus, gyógypedagógus) igénybe vételével.

Óvodapedagógus feladatai:

- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni fejlettségét, képességeit.
- Tegye lehetővé, hogy minden gyermek önmagához képest fejlődjön.
- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása különböző spontán élethelyzetekben és tevékenységekben, személyes mintaadással.
- Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése.
- Kommunikáció (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- A szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség, és képességfejlesztést valósítson meg. Lássa el a prevenció, korrekciós feladatokat, tehetséggondozási *feladatokat*.
- Szervezze meg és biztosítsa a sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztési tevékenységét.
- Engedjen teret a gyermekek önállósulási vágyának, segítve a gyermekek egymástól való tanulását.
- Önmaga is legyen érdeklődő, kíváncsi, a gyermek kérdéseire nyitott.

Feltételek:

- Megfelelő motivációs helyzetek.
- *Változatos tevékenységek*.
- Játékos, hatékony módszerek, eljárások.

Tevékenységek:

- Az óvodai életet átszövő minden tevékenységforma lehetőséget ad a gyermekek anyanyelvi és értelmi nevelésére, komplex fejlesztésére, állandó cselekedtetéssel, játékos módszerekkel, játékkal.
- Az önálló, majd társas tevékenység közben gondolkodnak, gondolataikat kifejezik, kommunikálnak.

- A tevékenységek alkalmával és a játék során a gyermekek nonverbális képességei fejlődnek. A tevékenységek során használják a párbeszéd különböző formáit.
- Tapasztalatokat szereznek természeti és társadalmi környezetükből. Ismerkednek az őket körülvevő világ tárgyaival, jelenségeivel, tulajdonságaival, eseményeivel, emberi kapcsolataival, térrel, idővel. Ezen tevékenységek közben fejlődik érzékelésük, észlelésük, figyelmük, emlékezetük, képzeletük, gondolkodásuk.
- A „beszélgető körben” lehetőségük nyílik általuk kitalált történetek, velük megtörtént események elmondására, képessé válnak egymás meghallgatására, az egymástól való tanulásra. Fejlődik szövegalkotási képességük.
- Képolvasáskor gyarapszik szókincsük, kommunikációs képességeik fejlődnek.
- Beszédfejlesztő gyakorlatokat végeznek az óvodapedagógus irányításával, (motoros fejlesztő gyakorlatok, oldó-lazító gyakorlatok, auditív fejlesztő gyakorlatok), melyek kognitív képességeket fejlesztve óvodáskor végére hozzájárulnak a tiszta, érthető beszéd kialakulásához.
- Nyelvi játékok – melyek szórakoztatók, (nem unalmas nyelvhasználati gyakorlatok); nyelvtörők, szólások, közmondások, találós kérdések, népies humoros kifejezések, megismerése, alkalmazása. Mondókák, versek, mesék hallgatása, visszaadása.
- A néphagyományok felelevenítése, jeles napok megünneplése népi játékokkal, mondókákkal.
- A beszélgetések során felelevenítik az elmúlt eseményeket, közeli és távolabbi terveket tűznek ki.
- A visszahúzódo, gátlásos gyermek megszólaltatása *bábjátékon keresztül*.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Képesek mozgásuk, beszédük, figyelmük bizonyos fokú önirányítására.
- Kialakul szándékos, tartós figyelmük.
- Tapasztalataikat, ismereteiket alkalmazni tudják megváltozott helyzetekben is.
- Felismerik az ok-okozati logikai összefüggéseket.
- A képszerű gondolkodástól eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjére.
- Verbális szintű feladathelyzetekben is tudnak cselekedni.
- A gyermekek választékos mondatszerkesztéssel beszéljenek egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően.
- Ismerjék a szavak jelentését – legyen a szavaik mögött „kép”.
- A köznyelvben használatos nyelvi formákat megfelelően alkalmazzák.
- Helyesen, folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezzék ki magukat.
- Tudjanak egyszerűbb történetet, elbeszéléseket, meserészleteket – kötőszavak alkalmazása nélkül – elmondani.
- Gondolataikat, érzelmeiket, érthetően, megfelelő sebességgel, hangsúllyal tudják kifejezni.

7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

7.1. Személyi feltételek

Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Az óvodapedagógus munkáját segíti a pedagógiai asszisztens és a dajka néni.

Az óvodapedagógus, és a gyermekekkel foglalkozó felnőttek személyisége meghatározó, elfogadó, segítő támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvoda minden dolgozója együtt segíti a gyermekek esélyteremtését, fejlődését, fejlesztését.

Óvodánk elvárásai az óvodapedagógusokkal szemben:

- Legyen megértő, elfogadó, együtt érző, kedves, vidám, a gyermekekkel együtt tevékenykedő, játszani tudó, nyitott, érdeklődő, toleráns, önkritikus, kezdeményező
- Rendelkezzen jó helyzetfelismerő képességgel.
- Személye biztonságot jelentsen a gyermeknek, aki bármikor menedéket, védelmet, segítséget, bátorítást, vigasztalást talál a számára anyát pótló óvó néninél.
- Elfogadó attitűdje, belülről jövő kulturált viselkedése, ugyanakkor határozottsága a szülő felé is irányuljon. Alakítson ki jó kapcsolatot a családokkal.
- Nyitott legyen az új pedagógiai módszerek iránt. Képes legyen a megújulásra.
- A nevelés minőségének, eredményességének fokozása érdekében az óvodapedagógus saját kompetenciáit fejlessze.
- A sokféleség elfogadását segítő képességek, tulajdonságok, megerősítésére legyen képes; mint a megértés, önkritika, tolerancia,
- Értékközvetítő, értékteremtő magatartását erősítse, holisztikus látásmódját képes legyen fejleszteni.
- Csapatmunkához, team munkánkban történő alkotó együttműködést fejlesztése, konfliktuskezelési technikákat képes legyen elsajátítani.
- Igénye legyen az életen át tartó tanulás, az ön-, és továbbképzéseken való részvétel.
- Rendelkezzen életvezetési ismeretekkel és alkalmazza azokat.

A székhelyintézmény, valamint a tagintézmények valamennyi dolgozója törekszik a nyugodt, kiegyensúlyozott, bizalommal teli munkahelyi légkör kialakítására.

Az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak kommunikációja és bánásmódja minta értékű.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Óvodapedagógusaink kiemelt figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozásra.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködésével történik.

A migráns gyermekek esetében lehetőséget teremtünk, hogy megismertessük egymás kultúráját, anyanyelvét.

Felnőtt létszám:

Az óvoda székhelyintézményében és tagintézményeiben 68 fő, fő dolgozik. Csoportonként 2 fő óvodapedagógus biztosított, kivétel a Szent Lajos utcai Tagintézmény, ahol 1 csoportban 1 fő óvodapedagógus látja el a nevelési-oktatási feladatokat.

A személyi feltételek biztosítása feltétele a Pedagógiai Program megvalósításának. Az óvoda nyitva tartási idejében szakképzett óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel. A Meserét Óvoda pedagógus létszáma 37 fő (Lajosmizsén 33 fő, Felsőlajoson 4 fő óvodapedagógus).

Felnőtt létszám alakulása

Létszám	Lajosmizse	Felsőljajos
Óvodapedagógus	33 fő	4fő
- ebből Intézményvezető	1 fő	-
Altalános vezetőhelyettes	1 fő	-
Szakmai vezetőhelyettes	1 fő	
Tagintézmény vezető	2 fő	1 fő
Gyógypedagógus (Felsőljajossal közös)	1 fő	-

A város különböző pontján elhelyezkedő épületekben folyó nevelőmunka irányítását, valamint Felsőljajos óvodájának vezetését közös intézményvezető látja el.

Az óvodavezetést az intézményvezető a tagintézmény vezetők, és az intézményvezető helyettesek alkotják. Óvodatitkár megfelelő szakismerettel rendelkező.

Az óvónők az érvényben lévő munkaköri leírások, továbbá a nevelési évre összeállított munkarend alapján végzik tevékenységeiket.

A pedagógus létszám a feladat ellátására a törvényben előírtak szerint *biztosított*.

Szent Lajos utcai Tagintézményben az igények alapján két csoportban biztosítjuk a gyermekek délutáni elhelyezését.

A szakmai munka fejlődését az intézményekben működő munkaközösségek segítik. Jelenleg Játék, Környezetismereti, Ének, Anyanyelvi, Ügyes kezek, Fejlesztő, munkaközösség működik óvodáinkban. *Önértékelési feladatokat az önértékelési támogató munkacsoport koordinálja.* A munkaközösségek a tagok által kidolgozott munkaterv alapján dolgoznak. A szakmai munkaközösségek éves terve és munkája az intézményi munkatervben meghatározott kiemelt fejlesztési területekhez igazodik.

Intézményünk beszédhibákkal küzdő gyermekeknek ellátást a Szakszolgálat által biztosított 4 fő logopédus végzi. A logopédusok mind a székhely intézmény, mind a három tagintézmény beszédhibás gyermekeinek kezelését, korrekcióját ellátja. Óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekeket gyógypedagógus látja el.

A beilleszkedési-, tanulási-, és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek felzárkóztatását a csoportban dolgozó óvodapedagógusok végzik. Ehhez igénybe veszik az óvodai logopédus szakmai tanácsait, fejlesztőpedagógusok segítségét, valamint lehetőség szerint vizsgálatot végző szakszolgálati szakember tanácsát, szakmai ajánlásait.

Továbbképzések

Az óvodapedagógusok továbbképzési terveit az intézményvezető készíti el, a testülettel való egyeztetés és a felkínált lehetőségekből való kiválasztás után. A továbbképzési lehetőségek közül elsősorban azokat a képzéseket támogatjuk, melyek programunk minőségi megvalósulását segítik, speciális képzettséget adnak a továbbképzésen résztvevő óvodapedagógus számára.

A továbbképzések rendjét, szempontjait a továbbképzési és beiskolázási terv tartalmazza.

A tanfolyamokon résztvevők részletesen beszámolnak az ott hallottakról.

A 7 évenkénti kötelezően előírt 120 órás továbbképzést minden óvodapedagógusunk teljesítette.

A pedagógiai munkát közvetlenül segítők létszáma:

Óvodatitkár: 1 fő

Pedagógiai asszisztens: 6 fő

Dajkák száma: Lajosmizsén 16 fő

Felsőljajoson 2 fő

Dajkáink OKJ-s dajkaképzőt végző gyakornokokat a kötelező gyakorlatuk idejére szívesen fogadtak, segítik a szakmai ismeretek gyakorlati alkalmazását.

Egyéb technikai személyzet: *általános ügyintéző 1 fő, karbantartó 2 fő, takarító 1 fő, kertész, udvaros részmunkaidőben 1 fő, takarító, konyhai kisegítő 1 fő.*

7.2. Tárgyi feltételek

Az óvodánk rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezései szolgálják a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteinek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Óvodánk udvarai parkosítottak.

Lehetővé teszi a gyermekek mozgás-, és játékgigényének kielégítését, harmóniát árasztó formákkal, színekkel, anyagokkal vesszük körül a gyermekeket.

A tárgyi felszerelések a gyermekek számára hozzáférhető módon vannak elhelyezve, figyelve a gyermek biztonságára.

Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvoda munkatársainak, lehetőséget ad a szülő fogadására.

A felújítási, karbantartási munkálatokat az intézmény költségvetéséből, valamint pályázatok útján igyekszünk megoldani. Segítséget jelent a felújítási munkákban és az eszközvásárlásban az óvoda „Tündérkert” Alapítványa, a helyi vállalkozók, valamint a Szülői Szervezet.

Óvodánk székhelyén - ötszázötven adagos működési engedéllyel rendelkező, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, egészséges, változatos ételféleségek elkészítését szolgáló – *főzőkonyhát működtet Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete.* A konyha rendelkezik a HACCP működtetésével. A 2009. évi felülvizsgálat alapján a rendszer jól működik, folytatása engedélyezett.

Szent Lajos utcai Tagintézmény új épületszárnyba költözött, három csoportszobát, 1 fejlesztőszobát, 1 tornaszobát újítottunk fel és alakítottunk ki.

A DAOP 4.2.1. „Nevelési intézmények fejlesztése” pályázat keretében 2013 szeptemberétől székhelyintézményünk három csoportszobával, logopédiai fejlesztőszobával, orvosi szobával, tornaszobával bővült.

A Felsőlajosi Tagintézmény épülete, udvara tágas, minden igényt kielégítő. Külön öltöző, mosdóhelyiség van mindkét csoportnak. Óvodavezetői iroda, úgy van kialakítva, hogy logopédiai, és fejlesztő szobaként is tudjuk használni. Nevelőtestületi szoba, tálaló helyiség, mosogató- melegítőkonyha, raktárhelyiség, szertár, mosdó- zuhanyzó, WC az épület további helyiségei. 2018.november hónaptól tornaszoba és fejlesztőszoba biztosítja a gyermekek fejlesztését.

Eszközellátottság:

Az Oktatási Minisztérium 1/1998. VII.24.) rendelete alapján, a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet módosítása alapján.

Eszköz felszerelési jegyzékben foglaltak végrehajtása nem fejeződött be 2013-ban. A hiány pótlására, az eszközök beszerzése kitolódik a következő évekre is. A következő eszközök beszerzését tervezzük:

- felnőtt étkező helyiség (székhelyintézmény)
- törölközők (székhely, telephelyek, tagintézmény)
- asztalterítők (székhely, telephelyek, tagintézmény)
- képeskönyv, mesekönyv (30 db)
- hangszerkészlet (3 db)
- cintányér (20 db)
- dob (10 db)

- lépegető félgömb (10 db)
- olló (jobbos) (100 db)
- olló (balos) (50 db)
- faépítő kocka (4 készlet)

7.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek egészséges, a tevékenységben megnyilvánuló fejlődéséhez és fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a megfelelő feltételeket a párhuzamosan is végezhető, megfelelő időtartamú differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások segítik a gyermekek együttműködő képességének, feladattudatának fejlesztését. Óvodai nevelésünk rendszerében a folyamatos, rugalmas, helyi szokásokhoz, igényekhez valamint a gyermek egyéni szükségleteihez igazodó napirend biztosítja az érzelmi biztonságot. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a rendszeresség és ismétlődések érzelmi biztonságot jelentenek a gyermeknek.

A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.

Gondozás szerepe:

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, amikor óvoda valamennyi dolgozója figyelembe veszi a gyermekek eltérő fejlődési ütemét, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

7.3.1. Heti rend

A heti rend megtervezésében az alábbi elveket kell figyelembe venni:

A csoportok heti rendjét az óvodapedagógusok készítik el minden év elején, mert minden csoportnak más az összetétele, a gyermekek kora. A csoportok heti rendje a csoportnaplóban rögzítésre kerül.

Az óvodapedagógus feladata:

- A heti rendet óvodai szinten összehangoljuk, hogy a csoportok ne zavarják egymást, ne akadályozzák egymás tevékenységét, valamint a dajkák minden csoportban segíthessenek.
- A heti rend rugalmasságával lehetővé tesszük, hogy minden gyermek egyéni fejlettségének, igényének, tempójának megfelelően tevékenykedjen.
- *A tevékenységek szervezeti kereteit a gyermekek egyéni igényeihez igazodva, differenciálva szervezi meg és a csoportnaplóban rögzíti. A tevékenység szervezeti kerete lehet egyéni, szabadjátékból indított motiválással kezdeményezett mikro csoportos és frontális. Bizonyos tevékenységek esetében, vagy ha az óvodapedagógus szükségesnek látja kötött, frontális szervezési keretben is megvalósíthatja a foglalkozást, amely során biztosítja a tevékenységközpontúságot, játékoságot (pl. mozgás, ének-zene, gyermektánc, mese, dramatizálás stb.)*

A komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás alkalmat ad a gyermek által szerzett benyomások rendezésére, a spontán tanultak rögzítésére, tudatosítására.

7.3.2. Napirend

A napirend megtervezésében az alábbi elveket tartjuk fontosnak:

Mivel minden csoportnak más az összetétele, a gyermekek kora, merev szabályokat nem alkalmazunk a napirend időkeretének meghatározásában.

A csoportok napirendjét év elején megtervezzük, és a csoportnaplóban rögzítésre kerül.

A nyári élet nyári napirend szerint történik.

Az óvodapedagógus feladata:

- Egységes időkeretet biztosítunk a játéktevékenységre.
- A játékidő egységét a folyamatos tízórazással is elősegítjük.
- A napirendet óvodai szinten összehangoljuk, hogy a csoportok ne zavarják egymást, ne akadályozzák egymás tevékenységét (öltözés, testápolás, tornaszer használat), valamint a dajkák minden csoportban-érdemben segíthessenek (gondozás stb.).
- A napirend rugalmasságával, a folyamatos életmódszervezéssel lehetővé tesszük, hogy minden gyermek egyéni fejlettségének, igényének, tempójának megfelelően tevékenykedjen.
- A napirend szerint kialakult életritmus legyen a csoportnak. A gyermek életritmusának megfelelően az aktív mozgás, tevékenység; az aktív és passzív pihenés életszerű váltakozását biztosítjuk.

Napirend (Lajosmizse):

Időtartam

Nyitástól – 10.30 óráig

Tevékenység

Szabad játék a csoportszobában, a szabad levegőn.

Spontán tervezett kötetlen és kötelező foglalkozás. Folyamatos tízórai.

Testápolási tevékenységek.

Mindennapos testnevelés (csoportszoba, udvar).

kb. 10.30 órától

Játék, mozgás a szabad levegőn.

Séta.

12.00-15 óráig

Ebédhez készülődés.

Testápolási tevékenység végzése.

Ebéd.

Pihenés. (előtte mese)

Folyamatos, nyugodt ébredés.

15.00-15,40 óráig

Testápolási teendők.

Mindennapos testnevelés (csoportszoba, udvar)

Uzsonna.

15.40-Zárásig

Játék, játékos tevékenység a csoportszobában és az udvaron.

Folyamatos hazamenet.

Napirend (Felsőlajos):

- Játék és szabadidős tevékenység 5 óra
- Étkezés, pihenés 3 óra
- Öltözködés, tisztálkodás 1,5 óra
- Komplex foglalkozások 35 perc

7.3.3. Az óvodai nevelés tervezése

Az óvodai munkaterv és a csoportnapló vezetése, a dokumentumok tartalmi elemei a 20/2012.(VIII.31.), valamint az azt módosító 22/2013.(III.22.) EMMI rendeletek új elvárásaihoz igazodnak.

Csoportnapló

A csoportnapló vezetés törvényi háttérét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 91. §., valamint a 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet 16. § adja. Ez alapján készítettük el a dokumentumot.

A csoportnaplóban feltüntetésre kerül:

- Az intézmény neve, OM azonosítója, címe.
- Nevelési év, csoport megnevezése, csoport óvodapedagógusai, dajka neve.
- Megnyitás, lezárás helye, időpontja.
- Intézményvezető aláírása, óvodai körbélyegző lenyomata.
- Pedagógiai program neve.

A csoportnapló tartalmazza:

- A gyermekek nevét és óvodai jelét.
- Születésnapok időpontját.
- A csoportba járó gyermekek életkori és nemek szerinti eloszlását. A fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát.
- Azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak.
- A sajátos nevelési igényű, különleges bánásmódot igénylő gyermekek számát, életkorát, probléma típusát, Szakértői Bizottság határozatszámát.
- A nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét, esetleges fejlesztési feladatokat.
- Azon gyermekek nevét, akik az adott nevelési évben augusztus 31-ig a 7. életévüket betöltik, a Szakértői Bizottság határozatszámának megadásával, fejlesztési feladatok meghatározásával.
- A napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket.
- A hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban.
- Tervezett programokat, és azok időpontjait.
- Családlátogatások időpontjait.
- A hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, a látogató nevét, beosztását, a látogatás szempontrendszerét, látogatás eredményét.
- A védőnői látogatás időpontját, célját, a védőnő aláírását.
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat, a gyermek nevét, probléma típusát, intézkedéseket.
- A csoportra vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.
- A nevelési éven belüli időszakonként nevelési feladatokat:
  - A beszoktatás, visszaszoktatás tervezését, értékelését.
  - A nevelési év nevelési feladatait. Nevelési feladatok leírása. Az egész nevelési évre vonatkozik, ezért részletesnek, minden területre kiterjedőnek kell lenni. Figyelnünk kell a HH, HHH, SNI gyermekekkel való egyéni bánásmód, a

differenciálás, tehetséggondozás, a pozitív megerősítés megjelenésére a tervezésben.

- Értékelő feljegyzést (nevelési évente kétszer, január és június hónapban). A tervezett nevelési feladatok megvalósulásának értékelésénél ki kell térni az erősségekre – amit életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően, vagy kiemelkedően jól végeznek, valamint a fejlesztendő területre, ahol csoport szinten lemaradás tapasztalható. Tapasztalatok, észrevételek leírása a további feladatok meghatározásával történik.
- Szervezési feladatokat.
- A gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében a tevékenységi formák tartalmi elemeit.
  - Hetekre bontva a tevékenységek meghatározását, téma megjelölését a külső világ tevékeny megismerésére nevelés, matematika, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, verselés, mesélés, mozgás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területein.
  - A képességfejlesztést három fejlettségi szintre.
    - I. szint: Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek, SNI, BTMN gyermekek / 3-4 éves korosztály.
    - II. szint: Átlaghoz közelítő, átlagos képességű gyermekek / 4-5 éves korosztály.
    - III. szint: Kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek / 5-6-7 éves korosztály.
  - Megjegyzést, reflexiót, tapasztalatokat.
- Éves anyaggyűjtést.
- Feljegyzést a csoport életéből.
- Szülői hozzájáruló nyilatkozatot arról, hogy a gyermekek részt vegyenek helyi, óvodán kívüli rendezvényeken, kiránduláson, sétákon.
- Szülői hozzájáruló nyilatkozatot ahhoz, hogy a gyerekekről képek jelenjenek meg az óvoda honlapján, újságban. (Az óvodai adatvédelem általános adatvédelmi jogi kereteiről az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezik, melyeket a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény köznevelési vonatkozású rendeleteivel együtt alkalmazzuk.)

Nyári időszakban nyári naplót vezetünk, amely heti bontásban tartalmazza a tevékenység témáját, és a fejlesztési lehetőségeket.

Egyéb törvény által előírt dokumentumok

- Pedagógiai Program
- Az óvoda helyi éves munkaterve, amely tartalmazza a munkaközösségek éves munkatervét is
- Beíratási napló
- Óvodai törzskönyv
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend
- Felvételi és mulasztási napló
- Étkezési nyilvántartás

A Felvételi és mulasztási napló, valamint az étkezési nyilvántartás naprakész, hiteles vezetése az óvodapedagógusok feladata.

7.3.4. A gyermekek megismerését és fejlesztését regisztráló, a fejlődésük nyomon követésének kötelező dokumentumai

Gyermekek fejlődésének nyomon követése dokumentációs anyag a törvényi előírásoknak megfelelően a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 41.§(4) pontjának, a 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról IV. Az óvodai élet megszervezése pontjának, valamint a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 63.§, valamint 93. § figyelembevételével készült.

Tartalmi elemei:

- Gyermek személyes adatai.
- Anamnézis.
- Gyermek fejlődésének mutatói (egészségi, érzelmi-szociális, testi, értelmi, beszéd, mozgásfejlesztés, és a pedagógiai programban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos megfigyelések).
- Gyermek fejlődését segítő megállapítások (fejlesztési javaslatok, tehetséggondozás, intézkedések, elért eredmények).
- Amennyiben a gyermeket Szakértői Bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításai.
- Fejlődést szolgáló intézkedések, javaslatok.
- A Szakértői Bizottság felülvizsgálatának megállapításai.
- Szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések.

• Anamnézis lap

Az óvodakezddést megelőző családlátogatás során ismerkednek meg az óvodapedagógusok a gyermekekkel, a családdal. Az anamnézis lapban olyan kérdéseket teszünk fel, amelyek a gyermek alaposabb megismerését szolgálják, valamint amelyekből kiderülhet az esetleges fejlődési lemaradás, probléma, veszélyeztetettség oka. Ezek ismeretében, a beszoktatási időben könnyebben meg tudja nyugtatni a gyermekeket az óvónő, hamarabb kialakul a bizalom a gyermekek és a pedagógus között.

• Gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermekek fejlődésének nyomon követéséhez alkalmazott dokumentáció összeállításánál alapvetően Laminé Antal Éva – Petráné Képes Gizella: EFQM Kiválóság modellre épülő mérési, értékelési rendszerét, Porkolábné dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai programját, valamint Kelemen Lajos: Képességmérés az óvodában című könyvét használtuk fel, dolgoztuk át Pedagógiai Programunk alapján, saját intézményünk sajátosságait figyelembe véve. Értékelésünk alapja a megfigyelés. Nem kell a gyermeket a csoportból, a természetes óvodai tevékenységből kiemelni. Ha szükséges az egyéni felmérés, akkor is szem előtt kell tartani a játékosságot. Megadott szempontok segítik az óvodapedagógust abban, hogy a szabad játék, szervezett tevékenységek alkalmával felfigyeljen a gyermek jellegzetes viselkedésmódjára. A megfigyelés során képet kapunk a gyermek fejlettségéről, nyomon követhető a fejlődése, jól látszik, ha valamely területén életkorát meghaladóan teljesít és tehetséggondozást igényel.

Fejlődés nyomon követésének területei:

- Testi jellemzők, érzékszervek működése
- Idegrendszeri sajátosságok
- Testséma, téri tájékozódás mutatói
- Egészséges életmód alakítása
- Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

- Szociális, akaratí képeesség
- Értelmi képeességek, érzelés, észlelés
- Tanulási képeesség
- Játék
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerésére nevelés
- Külső világ tevékeny megismerésére nevelés – matematikai tartalom
- Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc
- Rajzolás, mintázás, festés, kézimunka
- Mese, vers, anyanyelvi nevelés
- Munka

A megfigyelés eredményeit félévénként (októberben és márciusban) rögzítjük. 0-tól 3-ig terjedő skálán értékeljük a gyermek fejlettségét, meghatározott szempontok alapján:

- 3 - Jó, kimagasló szinten jellemző, önállóan végzi.
Ezt a tevékenységet a gyermek önállóan végzi, része a mindennapi életnek.
- 2 - Átlagos szinten jellemző, kis segítséget igényel.
Ezt a tevékenységet a gyermek kis segítséggel végzi, gyakran megfigyelhető.
- 1 - Próbálkozás szintjén jellemző, sok segítséget igényel.
A gyermek érdeklődik a tevékenység iránt, sok segítséggel végzi, az óvónő kezdeményezésére.
- 0 - Semmilyen szinten nem jellemző.
Ezzel a tevékenységgel kapcsolatban semmilyen szándékot, vagy tevékenységet nem tapasztaltam a gyermeknél.

A megfigyelések, felmérések alapján kitöltött mérőeszköz megadja a gyermekek felzárkóztatásának, tehetség gondozásának irányát. Amennyiben a gyermeket Nevelési Tanácsadó, illetve Szakértői bizottság vizsgálta, megállapításait is rögzítjük.

Emellett minden olyan esetben feljegyezzük észrevételeinket, amikor a gyermek viselkedésében, fejlődésében, életében valamilyen változás történik.

Az értékelés, megfigyelés eredményei alapján számba vesszük a fejlesztés, tehetség gondozás területeit. Meghatározzuk a fejlődést szolgáló intézkedéseket (felzárkóztatást, tehesség gondozást), és rögzítjük az elért eredményeket, tapasztalatokat.

A szülők részére félévente tájékoztatást adunk a gyermek fejlődéséről.

• **Diagnosztikus Fejlődés vizsgáló Rendszer (DIFER):**

Az iskolai tanulmányok megkezdésekor a sikeresség meghatározó feltétele, hogy a gyermek milyen szinten sajátította el azokat a készségeket, amelyekre az iskolai tanulás építkezik.

Minden alapvető készség, képeesség optimális elsajátítása időben elnyúló, több évig tartó folyamat. A gyermekek fejlesztése folyamatos, figyelembe véve egyéni sajátosságait.

Ezért tartjuk fontosnak a készségek, képeességek optimális elsajátítása érdekében a gyermekek képeességeinek megismerését, az egyéni különbségek követését.

Az óvodai (és iskolai) készségfejlesztő munka alapját adja a Diagnosztikus fejlődés vizsgáló és kritériumorientált fejlesztő rendszer.

A DIFER-ben mérés során képet kapunk arról, hogy a gyermek mely készségeket sajátította már el, mely területen szükséges fejlesztés.

A DIFER hét eleme – a személyiségfejlődés és az iskolai tanulás szempontjából kiemelkedő jelentőségű - alapkészség fejlesztését segíti:

- Írásmozgás-koordináció, melynek megfelelő fejlettsége alapvető feltétele az eredményes írástanulásnak.
- Beszédhanghallás, mely spontán fejlődő készség, az olvasás-írástanulás egyik fontos kognitív feltétele.
- Relációszókincs, melynek szavai térbeli, időbeli, mennyiségi, hasonlósági, cselekvési viszonyokat fejeznek ki. A nyelvi alkotóelemek közötti viszonyok kifejezésének eszközei (pl. tulajdonságok összehasonlítása, történések viszonyítása).
- Elemi számolási készség, melynek fejlettségi mutatói és az értelmi fejlettség között szoros összefüggés van.
- Tapasztalati következtetés fejlettsége meghatározza a hallott, későbbiekben az iskolában olvasott szöveg értelmezését.
- Tapasztalati összefüggés-megértés, amely egyik fontos feltétele tudásszervező képességnek, a tanulásnak, gondolkodásnak. Ebből következően alapvető feltétele az iskolai eredményességnek.
- Szocialitás, a társas kapcsolatok kezelésének fejlettségét mutatja (társakkal és felnőttekkel), amely a sikeres iskolai beilleszkedés alapja.

A tesztek felvétele egyéni vizsgálati keretben történik. Az első vizsgálatra 4 éves korban kerül sor, ezt követően a kontrollmérés minden nevelési évben megtörténik.

A felméréseket követően a gyermekek fejlődésnek nyomon követéhez használt dokumentációban is rögzítjük az eredményeket, és meghatározzuk a szükséges fejlesztéseket. Az eredményekről tájékoztatjuk a szülőket.

Minden nevelési év elején dönt a nevelőtestület és az intézményvezető arról, hogy a teljes vagy a rövid DIFER-t alkalmazzuk a gyermekek fejlődésének vizsgálata során.

7.3.5. Óvodánk csoportszerkezete

A szülők igényeihez és kéréseihez alkalmazkodva, valamint a fejlődési körülményeket, a gyerekek szociális fejlettségét, a felvett gyermekek életkorát és a gyermekek lakóhelyét figyelembe véve *osztott vagy osztatlan* csoportokat szervezünk. A szülői igényeknek megfelelően egy óvodai csoportunkban pedagógiai programunkon belül biztosítjuk a keresztény értékek ápolását.

A csoportok megszervezésénél rendkívüli körülményt igényel és meghatározó tényezők a következők

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes elosztása a csoportokban.
- A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek egyenletes elosztása a csoportokban.

Mivel a gyermek érzelmi kötődése igényli az állandó személy meglétét, törekszünk arra, hogy a gyermekek óvodai élete során felmenő rendszerben foglalkozzanak óvodapedagógusaink a gyermekcsoportokkal.

Minden csoportban szükséges, hogy két óvodapedagógus foglalkozzon a gyermekekkel.

A Szent Lajos utcai Tagintézményben működő három csoport esetében a délutáni ellátás *két* csoportban valósul meg.

Az óvónők hetes váltásban foglalkoznak a gyermekcsoporttal, délelőtt és délután. Az óvodapedagógusok munkaidejét munkarend rögzíti. Indokolt esetben –fejlesztés,

felzárkóztatás, kiemelkedő képességű gyermek foglalkoztatása – a csoportban töltött kötelező óraszámot meghaladhatja.

7.4. Az óvoda kapcsolatai

Mindannyiunk feladata a harmonikus tartalmas, boldog gyermekkor kialakítása, megteremtése, biztosítása, ennek elengedhetetlen feltétele, hogy jó kapcsolatot alakítsunk ki egymás között és a társadalmi környezetünkkel.

Alapelveinkkel összhangban saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Szeretnénk gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével megvalósítani melynek alapja a kölcsönös bizalom és szeretet. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

Az óvoda és a család együttműködésének formái továbbfejlesztésének lehetőségei

A gyermek elsősorban a családban nevelődik. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Jó esetben az óvoda folytatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot. Sajnos gyakori a családokban végbement funkcionális változások következtében, hogy az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások korrigálása, a családi nevelésben történő hiányok pótlása. A kölcsönös bizalom és segítségnyújtás jegyében tájékoztatjuk a szülőket az óvodában törtétekről. Előítéletektől mentesen közelítünk a családhoz, és ezt várjuk az óvoda valamennyi dolgozójától. Az óvodapedagógus a családok sajátosságait, szokásait figyelembe véve az együttműködés során érvényesíti a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásai. A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett környezetben élő gyermekek szüleivel diszkrét, bizalmat ébresztő kapcsolatot kezdeményezünk.

Igyekszünk minél több alkalmat biztosítani és megragadni a kölcsönös tájékoztatásra, egymás alaposabb megismerésére:

- Családlátogatás:
Célja, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermeket a közvetlen környezetében, felmérje helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól.
Az előzetes és év közbeni családlátogatás során kapott információkat használjuk fel az egyéni különbségek feltárására, a szülők nevelési szemléletének tapintatos formálására, átformálására. A tapasztalatokat a személyiségi lapokon rögzítjük. A családlátogatásokra a szülővel előzetesen egyeztetette időpontban, kerül sor.
A gyermek érdekében szükség szerint a gyermekvédelmi felelőssel együtt történik a családlátogatás.
- Beszoktatás:
Célja a gyermekek beilleszkedésének segítése. Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek a családból, családi napköziből, vagy más közösségből érkeznek.
A beszoktatásra azért van szükség, mert új környezettel, új szokásokkal találkozik a gyermek. Az óvodakezdés a későbbi közösségi életet is meghatározhatja.
Lehetőséget biztosítunk a fokozatos, a szülői beszoktatásra, a kisgyermekek személyes tárgyainak behozatalára.
- Közös programok ünnepek:
Célja lehetőséget teremteni a család és az óvoda közötti kapcsolat kialakítására, elmélyítésére egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére szemléletük formálására, nevelési elvek közelítésére. A közös programok nemcsak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, kulturális eseményeket és az ezekre való felkészülést. A szülőket bevonjuk az óvodáért, és

gyermekükért végzett közös tevékenységekbe (karácsony, farsang, anyák napja, gyermeknap, óvodaszépítő nap, bál, Alapítványi gála stb.)

- Nyílt nap:
Célja a szülőnek lehetőséget biztosítani a napi óvodai életbe való betekintésre. A szülők ezeken az alkalmak során betekintést nyerhetnek a hétköznapi egymást követő tevékenységeibe.
- Közös alkotónapok, játékkészítés:
Célja, hogy a gyermek a szülő és az óvónő közös tevékenységek során szorosabb kapcsolatot alakíthasson ki.
- Fogadóóra:
Célja a szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről. A fogadóórák ideje előzetes egyeztetés alapján történik. *Minden nevelési évben két alkalommal ilyen témájú megbeszélést kezdeményeznek az óvodapedagógusok.*
- Szülői értekezlet:
Célja az óvodát, a csoportot, a gyermeket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok esetleges problémák megbeszélése. Az óvodapedagógusok feladata a szülők tájékoztatásán kívül véleményük meghallgatása javaslataik figyelembevétele. A szülői értekezleteken jelenléti ív és jegyzőkönyv készítése kötelező. A szülő értekezlet idejéről és témájáról legalább egy héttel tájékoztatni kell a szülőket.

Intézményen belüli kapcsolattartás

A lajosmizsei Székhelyintézmény, a *Tagintézmények* és a Felsőlajosi Tagintézmény szoros együttműködését segítik a közös nevelőtestületi értekezletek, szakmai napok, előadások, bemutatók, team munkák szervezése, a munkaközösségek munkája. Az intézmény dolgozói közötti kapcsolatok elmélyítését a közös kirándulások hívatottak mélyíteni, tartalmasabbá tenni.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Szeretnénk, ha óvodásaink beilleszkedése zavartalan lenne. A nagycsoportosok számára lehetővé tesszük, hogy megismerkedjenek az iskolai élettel. Az iskola által szervezett „Gergely-járáson” részt veszünk a nagycsoportos gyermekekkel. Igyekezünk vonzóvá tenni számukra a rájuk váró tanulást.

Feladatunknak tekintjük, hogy megismerjük az iskola nevelési alapelveit, az első osztályra vonatkozó követelményeket. Lehetővé tesszük, hogy az első osztályos tanítók is megismerjék az óvodai nevelőmunkánk folyamatát, eredményeinket, programunkat, ezeket segítik elő a kölcsönös hospitálások.

A szakmai tapasztalatcsere (szakmai tanácskozások, szülői értekezletek), a gyermekek fejlődésének nyomon követése.

A Felsőlajosi Tagintézmény közös rendezvényeket szervez az ottani iskolával (Mikulás, Karácsony, Március 15., Karácsony)

Óvoda és Bölcsőde kapcsolata

A kisgyermeknevelőket évente több alkalommal meghívjuk az óvodai csoportok eseményeire: bemutató foglalkozásokra, szakmai napokra. Lehetőséget biztosítunk, hogy a bölcsődéből az óvodába kerülő gyermekek látogatást tegyenek óvodáinkba.

Óvoda és Fenntartó kapcsolata

A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde fenntartója Lajosmizse és Felsőlajosi Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás

Rövidített neve: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás

Az egyre szűkülő anyagi lehetőségek ellenére kijelentjük, hogy a fenntartó intézményünk működését kötelező feladatellátásként garantálja. Működési feltételeinket, eszköz anyagellátásunkat – lehetőségeihez mérten biztosítja.

Eddigi tapasztalataink alapján és reményeink szerint a Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás partnerünk lesz a pedagógiai program által támasztott követelmények megvalósításában is.

Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi. Óvodásaink rendszeresen részt vesznek műsorokkal a fenntartó által szervezett Idősek Napján, Falunapon. Tevékenyen részt veszünk a község tisztán tartásában. Törekszünk az eddigi jó kapcsolatok fenntartására, erősítésére. Fontosnak tartjuk, hogy a fenntartó ismerje munkánkat. *Rendszeres elkészítjük beszámolókat kihasználjuk a lehetőséget a személyes konzultációra, beszélgetésre.*

Óvoda és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat kapcsolata

Kapcsolattartásunk rendszeres, a folyamatos segítségnyújtás érdekében az intézményeinkbe járó etnikai kisebbségi gyermekek szociális háttérének problémáinak megismerése végett. Szükség esetén közös gyűjtéseket szervezünk, közös pályázatokon veszünk részt. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beóvodáztatását közösen segítjük elő.

Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

A Művelődési Ház és Könyvtár által szervezett programok sajátos lehetőségeket nyújtanak a gyermekeknek. Ajánlataikkal, programjaikkal színesíteni szeretnénk az óvodai életet. Felkeltjük a szülők érdeklődését is a közművelődési intézmény rendezvényei iránt.

A foglalkozások keretén belül is igyekszünk megismertetni a közművelődési intézményeket és azok funkcióit. Igényt tartunk továbbra is a Művelődési Ház által szervezett programokra, kiállításaira, és a könyvtár szolgáltatására.

A Művelődési Ház helyet biztosít óvodai programok lebonyolításához.

Óvoda és a külhoni magyar óvodák kapcsolata

Törekszünk kiépíteni a kapcsolatot külhoni magyar óvodával (óvodákkal). Tájékozódunk kapcsolat felvételi lehetőségekről, nyitottak vagyunk a tapasztalatcserére, információk megosztására.

Továbbra is fenntartjuk a kapcsolatot az alábbi intézményekkel

- Lajosmizse Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala
- Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás
- Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat (Kecskemét)
- Egészségügyi Szakszolgálat (védőnők, óvodaorvos)
- Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Családtámogató Szolgálat Család-és Gyermejjóléti Központ (Kecskemét)
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermejjóléti és Szociális Intézménye Család- és Gyermejjóléti Szolgálat (Lajosmizse)
- Egyházak
- Pedagógusképző Főiskolák
- Helyi Magánóvoda és családi napközik
- Más települések óvodái
- Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola
- Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete
- Művelődési Ház és Könyvtár
- Nyugdíjas Klub

8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

8.1. Játék

„Az különös
Gömbölyű és gyönyörű.
csodaszép és csodajó.”
(Kosztolányi D.)

Cél:

Óvodánkban olyan élményt adó játéktevékenységnek kell megvalósulni, amely fejleszti és erősíti a pszichikumot, a gyermekek kreativitását, mozgását és egész személyiségét. Lehetőséget ad a sokrétű megtapasztalásra, ismeretszerzésre, aktivitásra az egyéni és közös tevékenységek során.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Önkéntességen alapuló, szabadon választható tevékenység, mely a pozitív és negatív érzelmi állapotot egyaránt képes tükrözni. A kisgyermek a külvilágból és a saját belső világából származó tagolatlan benyomásait a játékban tagolja.

Megvalósíthatják a játékban saját elgondolásaikat, szabad érzelem fantázia megnyilvánulás mellett. Lehetőségük van arra, hogy érdeklődésüknek, fejlettségi szintjüknek megfelelően bontakozhasson ki egyéniségük, személyiségük. Az egyéni és közös élményeik beépülnek a játékba, annak tartalmát gazdagítva. A közös játék során a társas kapcsolatokban a konfliktusok megoldásában önállóságot szereznek, érvényesülhet kreativitásuk.

Az élethosszig tartó tanulás alapja a kíváncsiság, az önérvényesítés, kreativitás – ezek a képességek csak a játékban és a játék tevékenység során alakulnak ki és fejlődnek.

Az óvodapedagógus feladatai

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában is a felnőtt (szülő, óvodapedagógus). Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad. Ha szükséges segítőként, kezdeményezőként kapcsolódik be ismét a játékba. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

- Megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékhoz, a szimbolikus szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléttel kell, hogy biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, a feltételek biztosításával, szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, ösztönző, serkentő magatartással, indirekt irányítással.
- Közös élményszerű lehetőségek biztosítása a játék fejlesztéséhez.
- A napi tevékenységek során érvényesítenie kell a szabad játék túlsúlyát.
- Tudásra, tapasztalatokra, értékekre épülő szakmai felkészültséggel rendelkezzen.
- Tudjon és szeressen játszani, élje bele magát a gyermeki játék helyzetbe.
- Tudjon a játék nyelvén kommunikálni a gyermekekkel.
- Adjon mintát a gyermekeknek a velük való együttjátszás során. Különös figyelmet fordítson a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek közös játékba történő bevonására. Szükség szerint alkalmazza az egyéni bánásmód elvét.
- Ismerje a különböző játékfajták sajátosságait, pedagógiai funkcióit, azok fejlesztő hatását.

- Kísérje figyelemmel a gyermekeket játéktevékenység közben.
- Fejlődésükről szerzett tapasztalatait építse be a gyermekek differenciált fejlesztési tervébe.
- Segítse a gyermeki játék fejlődését.
- A gyermekekkel együttműködve, közösen alakítsanak ki játékszabályokat. Ezek betartása és betartatása gyermek és felnőtt számára legyen fontos elvárás.
- Kreatív légkör segítse az alkotó együttműködést, ahol a szabad játék során a gyermekek tudnak önfeledten tevékenykedni.
- Az óvónő ötletei biztosítanak közös élményszerzési lehetőségeket a sokszínű játéktevékenység kialakulásához és továbbfejlődéséhez.
- A gyermeki kommunikáció megvalósulásával biztosítsa az ötletek szabad áramlását, a kapcsolatépítést.
- Használja ki a népi játékokban rejlő személyiségfejlesztő lehetőségeket, biztosítva ezzel a múlt értékeinek megismerését, játékba való beépítését.

A játék objektív feltételei:

- **Játékidő:** folyamatos és rugalmas napirend biztosítja a hosszú egybefüggő játékidőt
- **A megfelelő hely:** csoportszoba (otthonos, variálható játszó sarkok, kuckók), udvar, alkalmanként természetes terek (kirándulások séták alkalmával)
- **Eszközök:** esztétikus, fejlesztő hatású, balesetmentes eszközök, melyek megfelelnek a csoport létszámának és az életkori sajátosságoknak, amelyek kibontakoztatják, megmozgatják és gazdagítják a gyermeki fantáziát

A játék szubjektív feltételei:

- Pozitív, derűs, nyugodt, alkotó légkör
- Élmény- és tapasztalatszerzés
- Játék tevékenység szabad választása

Tevékenységek

- A **gyakorlójátékban** a gyermekek megismerik az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, a véletlen cselekvéshez örömszerzés társul. Ezen örömszerzés alapján a gyermekek többször megismétlik a cselekvést, szinte ritmikusan gyakorolják.
- A **mozgásos gyakorlójátékra** lehetőség van a csoportszobán kívül az udvari játék keretében is. Erre a legalkalmasabb a homok, víz, kavics továbbá olyan kisebb-nagyobb tárgyak, melyeket a gyermekek saját maguk által kialakított szabályok szerint rakosgatnak. A mozgásos gyakorlójátékhoz használjuk a csoportszoba és udvar berendezési tárgyait is.
- A **verbális gyakorló játék** a gyermekek körében nagyon kedvelt. A többszöri ismétléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmet kelt.
- A **szerepjátékban** sokféle szerepet formálhat meg. Szervezik a játék feltételeit, egyeztetik a szerepeket. Szükség esetén segítséget kérnek és kapnak az óvodapedagógustól. A klasszikus játékfajták mellett egyre inkább a mai kor élményeit is „kijátsszák”. A közös játék érdekében szabályokat alkotnak, melyeket igyekeznek betartani, alkalmazni a társakkal való együttes, tartalmas cselekvésben. A szerepjátékhoz használnak olyan eszközöket, melyeket saját maguk, vagy segítséggel készítenek, barkácsolnak, és elsajátítják az egymástól való tanulás képességét.
- Az **építő, konstruáló** játékot is összekapcsolják a barkácsolással, eszközkészítéssel.
- Meséket, valós élethelyzeteket, napi élményeket **dramatizálnak, báboznak.** *Drámajátékok segítségével, közös élményszerzések alkalmával a gyermekek átélhetik a közösséghez való tartozás élményét.*
- A gyermekek egyszerű, könnyen betartható szabályokhoz kötött **ügyességi és szabályjátékokat** játszanak. Olyan szabályjátékokat is megismernek, amelyek a mozgásigényüket is kielégítik.

- Rendelkezésükre állnak **társasjátékok**, olyanok is, amelyeket az óvónővel közösen készítenek, a játék szabályait ők maguk határozzák meg. Ezek a társasjátékok a komplexitás elvének érvényesülésével – aktuális témák, események feldolgozását teszik élményszerűvé.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Kialakult játéktudatuk van.
- A gyakorlójáték csak a konstruáló és a szerepjáték elemenként jelenik meg.
- A játszócsoportokban, baráti közösségekben tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- Elfogadják társaik elgondolásait, logikáját, alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Képesek élményekre épülő játékhelyzet létrehozására, szabad eszközválasztásra.
- Egy-egy játéktémát több napon keresztül is képesek játszani, továbbfejleszteni.
- Tudnak irányítani, társaikhoz alkalmazkodni, vállalják a számukra kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Képesek saját maguk eszközt készíteni a játéktevékenységekhez.
- Ismert mesék bábozására, dramatizálására képesek.
- Igénylik a társaikkal való együttjátszást.

8.2. A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

„A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel, mennyire érti meg, és hogyan használja fel erőit saját hasznára.”

Szent-Györgyi Albert

Cél:

A gyermeket közvetlenül körülvevő természetről, társadalomról olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek segítik az életkoruknak megfelelő biztonságos tájékozódásban. A gyermeket tudatos környezetvédő, természetszerető magatartásra neveljük.

A gyermek, érdeklődéssel kísért aktív cselekvése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok megőrzését, védelmét, az értékek megbecsülését.

A környezetének felfedezése során, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek alkalmassá teszik életkorának megfelelő, környezettudatos magatartás elsajátításához.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások, *a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti* a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. A környezettel való ismerkedés óvodai életünk egészében komplex módon érvényesülő folyamat.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségszemlélete.

Lehetőséget biztosítunk a gyermek számára a környezet tevékeny megismerésére. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat-, és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Az óvodapedagógus feladatai

- Építsen a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára, hogy a gyermekek játszva tanuljanak egymástól és a felnőttektől. Éljen a projektmódszer alkalmazásával, érvényesítse a komplexitást.
- Támassza a gyermek egyéni élményeire, tapasztalataira, valamint a meglévő ismereteket mélyítse el azáltal, hogy olyan jellegű élményszerzést biztosít, mely lehetővé teszi a szűkebb, illetve a tágabb környezetünkben végbemenő folyamatok megláttatását, az azokban való tevékeny részvételt.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A matematikai tevékenységek során teremtsen olyan helyzeteket, amely során fejlődik problémamegoldó képességük, és igényükké válik az önálló probléma megoldás.
- A tevékenységek során figyeljen arra, hogy a gyermekek ne passzív szemlélők legyenek. Hagyja a gyermekeket saját logikájuk szerint gondolkodni, próbálja több oldalról megközelíteni, rávezetni a megoldásra, úgy, hogy nem veszi el tőlük a felfedezés örömet. Ezzel fejlődik logikus gondolkodásuk, problémafelismerő, megoldó készségük és kitartásuk.
- Állandóan törekedjen a gyermek kommunikációs készségének fejlesztésére a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során. Törekedjen a gyermekek passzív szókincsének gyarapítására (mennyiségi, minőségi), a fogalomkörök bővítésére, a fogalomrendszer kialakítására, a kontextusos beszéd gyakorlására
- A környezet megismerése közben fejlessze a gyermekek megfigyelőképességét, képzeletét, gondolkodását, emlékezetét, beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességét. A környezet megismerésének komplex tevékenységsoraiban célként és eszközként használja a spontán és irányított beszélgetést, ezzel fejlesztve a gyermek verbális képességeit.
- Matematikai tevékenységek alkalmával pontosan fogalmazza meg kéréseit, gondolatait, probléma felvetése egyértelmű legyen, használja a speciális matematikai kifejezéseit.
- Figyeljen tudatosan a környezet-, illetve a természetvédelem fontosságára, a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására. Azt kell megerősíteni, hogy milyen nagy az ember felelőssége környezetük megóvása szempontjából.
- Ezért biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- A környezeti nevelésben alkalmazza az elemi megismerési módszereket: megfigyelés, vizsgálat, összehasonlítás, mérés, kísérlet, modellezés.
- Olyan hagyományokat építsen be az óvodai életbe, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyermekek életét, elmélyítve a gyermekek környezethez, *közösséghez*, nemzeti kultúrájukhoz való pozitív viszonyát. (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld világnapja, *Madarak és Fák napja*, Környezetvédelmi nap).
- Segítik a hazaszeretet érzésének kialakítását ünnepek, hagyományok, történelmi események megismerése által. Ápolja, ismertesse meg a gyermekekkel a településhez kötődő helyi hagyományokat.
- *Ismertesse meg a gyermekekkel a magyar zászlót, címert, a magyar Himnuszt, Szózatot, ezzel is alakítva nemzeti identitástudatukat.*
- Vegye figyelembe a helyi adottságokat, a csoport tapasztalatait, a gyermekek gondolkodási fejlettségét. Figyeljen a gyermek egyéni fejlődésének nyomon követésére, a differenciált

fejlesztésre, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő és halmozottan hátrányos gyermekek tekintetében.

- A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeknél vegye igénybe speciális szakember segítségét.
- A gyermekek önbizalmának erősítése fontos feladata az óvodapedagógusnak dicsérettel, sikerélményhez juttatással.

Feltételek

- Óvodánk jól támaszkodik a szűkebb és tágabb környezetére: esztétikus csoportszobákra, tágas, rendezett „zöld” óvodaudvarra, Iskolatóra, parkra, épített környezetére (boltokra, hivatalokra, különféle lakóházakra). Kirándulások során a gyermekek megismerik a település, és környezetének nevezetességeit: Pusztai templom, Tanya Múzeum, Tanyacsárda (Felsőlajos) őshonos állatvilága, Betyárdombi tanösvény (Táborfalva), Felsőlajosi Állatkert, Vadaspark (Kecskemét).
- Biztosítottak a megfelelő eszközök, szervezeti keretek a gyermeki tevékenységekhez, próbálkozásokhoz, kísérletezésekhez, felfedezésekhez.
- Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez lehetőséget teremtünk a jelenségek, állatok, növények, természetes környezetében történő megfigyelésére.
- Nyugodt, - szemlélődésre, elmélyülésre alkalmas – érzélem gazdag, hangulatos légkör veszi körül a gyermeket az óvodában.
- Az óvodapedagógus és az óvoda minden dolgozója személyiségével környezeti attitűdjével, értékrendjével követendő mintát ad a gyermekeknek és szüleiknek egyaránt.
- A család nevelési szokásainak megismerése által az értékrendek közelítése.

Tevékenységek

- Az óvodai élet kezdetén ismerkednek az óvodai környezetükkel, a velük foglalkozó felnőttekkel, csoporttársaikkal.
- Beszélgetnek, képeket gyűjtenek a családjukról, szimulációs játékot játszanak a családról.
- Ismerkednek testükkel, érzékszerveikkel, megnevezik testrészeiket magukon és társaikon.
- Beszélgetnek érzékszervek és végtagok funkciójáról, azok ápolásáról.
- Megfigyelik a természetben történő változásokat, az egyes évszakok szépségeit, színeit, időjárását.
- Séták, kirándulások során gyűjtenek terméseket, leveleket, gyümölcsöket, magvakat, „kincseket”...
- Az összegyűjtött „kincseket” hasznosítják – gyümölcssalátát készítenek, bábokat, játékokat barkácsolnak, élősarkot gazdagítják.
- Közös kirándulásokon vesznek részt, ahol megfigyelik az évszakok jellemzőit, szépségeit.
- Végeznek rügyeztetést, hajtatót, csíráztatást, növények, állatok (pl. halak, teknősök, csigák) gondozását.
- Összefüggéseket keresnek az időjárás és az emberek tevékenysége között.
- Lehetőség szerint részt vesznek betakarítási munkákon (szüretelés, dióverés).
- Ismerik, ismerkednek az évszakokra jellemző gyümölcsökkel, zöldségekkel, azok fogyasztási módjával, tárolásukkal.
- Ismerkednek az óvoda környezetével, és a város fontosabb intézményeivel, épületeivel.
- Megismerik, lehetőség szerint megfigyelik a házi-, és vadállatok életmódját kirándulások, gazdasági udvar látogatása alkalmával.
- Részt vesznek a zöld jeles napok kapcsán szervezett környezet- és természetvédelmi programokon.
- Közvetlen tapasztalati úton történő megismeréssel részt vesznek a környezetvédelmi tevékenységekben (pl. szelektív hulladékgyűjtés, papírgyűjtés, kupakgyűjtés). Szert

tesznek olyan kompetenciákra, amelyekkel meg tanulják tisztelni környezetüket, bátran alakítják azt, anélkül, hogy kárt okoznának benne. Meg tanulják tisztelni az élőlényeket.

- Séták alkalmával gyakorolja a gyalogos közlekedés szabályait, és megfigyeli a közúti közlekedés általános szabályait.
- Ellátogatnak busz- és vasútállomásra.
- Ismerkednek szárazföldi-, vízi- és légi járművekkel, közlekedéssel.
- Az óvodáskorú gyermekek egészségének védelmére nagy hangsúlyt fektetünk. Lehetőség szerint alkalmazzuk nagycsoportosok körében a Dohányzás vagy egészség kiegészítő óvodai programot.
- Számfogalom alapozásakor mennyiségeket, halmazokat mérnek össze, párosítják, számlálgatják, mérnek különböző egységekkel, tapasztalatokat szereznek a darabszám változásairól.
- Felismernek számképeket 10-es számkörben.
- A geometria körében építenek, alkotnak szabadon és másolással, építenek tükör előtt, tájékozódnak térben és síkban ábrázolt világban.
- A tevékenységek részletes elemzésekor tárgyakat, személyeket, halmazokat hasonlítanak össze, válogatnak szét, rendeznek sorba, ítéleteket alkotnak.
- Mennyiségeket mérnek össze: hosszúság, magasság, tömeg, űrtartalom, mennyiség, terület, mennyiség, szélesség, vastagság, bőség alapján, megállapításokat tesznek.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek életkori sajátosságainak megfelelően tanul tájékozódni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetében.
- *Megismeri nemzeti zászlaját, a magyar címet, a magyar Himnuszt, Szózatot.*
- Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt. Tudatosul benne, hogy ő is a természet része, kialakul az igénye a környezete szépségére, megóvására.
- Tudja értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint a talaj, a víz, a levegő. Takarékoskodik a vízzel, megismerkedik a hulladék szétválogatásának fontosságával, környezettudatos magatartása megalapozottá válik.
- Megismeri lakóhelye, városa szépségét, nevezetességeit, hagyományait. Ismeri a környezetében lévő fontosabb intézményeket, üzleteket, azok funkcióit.
- Különbséget tud tenni az évszakok között.
- Tudja értékelni a természet szépségét, annak növény- és állatvilágát óvja és védi, gondozza azokat. Ezek által nő a feladattudata, kitartása.
- Aktív és cselekvő személyiséggé válik, aki fogékony az új dolgok iránt.
- Felfedezi és megismeri az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, melyek a környezetében rejlenek.
- Tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását.
- Ismeri, megnevezi a vadállatokat, háziállatokat, bogarakat és azok élőhelyét, szokásait.
- Megnevezi az ismert növényeket, tudja azok életfeltételeit.
- Elsajátítja a közlekedési szabályokat, ismeri a közlekedési eszközöket.
- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik saját teste felépítésével, testrészeit felsorolja. Ismeri érzékszervei funkcióit, az elemi higiénés szabályokat.
- Legyen fogalmuk az időről: napszakok, napok, hetek, hónapok, évszakok.
- A tárgyakat meg tudja számlálni legalább tízig, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma szerint, sorba tudja rendezni. Az elemek helyét meg tudja állapítani a sorban, ismeri a sorszámneveket.
- Kis számokat összkép alapján felismer, megnevez.
- Meg tudja különböztetni a jobbra-balra irányokat, érti a helyeket, irányokat kifejező névutókat.

- Az óvodapedagógus kérdéseit, gondolatait megérti, követni tudja.
- Matematikai jellegű problémákról, helyzetekről el tudja mondani saját gondolatait.
- Érti, és helyesen használja az összehasonlítást kifejező szavakat.
- Különböző mértékeket (magasság, hosszúság, tömeg, szélesség, vastagság, bőség, űrtartalom, terület,) önállóan is össze tud mérni, megállapítást tud tenni.
- Elő tud állítani különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Ok-okozati összefüggéseket felismer, megmagyaráz.
- Különböző helyzetekben lévő azonos alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat azonosítani tud.
- Másolással képes kirakni a mintával megegyező elemekből a térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Képes geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni.
- 2-4 elemből álló alakzatok tükörképét meg tudja építeni.

8.3. Verselés, mesélés

„A mese és a vers az anyanyelv zenéje”

Cél:

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Ezek megvalósítása a legfőbb célkitűzésünk.

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. A gyermekkorban kapott irodalmi élmények meghatározóak a pozitív személyiség kialakulásában.

Az anyanyelvi és irodalmi nevelés elválaszthatatlan egységet alkot. Az irodalmi művekkel folytatott aktív párbeszéd révén jön létre a kapcsolat a múlt, jelen, s jövő között. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Az óvodai nevelés folyamatában a gyermekek mindennapjait – áthatja – a csodákkal teli meseélmények és a versek zeneiségének, rímeinek csengése, - az anyanyelv zenéje.

A gyermek számára a rendszeres mindennapos mese-vers élmény, örömforrás, a gyermeki önkifejezés, a helyes nyelvhasználat eszköze. A mese visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást, és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, és a mesehallgatás elengedhetetlen intim állapotban eleven, belső képvilágot jelenít meg

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodapedagógus feladatai

- Tegye motiválttá őket, a mese-vers iránt, biztosítson a mesehallgatás idejére meghitt légkört.
- Tartsa be a fokozatosság, rendszeresség, szemléletesség elvét, vegye figyelembe, *hogy az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi és népmeséknek, népi hagyományokat felelevenítő mondókáknak, rigmusoknak, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek- kiemelt figyelemmel „Lajosmizse beszédes múltja” kiadványban összegyűjtött helyi mondókáknak, népszokásoknak-, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.*
- A mesék heti szinten történő feldolgozása változatos formában, fokozatosan történjen (mesélés, eszközzel történő mesélés, bábozás, dramatizálás).
- Ismertesse meg, alakítsa ki a mesélés alatti szabályokat, szokásrendszert, fejlesztve a szociális kompetenciát.
- A mesék, történetek hallgatása során fejlessze szókinccsüket.
- A mesék nevelő hatását használja fel a gyermekek erkölcsi nevelésében.
- Alkalmazza a mesét, verset, bábozást és a drámajátékot a gátlásos, visszahúzódo gyermekek szorongásának oldására, az esetleges sérülések okainak feltárására, terápiára.
- A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeknek, különösen a báb segítségével adjon irodalmi élményt, és a gyermekeknek lehetőségük nyíljon a bábjáték alkalmazására.
- Halmozott hátrányos gyermekeknél fokozott figyelmet fordítson az egyéni fejlesztésre. (szókincsbővítés, beszédértés, beszédészlelés, nyelvtörők használata)
- A mese-vers előadása feleljen meg a követelményeknek. Különösen figyeljen a szemkontaktusra, az átélt, meghitt mesélésre.
- Tudatosítsa a szülőknél is a mese és vers fontosságát. A csoportszobáknál a szülők számára elérhetővé tesszük a tanult verseket, mondókákat. *Évente egy alkalommal családi mesevetélkedőt szervezünk, melynek célja az olvasóvá nevelés megalapozása.*
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek kedvenc meséik, kitalált történeteik bábozására, dramatizálására.
- Az óvodapedagógus feladata a tevékenységformákban az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés- megértés- reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és *nonverbális* jelzések interakciók megjelenítése)

Feltételek

- Mese-vershallgatáshoz, bábozáshoz, dramatizáláshoz nyugalmas kényelmes bensőséges, meghitt *légkör* biztosítása (délelőtti, valamint pihenés *előtti mesélés*kor).
- Legyen a gyermekek számára elérhető helyen a mese,- képek, a bábok és a dramatizálás eszközei.
- Az eszközöket a nap bármely időszakában használhassák a gyermekek a csoportban és az udvaron is.
- A csoportokban az életkori és egyéni fejlettségi szintek figyelembe vétele hangsúlyos legyen a feltételek biztosítása során is.

Tevékenységek

- Bábjátékuk során a gyermekek jelzést adnak érzelmi állapotukról, környező világhoz való viszonyukról, fantáziájuk, beszédképességük fejlettségéről.
- Kitalált történeteiket és a jól ismert meséket, - azok szófordulatainak felhasználásával – mesedramatizálással jelenítik meg, miközben szerepeket vállalnak. A szereplők helyzetében való átéléskor kijátsszák magukból pozitív és negatív érzéseiket, élményeiket, lehetőségük nyílik az önkifejezésre, erősödik önmagukról kialakított képük. Működésük mód nyílik

speciális kompetenciák felismerésére, fejlesztésére. (pl. feltűnően jól használja a szövegfonetikai és nonverbális *kommunikáció* eszközeit az adott helyzetben).

- Eszközöket készítenek az óvodapedagógus irányításával, vagy önállóan a mesék eljátszásához, közben fejlődik szociális kompetenciájuk, megtanulják az együttműködés sokféleségét.
- Meseélményeiket játéktevékenységükben is megjelenítik, így a megszerzett ismereteiket új helyzetben is tudják alkalmazni. Fejlődik belső képalkotási képességük.
- Gyakorolják különböző anyanyelvi játékokkal, nyelvtörő mondókákkal, versikékkal a helyes tiszta beszédet, játékos elemekkel tarkítva.
- A sajátos nevelési igényű beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és a halmozottan hátrányos gyermekeket is szereplő társukká fogadják a meseélmény eljátszása során.
- A mesekönyvek képeit szívesen nézegetik, társaiknak mesélnek a képek alapján.
- *Könyvtárlátogatások során a gyermekek számára lehetőséget biztosítunk mesekönyvek nézegetésére és kölcsönzésére.*
- Évente több alkalommal bábszínházi, valamint meseszínházi előadások megtekintésére is sor kerül, amely gazdagítja élményeiket.
- A tehetséges gyermekek évente egy alkalommal mese- és versmondó *találkozón* vehetnek részt.
- *Beszédészlelés- megértés- reprodukció fejlesztésére egy hetes nyári tábort szervezünk középső csoportosok számára.*

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek maguk is szívesen verselnek, mesélnek. Kezdeményezik a bábozást, dramatizálást.
- Érdeklődve, figyelmesen, csendesen hallgatják a mesét.
- Képesek rövidebb meséket, verseket vagy a mese egy-egy részletét önállóan elmondani, ítéleteket megfogalmazni. (legalább 10 mese, 10-15 vers ismerete, reprodukciója nagycsoport végére)
- Játékaikban megjelennek a mesékben szereplő szavak, szókapcsolatok.
- Az elkezdett meséket képesek önállóan befejezni. A vers hangulatát érzékeltetve önállóan el tudják azokat mondani.
- Vigyáznak a verses- és mesekönyvek épségére.
- Képről önállóan tudnak mesélni, történetet mondani.
- *Képesek tisztán, érthetően, egész mondatokban beszélni.*
- *Helyi népi mondókák, népszokások megismerésével képessé válnak a népművészeti alkotások felfedezésére, a néphagyományok ápolásával erősödik a szülőföldhöz való kötődésük.*

8.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Nem lehet egészen boldog ember, akinek nem öröm a zene. Erre az örömrre azonban tanítani kell az emberiséget, mert magától nem jut el odáig.”

(Kodály)

Cél:

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

A zenei nevelés olyan emberformáló erő, ami kihat az egész személyiségre. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, és szoktatja őket a szép, tiszta énekléshez.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek fejlesztik a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek. Az értékes zene formálja ízlését, esztétikai fogékonyságát. A gyermekdalok ritmusából fakadó harmonikus mozgás elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai éne-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik, a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az óvodapedagógus feladatai

- Fejlessze a nyelvi képességeket az ölbéli játékok, mondókák, népi énekes játékok, gyermekdalok és zenei képességfejlesztő játékok által.
- Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, mozgáskultúráját.
- Tartsa be a fokozatosság elvét a zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében.
- A zenei alapkészségek fejlesztését változatos módszerekkel segítse elő.
- Biztosítson közös élményt az éneklés, a mondókázás, a népi játékok, néptánc és a népi gyermektánc segítségével.
- Az óvónő fordítson gondot a mozgások esztétikus megformálására.
- A kötetlen és kötelező foglalkozásokon biztosítsa a játékosságot és a jókedvet.
- Alapozza meg a zenei fogékonyságot.
- Keltse fel a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt.
- Alkalmazza a differenciált zenei nevelést a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára.
- Alkalmazza az énekes népi játékokat, és igényesen válogasson a kortárs művészeti alkotások közül. Ezek fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
- Vegye figyelembe a zenehallgatási anyag kiválasztásánál a gyermekcsoport összetételét. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs műveknek egyaránt helye van.

Feltételek

- Álljon rendelkezésre megfelelő helye az énekléshez, a dalos játékokhoz, körjátékokhoz, néptáncokhoz, népi gyermekjátékokhoz.
- A mindennapok során a különböző tevékenységekhez kapcsolódva is kaphassanak a gyermekek zenei élményt.
- Jól használható, sokféle eszköz, ritmushangszer kapcsolódjon a dalos játékokhoz, körjátékokhoz, táncokhoz, zenei képességek fejlesztéséhez.
- A felhasznált zenei anyagot igényes legyen, figyelembe véve az egyéni fejlettségi szintet, és a gyermekek érdeklődését, motiváltságát.
- Hetente több alkalommal nyíljon lehetőség a zenehallgatásra, komolyzenei és kortárs művek alkalmazásával.

- Biztosított legyen az érzelmi biztonság a gyermekek számára, nagy figyelmet fordítva a kisebbekre és a beszoktatás idejére, amelyben fejlődik képzelete, alkotókedve, önkifejező képessége.
- Biztosított legyen a csoportszobában a zenehallgatásra alkalmas hely és eszköz (polc, magnó, lehetőség szerint fülhallgató, CD, kazetta). Altatásnál halk zene is segítheti a gyermekek nyugodt pihenését.
- A sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő bánásmódban részesüljenek, az énekes tevékenységek során is.

Tevékenységek

- Kellő motiválás mellett ráirányul figyelmük, környezetük hangjainak szépségeire, érdekességeire.
- Felfedezik és utánozzák a háziállatok (madár, kutya, macska, béka, stb.) a természeti jelenségek (eső, szél, stb.) tárgyak (járművek, gépek, stb.) hangjait.
- Szívesen hallgatják az óvónő énekes, hangszeres előadásait, utánozzák azt.
- Dalokkal, mondókákkal, népi játékokkal, népi gyermektáncal kialakul az együttjátszás, formálódik a közösségi szellem.
- A kisebbeknél az arc-, kéz-, ujj-, és lovagoltató játékokkal kialakul érzelmi biztonságuk, fejlődik szeretet-kapcsolatuk.
- A játékos mozdulatok feloldják feszültségüket (különös tekintettel a beszoktatás idejére)
- A spontán dalolgas, mondókázás alkalmával érzékelik az egyenletes lüktetést.
- A gyermekek játék közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket, ismerik meg az alapfogalmakat (halk-hangos megkülönböztetése, környezet hangjainak megfigyelése, dallamjátszó hangszerek megfigyelése, egyenletes lüktetés, különböző játékos mozdulatokkal).
- A nagyobbak már az egyenletes lüktetés mellett érzékelik a dalritmust.
- Képesek bonyolultabb énekes játékok eljátszására, melyben különböző térformák jelennek meg.
- Gyakran énekelnek önállóan is.
- A mondókák, énekek ismételtetésével alakul helyes artikulációjuk, a szavak szép, pontos kiejtése.
- Az énekes játékokkal fejlődik mozgásuk. Megismerik az egyszerű táncos lépéseket, amelyeket a felnőtt minta utánzásával tudnak követni.
- A zenei fogalmakat differenciáltabban érzékelik.
- Megismernek és használnak néhány ritmushangszert, amelyekkel gyakorolják az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát, a mondókák, dalok ritmusát.
- A közös zenei tevékenységek által zenei képességeik fejlődnek.
- Fejlődik hallásuk (megfelelő hangkészletű, hangterjedelmű, hangmagasságú dalok, zenei játékok) ritmusérzékük (mondókák, dalok ritmusa).
- Dalos játékaink, a népi gyermektánc, néptánc elemei szebbé, összerendezettebbé teszik a gyermekek mozgását.
- A gyermekek zenei aktivitására, a dalos anyag vagy zenehallgatási anyag bábos bemutatása nagy hatással van. A báb az ének megszerettetésére, valamennyi zenei feladat gyakorlására, zenei készség fejlesztésére alkalmas.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek tud 6 hangterjedelmű dalt helyes szövegkiejtéssel tisztán énekelni.
- A tempó a természetes járásnak megfelelő.
- Tudja a dalt biztonsággal elkezdni (egyéni, csoportosan).
- A mondókát a magyar beszéd ritmusának megfelelően mondja.
- Tud dalokat szöveg nélkül dúdolva, zümmögve énekelni (egyéni, csoportosan).

- Felismeri a dalokat jellegzetes kezdő vagy befejező motívumról szöveg nélkül is.
- Megfigyeli és megkülönbözteti a környezete differenciált hangjait, egymás hangját – hallás után.
- Felismeri a halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors közötti különbséget.
- Örömmel játszik énekes játékokat.
- Önállóan kezdeményez énekes játékokat, melyben átéli a közös élmény örömét, erősítve a csoporton belüli társas kapcsolatokat.
- A térformát esztétikusan, arányosan alakítja, a különböző mozgásokat, táncmozdulatokat társaival egyöntetűen, esztétikusan végzi.
- Ismer néhány hangszeret, és annak megszólaltatási módját.
- Ismer néhány ritmushangszeret, amelyeket a mindennapokban használni is tud.
- Az ének-zene lehetőséget biztosít az önbizalom erősítésére, az önkifejezésre, (önálló éneklés).

8.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél:

A rajzolás, festés, mintázás és kézimunka a gyermekek számára örömmel végzett tevékenység.

A gyermek személyiségének fejlesztése az ábrázolás különböző fajtái: a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka által, valamint a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés során. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az ábrázoló tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódás- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzetének gazdagodását, képi gondolkodás fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodáskorú gyermekek alkotó-alakító tevékenységének kialakítása, továbbfejlesztése az óvodapedagógus, és a család közös feladata.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Maga a tevékenység –s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítson lehetőséget az egész nap folyamán az ábrázoló tevékenységre.
- Tegye lehetővé a gyermekek számára, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségeivel.
- Biztosítsa a kreatív alkotó-alakító tevékenységek mindennapi játékba integrálódásának lehetőségét.
- Szervezen irányított mikro csoportos, kötetlen formájú tevékenységeket is.
- Biztosítsa számukra, hogy az egyéni sikeren keresztül megélhessék a kollektív munka örömét is.
- Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak kevés gyermekkel foglalkozzon. Tartsa szem előtt a gyermekek elképzeléseit, személyes kompetenciáit.
- A technikai készségeken túl értékelje a gyermekek alkotókedvét és bátorítsa őket, adjon segítő ötleteket.
- Vegye figyelembe a gyermekek közötti képességbeli különbségeket.
- Adjon lehetőséget az egymástól való tanulásra.

- Ismerje fel egyes gyermekek kiemelkedő képességeit, segítse elő tehetségük kibontakoztatását.
- A halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek felzárkóztatását tartsa szem előtt.
- Hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy otthon is adjanak lehetőséget rajzolásra, festésre, mintázásra, kész alkotásaikat becsüljék meg.
- Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával és a különböző anyagokkal, rajzolás, festés, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival
- *Ismertesse meg a gyermekekkel a nemzeti szimbólumokat (zászló, címer, korona). Biztosítsa számukra, hogy maguk is készíthessenek ilyeneket különböző technikákkal.*
- *Törekedjen arra, hogy a gyermekek megismerkedhessenek a helyi és környékbeli szokásokkal, hagyományokkal, népművészeti elemekkel (jász népviselet, motívum).*

Feltételek

- Olyan elkülönülő, a mozgó gyermekektől védett térrész álljon rendelkezésre, ahol a nap folyamán bárki, bármikor ábrázoló tevékenységbe kezdhet.
- Kellemes, oldott légkör és elegendő idő biztosítása segítse a kreativitás kibontakozását.
- Méretben, minőségben, mennyiségben megfelelő eszközök álljanak rendelkezésre, hogy a gyermekek belső indíttatásuktól vezérelve üljenek le az asztalhoz firkálni, rajzolni, festeni, hajtogatni, nyírni, ragasztani, egyszerű tárgyakat készíteni.
- A gyermekek egyéni fejlettségüknek és képességüknek megfelelően sajátíthassák el az eszközök biztonságos kezelését.
- *Városunkban és annak környékén séták, kirándulások szervezése, amelyek a helyi művészek műalkotásaival, népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedést teszik lehetővé.*
- *A gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatása, ahol lehetőség nyílik az egymás közötti megmérettetésre és a tehetségek bátorítására.*

Tevékenységek

- A gyermekek használnak ceruzát, krétát, filc- és rostirónokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket, amelyekkel nyomokat hagynak papíron, homokban stb. illetve a firkából kilépve ábrázolják környezetüket, élményeiket, elképzeléseiket.
- Képeket alakítanak festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomattal.
- Közösen is alkotnak kompozíciókat, amelyeknél a technikai megoldásokat a vegyes technikák színesítik: papírhajtogatás, kollázsok, batikolás, lenyomatok.
- Plasztikai alkotások során megismerik a különféle anyagok alakíthatóságát. Örömet jelent számukra a gyúrás, a gömbölyítés, a sodrás, a karcolás stb.
- Játékukhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készítenek.
- Használnak különböző formájú, minőségű textilt, bőrdarabokat, gallyakat, terméseket a plasztikus formák létrehozásához.
- Megismerkednek a környezetükben fellelhető természetes anyagokkal és azok felhasználási lehetőségeivel a népi kézművesség alapjain keresztül.
- Az építés során változtatják a teret, az építés lehetőségeinek részletezését. Ehhez különböző méretű dobozokat, tárgyakat, vagy a témához illően természetes anyagokat használnak.
- Létrehoznak közös kompozíciót a plasztikai munkában is.
- Kiállításokon gyönyörködnek saját és mások alkotásaiban. Ezekre szüleiket, ismerőseiket is elhívják.
- A gyermekek maguk is megtervezői és képességeikhez mértén kivitelezői a környezetalakító, díszítő munkának. Az óvoda folyosóit saját munkáikkal teszik szebbé.

- Készítenek nemzeti szimbólumokat (zászló, kokárda, huszár) különböző technikákkal (festés, ragasztás, varrás stb.) és ezeket örömmel viszik játékba, vagy büszkén viselik.
- A megismert népi motívumokat bátran alkalmazzák a díszítő munkáik során.
- Gyermeki kíváncsisággal és örömmel vesznek részt ünnepi készülődésben, és készítenek díszeket, ajándéktárgyakat pl. karácsonyra, húsvétra, zöld jeles napokra.

A tevékenységek által kialakulnak, és fejlődnek kognitív-, és személyes kompetenciáik, elmélyülnek társas kapcsolataik.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek képes élményeit, elképzeléseit, tapasztalatait megjeleníteni egyre kifejezőbb képi, illetve plasztikai formában.
- Munkája tükrözi egyéniségét.
- Alkotását formagazdagság és változatos színhasználat jellemzi.
- Biztonsággal tud önállóan bánni az általa megismert eszközökkel.
- Elsajátítja a helyes három ujjas ceruzafogást, a megfelelő ecsetkezelést, az olló helyes használatát.
- Bátran, ötletesen vesz részt az őt körülvevő környezet alakításában, berendezésében.
- Alkalmazza a már megismert technikákat, és azok felhasználásával készít egyszerű játékokat, illetve kellékeket.
- Közös alkotó tevékenység által fejleszti saját és társai ízlés és fantáziavilágát.
- Örül alkotásainak és a közösen elkészített képi vagy téri kompozíciónak.
- Megfogalmazza értékítéletét, tud beszélgetni az alkotásokról.
- Észreveszi a szépet, tud gyönyörködni benne.
- Igényévé válik az esztétikus környezet megbecsülése és annak létrehozása mind az óvodában, mind otthon.
- Szívesen látogatja a helybeli kiállításokat, tud gyönyörködni a szép műalkotásokban.

8.6. Mozgás

*„A mozgás a tanulás kapuja”
/ Paul Dennison/*

Cél:

A gyermekek természetes mozgáskedvnek megőrzése, *életkorukból fakadó természetes mozgásigény kielégítése*, a mozgás megszerettetése, rendszeres mozgással egészséges életmód kialakítása.

Pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok alkalmával.

Az óvodáskor a természetes hely- helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza.

Fontos a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának biztosítása sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos

szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Az óvodai mozgásprogram területei:

- A gyermek természetes mozgásigényét figyelembe véve, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységek,
- az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgás
- az irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás).

Az óvodapedagógus feladatai

- Szerettesse meg a mozgást, tornát, adjon személyes mintát.
- Biztosítson lehetőséget minden gyermek számára a spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján.
- *Természetes mozgáskészségek fejlesztése, mozgástapasztalatok bővítése, készségek, jártasságok alakítása.*
- Vegye figyelembe az egyéni szükségleteket és képességeket.
- Törekedjen a gyermeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- *Rendgyakorlatok módosítása, folyamatos átszervezése. A szervezet játékos bemelegítése természetes, mozgásos játékokkal történjen.*
- Elégítse ki a gyermekek mozgásigényét, bővítse mozgástapasztalataikat spontán vagy szervezett formában.
- Óvja a gyermekek egészségét.
- Fejlessze a kondicionális és koordinációs képességeiket, ízületi mozgékonyágukat célzott mozgással, tornával.
- Alakítsa a személyes készségeit, képességeit (bátorság, fegyelmezettség, kitartás, tűrőképesség).
- A rendszeres mozgást, tornát építse be a csoport szokásrendjébe.
- A családi környezetben kialakult mozgásszegény életmódot ellensúlyozza mindennapos tornával, játékos mozgásokkal, az óvoda udvarán és a csoportszobában.
- *Családok szemléletének formálása, a mozgás szeretetére épülő életvitelre nevelés, személyes példamutatással, közös programokkal (kirándulás, sportos gyermeknap, hétpróba nap).*
- A mozgásgátolt, koordinációs és kondicionális képességek terén gyengébb gyermekeket egyéni differenciálással zárkóztassa fel, motiválja a mozgásra.
- Fejlessze a gyermekek testi képességeit.
- *A szervezet sokoldalú fejlesztése közben, az óvodapedagógus tudatosítsa a gyermekben a megfelelő magatartásformák elsajátítását, a veszélyhelyzetek felismerését, azok elkerülését.*
- Alkalmazzon rendszeresen prevenció- láb és testtartásjavító – tornát. Ha rendellenességet vél felfedezni, tájékoztassa a szülőt, segítse, hogy megfelelő szakember vegye gondozásba.
- Tartsa be a fokozatosság, rendszeresség elvét a mozgások gyakorlásában, a gyermekek terhelésében.
- Fejlessze kognitív kompetenciájukat, állóképességüket, téri tájékozódásukat, egyensúlyérzetüket, a nagymozgások során.
- A gyermek életkori sajátosságainak, egyéni fejlettségi szintjének figyelembe vételével fordítson nagy gondot a nagymozgások gyakorlására. Különösen nagy figyelmet

fordítson a halmozottan hátrányos és a sajátos nevelési igényű gyermekek mozgásfejlesztésére.

Feltételek

- Legyen biztosított a megfelelő mozgástér a csoportszobában és a szabadban.
- Megfelelő kézi eszközök álljanak rendelkezésre a játékos gimnasztikai gyakorlatokhoz.
- Használhassák a tornaszereket a csoportszobában és a szabadban.
- Az udvari játékszereket, mászókákat a szabad mozgás gyakorlása mellett vehessék igénybe a tornamozgások végzésére is.
- Napirendben elegendő idő álljon a gyermekek rendelkezésére, a játékos mozgásra.
- Megfelelő ráhangolódási idő legyen biztosított a kötelező testnevelés foglalkozások előtt.
- Jó szervezéssel biztosított legyen a foglalkozásokon a folyamatos mozgás, érvényesüljön a játékosság minden mozgástevékenységben.
- A nyári időszakban a pancsoló medence higiénikusan álljon a gyermekek rendelkezésér, hogy szabadon, kedvükre játszhasanak a vízben.

Tevékenységek

- Szabadban és csoportszobában szervezett és spontán mozgást, tornát, mozgásos szabályjátékokat irányítottan és önállóan végeznek a gyermekek.
- Mindennapos testnevelésben délelőtt, délután és heti 1-2 alkalommal az óvónő által irányított mozgástevékenységekben, tornán vesznek részt a gyermekek, ahol megismerkednek új mozgásokkal, kifejezésekkel, eszközökkel, tárgyakkal.
- *Különböző mozgásterápiák alkalmazásával, mozgásfejlesztő foglalkozások biztosításával az arra rászoruló gyermekek megsegítése, lemaradások korrekciója (Alapozó terápia, PEK torna, gyógytestnevelés).*
- *Tehetséggondozó, mozgásra épülő délutáni tevékenységek, fakultatív választható kereteken belül (Néptánc, Apróka- Ugróka).*
- A kötelező foglalkozások előtti ráhangolódás (edzés) közben a nagy mozgásigényű gyermekek levezethetik feszültségeiket. A mozgásgátolt gyermekek lehetőséget kapnak önmaguk kipróbálására, sikerélmény eléréséhez.
- Lehetőség szerint szabadban kerékpároznak, rollereznek előre meghatározott szabályok szerint.
- *Óvodánk privilégiuma az Uniós szabványoknak megfelelő medence. Célunk a létesítmény tervszerű- és szakszerű kihasználása, vízhez szoktató és vizes játékok alkalmazásával.*
- A vízzel történő edzés során az úszáshoz szükséges mozdulatokat gyakorolják.
- Utánzó, fogó, labdajátékokat játszanak.
- Járás, ugrás, futó gyakorlatokat végeznek.
- Tornaszeren, talajon csúszó, mászó, kúszó, lengő-függő mozgásokat gyakorolnak.
- Labdát vezetnek, célba dobnak.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Növekszik teljesítőképessége, fizikai állóképessége, tűrőképessége.
- Mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó.
- Megismeri az irányokat, tud térben tájékozódni.
- Kialakul szabálytudata, megérti az egyszerűbb vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járással tudja kombinálni.
- Gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzi.
- Mozgástapasztalatai az egyensúlyozásban növekednek.

- Kompetensé válik a szabályok betartására, ha szükséges az óvodapedagógus irányításával, vagy önmaga által felállított szabályok szerint játszik.
- Megszereti a mozgást és igényli is azt.
- Tud akadályon átugrani.
- Guruló átfordulást végez előre, hátra.
- Állórajtból kiindulva rövidtávon fut.
- Élvezi az egyéni és csapatverseny.
- Kudarctűrő képessége kialakult.
- Ismeri az egyszerű vezényszavakat, utasításra is tudja végezni a játékos gyakorlatokat.
- Alsó-felső dobás technikáját ismeri.
- Biztonsággal kezeli a labdát.

8.7. Munka, munka jellegű tevékenységek

Cél:

Természetes gyermeki aktivitás, tevékenységi vágy megőrzése, megerősítése, a munka jellegű tevékenységek megszerettetésével. A kitartás, kötelességtudat, felelősség érzet munka által történő fejlesztése. A munka során a gyermekeket olyan tapasztalatokhoz juttatjuk, amelyekkel képességeik, készségeik fejlődnek.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.)

A gyermek, munka jellegű tevékenysége:

- önként – azaz örömmel és szívesen – végzett aktív tevékenység,
- A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint pl. a kitartás, az önállóság, a céltudatosság, felelősség) alakításának fontos lehetősége,
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Az óvodapedagógus feladatai

- Tervezze meg a különböző típusú munkajellegű tevékenységeket.
- Biztosítsa a munka elvégzésének feltételeit.
- Ismertesse meg a gyermekekkel a munkaeszközök rendeltetésszerű használatát.
- Ismertesse meg a legcélszerűbb munkafogásokat, azok sorrendjét.
- Személyes tevékenysége minta értékű legyen a gyermek számára.
- Tartsa fontosnak, hogy a gyermek visszajelzést kapjon az általa elvégzett munka minőségéről az óvodapedagógus vagy társai részéről.
- Értékelése mindig reális legyen a gyermekek számára.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni fizikai fejlettségét, csak olyan munkát bízjon a gyerekekre, amelyet megerőltetés nélkül el tud végezni.
- Alapozzon a gyermek önállóságára, aktivitására, motiváltságára.
- Tartsa szem előtt, hogy az egyes munkafajták fokozatosan kerüljenek bevezetésre.

- Erősítse a gyermekben a munka szükségességének és nélkülözhetetlenségének felismerését, elfogadását.
- Törekedjen arra, hogy a különböző munkatevékenységek közben használt tárgyakkal, eszközökkel kapcsolatos takarékosági szabályok kialakulhassanak (használati tárgy, víz, villany).
- A sajátos nevelési igényű gyermekek, és halmozottan hátrányos gyermekek munkába való bevonására kiemelt figyelmet fordítson.

Feltételek

- A munkához szükséges feltételek biztosítása.
- Meg kell tanítani a gyermeket a munkafolyamatok elvégzésére, ennek alapfeltétele, hogy a begyakorláshoz megfelelő idő álljon rendelkezésre.
- Meg kell ismerniük az adott munkához szükséges eszközöket, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait. Eközben folyamatosan fejlődik a gyermekek önálló munkavégzése, alakulnak szokásai.

Tevékenységek

- A kisebbek az óvodapedagógust, illetve idősebb társaikat megfigyelve szerezzenek tapasztalatot az egyes munkafolyamatokról.
- Erejükhez mértén részt vesznek a csoportszoba rendbetételében, átrendezésében.
- A kerti munkában megfigyelik a veteményezést, a növények ápolását, gondozását.
- Segítenek a különböző munkafolyamatokban, koruknak megfelelő szinten (termések, falevelek gereblyézése, udvar gondozása).
- A nagyobbak önállóan illetve felnőtt segítségével alkalomszerű, ismétlődő munkát végeznek:
  - játékok elpakolása
  - csoportszoba átrendezése
  - tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése.
- Segítenek az élősarok, akvárium gondozásában.
- Önállóan vagy segítséggel ültetnek, a palántákat locsolják, gondozzák. Részt vesznek a növények ápolásában.
- Gondoskodnak a madarak etetéséről.
- Szükség szerint az öltözködésben segítenek a kicsiknek.
- Apróbb megbízásokat szívesen teljesítenek.
- Önállóan végzik a naposi munkát a kialakított szokásrendnek megfelelően.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Önállóan, igényesen végzik az önmagukkal és a közösséggel kapcsolatos munkákat.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények, állatok gondozásában, a természeti környezet ápolásában.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek, társaiknak.
- Rendeltetésszerűen használják a munka végzéséhez szükséges eszközöket.
- Munkavégzés közben vigyáznak önmaguk és társaik testi épségére.
- Igényesek a környezet tisztaságára, rendjére. Ennek érdekében szívesen végeznek különböző tevékenységeket.
- Értékelik és megbecsülik önmaguk és mások munkáját.
- Kialakul kötelességérzetük.
- Kitartóan végzik munkájukat és a munka jellegű tevékenységeket.
- Kialakul feladattudatuk, szükségesnek, fontosnak érzik a munka elvégzését.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek egyéni fejlettségnek megfelelő mértékben vegyenek részt a munkajellegű tevékenységben.

8.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg saját szemével nézni a világban...”
(Rudolf Steiner)

Cél: Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

Az óvodapedagógus feladatai

- Bővítse a gyermek kognitív, személyes, szociális kompetenciáit.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekekben alakuljon ki a figyelem összpontosításra való képesség, problémamegoldó, kreatív gondolkodás.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni sajátosságait, fejlődési ütemét, hagyjon időt az egyéni felfedezésre.
- A játékban szerzett és belső érdeklődésből fakadó tevékenységben megvalósuló tanulás mellett kisebb illetve nagyobb csoportokban biztosítson irányított formában is lehetőséget a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárására.
- Tartsa fenn a gyermekek tanulási kedvét az óvodai nevelés folyamatában.
- A gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással készítse sokoldalú tevékenységükre. Egyénre szabott bánásmód, megfelelő szakemberekkel a lehetőségekhez mérten (gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus).
- A gyermekek kérdéseire, megjegyzéseire építve vezesse a tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatát.
- Segítse elő, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjön.
- Építsen a gyermekek ismereteire.
- Figyelje a fejlődésüket, vegye észre a változásokat.
- Különös figyelmet fordítson az átlagostól eltérő, a fejlődésben lemaradt, a részképességi zavarokkal küzdő, a halmozottan hátrányos helyzetű vagy éppen kiemelkedő képességű gyermekek differenciált foglalkoztatására, sikerélményhez juttatására nagy figyelmet fordítson.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Feltételek

- Fontos feltétel a gyermek cselekvő aktivitása.
- Lehetőség legyen a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató megtapasztalásra, felfedezésre, a kreativitás erősítésére.

- A tevékenységek lehetséges formáiban változatos, játékos cselekvéshez kapcsolódó eljárásokra nyíljon mód. Játékosság forrása lehet az eszköz, az eljárás a módszer.
- A gyerekek csoportbeli helye, társas helyzete is hatással van a tapasztalat-, és ismeretszerzési kedvére.
- A kezdeményezések optimális időpontjának biztosítása.
- A kezdeményezések helyének megválasztása olyan körülményt teremtsen, hogy a bekapcsolódó és a játszó gyermekek ne zavarják egymást.
- A kötetlen és kötött tevékenységi formák megvalósulásához, a gyermeknek olyan helyük legyen, hogy az esetleges helyváltoztatás a gondolati-érzelmi folyamatot ne szakítsa meg.
- Minél több tevékenységi forma, illetve cselekvéses tanulás természetes környezetben, a szabadban történjen.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás során felhasznált eszközök kiválasztásánál (tárgyak, képek stb.) törekedni kell arra, hogy érdeklődésre, aktivitásra, a gondolati műveletek alkalmazására feladatban rejlő probléma felismerésére és megoldására ösztönözzenek.

Tevékenységek

- A gyermekek lehetőséget kapnak a próbálgatásra, a felfedező tanulásra, az „aha” élmény átélésére.
- A tevékenységekben minden gyermek legalább egyszer részt vesz.
- A gyermekeknek alkalma nyílik a folyamatos és alkalmi megfigyelésre.
- Az óvodások játékokban és játékos tevékenységi formák keretében szerzik meg ismereteiket.
- A játék és a sokféle tevékenység lehetőséget ad a gyermek érdeklődésének kielégítésére, tapasztalatszerzésre a „megtanulás”, a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és a tárgyi környezet szépségének felfedezésére.
- A gyermekek minden tevékenység közben ismereteket szereznek és tanulnak.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Jártasságuk, képességük révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjére.
- Társaikkal együttműködve egymást segítve részt vesznek tanulási folyamatban.
- Képesé válnak a figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- Eljutnak a pontos valósághú észleléshez, amelynek segítségével ismereteik megalapozottá válnak.
- A tanulási folyamat hatékonysága, nem a gyerekcsoport összteljesítményén, hanem az egyes gyerekek fejlődésének ütemén mérhető.
- Az egyéni differenciált fejlesztés hatására képesé válnak az iskolai élet megkezdésére.

9. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskola megkezdéséhez a következő feltételek megléte szükséges:

Fejlődés területei	Fejlődés jellemzői
Testi érettség	<p>Fejlett testalkat (első alakváltozás, fogváltás) Teste arányosan fejlett, teherbíró Ép érzékszervek Összerendezett, harmonikus mozgás Kialakult harmonikus finommozgás (mozgáskoordináció fejlődés) Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes</p>
Lelki érettség	<p>Készen áll az iskolába lépésre Tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek Érzékelése, észlelése differenciálódik (téri észlelés fejlettsége, vizuális és akusztikus differenciáció, téri tájékozottság, téri tájékozottság, térbeli mozgásfejlettség, testséma kialakulás) Önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés Megnő a megőrzés időtartama A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés Megjelenik a szándékos figyelem Növekszik a figyelem tartalma, ideje Képes egy időben több dologra is figyelni Elemi, fogalmi gondolkodás is kialakulóban van a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett Érthetően folyamatosan kommunikál Gondolatait, érzelmeit életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal, mások számára érthető formában tudja kifejezni Minden szófajt használ Mondatszerkezeteket alkot Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat Végig hallgatja és megérti mások beszédét Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: - név, lakcím, szülők foglalkozása, - napszakok, - közlekedési szabályokat ismeri, és gyakorlatban alkalmazni tudja, - ismeri szűkebb lakóhelyét, növényeket, állatokat és gondozásukat, védelmüket, - felismeri az öltözködés és időjárás összefüggéseit, ismeri a viselkedési szabályokat, - alapvető magatartási formák és szokások kialakulnak, - óvja környezetét, elemi mennyiségi ismeretekkel rendelkezik</p>
Szociális érettség	<p>Szabályokhoz való alkalmazkodás Szükségleteit késleltetni tudja Feladattudata kialakulóban van: - a feladatmegérés, feladattartás, a feladatok eredményesebb (kreatív) elvégzése területén Alakul kitartása, munkatempója, önállósága, önfegyelme Megfelelő ismeretekkel rendelkezik Érdeklődés, kíváncsiság Érett gondolkodás, jó emlékezet, amelyet már nem csak az érzelem irányít Jó analízáló – szintetizáló képesség Probléma megoldási készség, lényeglátás Analógiás gondolkodási készség</p>

Az öt éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében speciális szakember segítsége szükséges a megfelelő fejlettség elérése érdekében.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

10. GYERMEKVÉDELEM

Óvodai gyermekvédelmi munkánkat alapvetően a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendeletben foglaltak határozzák meg.

A gyermekvédelem lényege, hogy megelőzze, elhárítsa, enyhítse azokat az ártalmas környezeti tényezőket, amelyek gátolják a gyermekek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését.

A preventív gyermekvédelem legfontosabb intézménye az óvoda. Fontos feladata az óvodának az egyenlő hozzáférés biztosítása. A gyermekek életük jelentős részét itt töltik, így fejlődésük minden hiányossága, zavara megjelenik az intézményben.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll;

a.) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról- önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b.) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33 §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c.) A gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a.) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentiekben felsorolt a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b.) a nevelésbe vett gyermek,

c.) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztettség és hátrányos helyzet kialakulásának okai:

- munkanélküliség
- alkoholizmus
- szülői inkompetencia
- szülői agresszió
- alul iskolázottság
- drog
- gyermekbántalmazás
- társadalmi kirekesztettség, szegénység
- családon belüli erőszak
- pszichés és fiziológiai elhanyagolás mind a szülő, mind a gyermek esetében.

Veszélyeztetett gyermek:

Olyan magatartás, mulasztás vagy körülmények következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi, fizikai fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Kiemelt súlyos problémák:

- fizikai bántalmazás a családban
- a gyermek szexuális zaklatása
- szülői felügyelet hiánya
- súlyos elhanyagolás, gondozatlanság
- nem megfelelő lakáskörülmények
- szülői terror, pszichés bántalmazás
- éhezés, nem megfelelő táplálkozás
- alkoholizmus a családban
- nem megfelelő szellemi fejlődés a gyermeknél
- 3 éves kor felett nem szobatiszta / nincs szervi probléma /
- értelmi fogyatékos szülő a családban
- nevelési-oktatási intézményből való indokolatlan hiányzás
- alacsony jövedelmi viszonyok
- problémás válás, gyermek elhelyezési

A gyermekvédelmi munka céljai

- Általános prevenciók tevékenységei az intézményt körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felmérése, felzárkóztatása.
- A veszélyeztetett gyermekek feltárása, típusának mérlegelése, ez alapján, pedig a további teendők kidolgozása.
- Problémák feltárása, kezelése, megoldásokra való törekvés a gyermeki jogok érvényesítésének érdekében.
- A másság elfogadása, elfogadtatása másokkal is.
- A gyermekek testi- lelki egészségének megóvása, a családi nevelést kiegészítve.

Óvodapedagógusok feladatai:

- A prevenciók program keretein belül a gyermeki-szülői jogok megismertetése, illetve érvényesítése az óvodában.
- A családok helyzetének tapintatos feltárása.
- Bizalommal teli kapcsolat kialakítása a szülőkkel.

- Biztonságos, nyitott óvodai környezet kialakítása.
- Rendszeres kapcsolattartás az érintett gyermeke szüleivel.
- A támogató, segítő szervezetekkel és intézményekkel az *óvodai* gyermekvédelmi felelősöm keresztül tervszerű, folyamatos és rendszeres kapcsolattartás.
- Gyors, pontos, szakszerű ügyintézés; szükség esetén külső segítség biztosítása.
- Családlátogatás, visszatérő családlátogatás a gyermekvédelmi felelős, az óvodapedagógusok, vagy az intézményvezetővel együtt.
- Az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatos teendők (szülők értesítése, jelzés továbbítása) a jogszabályban meghatározottak szerint.
- Családlátogatás, visszatérő családlátogatás a gyermekvédelmi felelős, az óvodapedagógusok, vagy az intézményvezetővel együtt.
- Részt vesz a csoportjába járó gyermek esetében, a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett esetszembeszélő értekezleteken
- A gyermekvédelmi felelős tájékoztatása minden gyermeket veszélyeztető körülményről, ami jelzéseként lehet.
- A gyermek veszélyeztetésére tekintettel javaslatot tesz az alapellátásra, illetve szükség esetén a gyermek védelembe vételére.
- Együttműködés Család- és Gyermekjóléti Központ szociális szakemberével, akik egyének és családok számára, valamint a gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő szolgáltatásokat nyújtanak.

Óvodai gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Képviseli az intézményben a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat
- Szervezi, irányítja és elősegíti a gyermekvédelmi feladatokat
- Feladata a családdal pedagógussal együtt működve, hogy kiküszöbölje, a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, megvédje őket testi, lelki, erkölcsi károsodástól
- Nyilvántartást vezet a gyermekvédelmi intézkedés hatálya alatt álló gyermekről, és folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel és megszüntetés okait
- Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét, ezt a feladatot a csoport óvónőivel végzi
- Segíti az óvónőket a gyermekeknél felmerülő problémák megoldásában
- Szükség esetén családlátogatásokat végez az óvónőkkel együtt
- Javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében
- Szükség esetén részt vesz a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett esetszembeszélő értekezleteken, és javaslatival segíti a probléma megoldását
- Részt vesz *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett szakmaközi, és prevenció értekezleteken, és annak tapasztalatit megosztja az óvodapedagógusokkal
- Elkészíti a gyermekvédelmi beszámolót a nevelőtestület felé

Általános szervezési feladatok

- A hátrányos, halmozottan hátrányos, illetve veszélyeztetett gyermekek óvodai felvételének megszervezése, előzetes környezettanulmány elkészítése.
- A gyermekek rendszeres óvodába járásának ellenőrzése.
- A nevelőtestület, a gyermekvédelmi felelős feladatainak megjelölése.
- Családlátogatások alkalmával meggyőződés a hiányzások okairól, ezek megszüntetése.

- Szülők fokozottabb ösztönzése az óvodai szülői értekezleteken, rendezvényeken való részvételen.
  - A szülők segítése az eredményesebb szülői szerep betöltéséhez.
  - Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, fokozottabb együttműködés kialakítása a nevelőmunkában.
  - A veszélyeztetett, hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának szem előtt tartása minden csoportban.
  - Együttműködés a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal*, Védőnői Szolgálattal.
  - Egyéni tehetséggondozás.
  - Igazolatlan hiányzásokkal kapcsolatos tájékoztatások, jelzések küldése, a családtámogatási ügyben eljáró hatóságnál az ellátás szüneteltetésének kezdeményezése a jogszabályi változások figyelembe vételével
- **Tevékenységformáink**
    - Szülői értekező
    - Fogadóóra
    - Családlátogatás, visszatérő családlátogatás
    - Nyílt nap
    - Közös kirándulások szervezése
    - Fejlesztő, felzárkóztató programok (logopédia, fejlesztőpedagógia, gyógytorna)

Társszerveink, melyek a gyermekvédelem hatékony működését segítik elő:

Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Családtámogató Szolgálat Család- és Gyermekjóléti Központ

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

BKMKH Kecskeméti Járási Hivatal Gyámügyi Osztály

Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola

Védőnői Szolgálat

Gyermekorvosok

Rendőrség

Művelődési Ház és Könyvtár

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Lajosmizse Város Jegyzője

11. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai sajátos nevelési igényű gyermekek esetében:

Óvodánk olyan kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket tud fogadni, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a többi gyermekkel együtt nevelhetőek!

Feladatok, célok:

- személyes példaadás biztosítása, amelynek hatására a gyermekek toleranciát tanulnak, elfogadják társuk többiekétől eltérő tulajdonságát
- a szakszolgálatok szakvéleményeinek megállapításai alapján egyéni fejlesztési terv készítése, az eredmények fejlődési naplóban történő rögzítése
- hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával, törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása
- az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása

A sajátos nevelési igényű kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti.

A fejlesztés tartalma:

- egyéni fejlesztés
- mikro csoportos fejlesztés
- óvodai csoportban, a többi gyermekkel együtt történő fejlesztés
- az otthoni fejlődés elősegítése a szülőkkel való együttműködéssel, otthoni feladatadással

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai mozgásszervi fogyatékos gyermekek esetében:

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A sajátos nevelési igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Kiemelt feladatok:

- a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése
- speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése
- biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret
- önellátás, önkiszolgálás fejlődésének elősegítése
- tartalmas játéktevékenység elősegítése
- a gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai hallássérült gyermekek esetében:

A hallássérült gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére csak részben képesek. A halláskárosodás miatt sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia, korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, amelynek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

Kiemelt feladatok:

- a nyelvi kommunikáció megindítása

- a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése
- a beszédértés, a szókincsfejlesztés
- a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása
- a családi-szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai enyhén értelmi fogyatékos gyermekek esetében:

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek esetében jellemző lehet a figyelmi magatartás és az érdeklődés gyengesége, az emlékezeti folyamatok lassabb fejlődése, illetve a mozgás- és beszédfejlődés elmaradása.

Kiemelt feladatok:

- a spontán tanulás, a társakkal való együttműködés, a kommunikáció fejlődésének elősegítése olyan élmények, tapasztalatok és minták biztosításával, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban él meg
- a gyermek érdeklődésének és motivációjának felkeltése és folyamatos biztosítása

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai beszéd-fogyatékos gyermekek esetében:

Beszéd-fogyatékos gyermek esetében a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő.

Kiemelt feladat:

- az anyanyelvi nevelés középpontba állítása
- az aktív nyelvhasználat segítése
- sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek esetében:

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll.

Kiemelt feladatok:

- a funkcionális, kölcsönös kommunikáció elősegítése
- szükség esetén a korai elemi készségek kialakításának elősegítése (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás)
- toleráns óvodai környezet kialakítása

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek esetében (súlyos tanulási-, figyelmi- és magatartásszabályozási zavar):

A súlyos tanulási és magatartási zavarok hátterében részképességzavarok, hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, a különböző teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy mindezek halmozódása áll.

Kiemelt feladatok:

- egészséges énkép és önbizalom kialakítása

- a kudarcűrő képesség növelése
- önállóságra nevelés
- ismételt gyakorlás, részekre bontás, fokozatosság betartása

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (ab): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Feladatok, célok:

- a harmonikus, kiegyensúlyozott személyiség alakulásának segítése, az életkornak megfelelő szociális érettség feltételeinek biztosítása, hogy reálisan értékelje és elfogadja önmagát, aktivizálja képességeit és képes legyen alkalmazkodni az adott feltételekhez
- az erkölcsi tulajdonságok alakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség stb.)
- az akarat fejlődésének irányítása: önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, önállósági törekvés
- a fokozatosság elvének figyelembe vételével a sikerélmény biztosítása
- csoportos foglalkozás individuális fejlesztéssel kiegészítve

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai kiemelten tehetséges gyermekek esetében:

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (ac): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladatok, célok:

- a gyermek tehetségének gondozása, fejlesztése
- lehetőség biztosítása arra, hogy a gyermek felfedezze tehetségét és kibontakoztassa azt
- egy-egy ismeretanyag minél több oldalról történő megközelítése
- kiemelt figyelem biztosítása a logikai gondolkodás fejlesztésére
- az egyenlő érdeklődésű gyermekek együttes tevékenységének biztosítása
- a szülők figyelmének felkeltése gyermeke tehetsége iránt
- megfelelő feltételek megteremtése (különleges és speciális eszközök) a lehetőségekhez mérten

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- A sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség, valamint a tehetség típusának, a gyermek individuális jellemzőinek figyelembevételével önmagához képest fejlődjön, illetve annak arányában legyen alkalmazkodó képes.
- Törekedjen önállóságra, együttműködésre.
- Legyen képes önmagát elfogadó beilleszkedésre.
- Képes legyen az iskolai élet megkezdésére.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

12. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, HAGYOMÁNYAI, JELES NAPJAI

Óvodai életünkben nagy hangsúlyt kapnak az ünnepek és az ünnepre történő felkészülések. Nagy gondot fordítunk a gyermekek életével kapcsolatos ünnepek érzelmi, tárgyi előkészítésére, megszervezésére, megtartására.

A gyermekeket ezen alkalmakkor ajándékkal is meglepjük (Mikulás, Karácsony, Húsvét, Gyermeknap).

Felelevenítjük az ünnepekhez szorosan tartozó népi szokásokat, hagyományokat (Adventi várakozás, betlehemes játék, locsolkodás, búzavetés).

Minden gyermekcsoportban egy napon jelmezes, vidám gyermekfarsangot szervezünk az óvoda dolgozóinak aktív részvételével és a szülők meghívásával. Az előkészületekben, jelmezkészítésben a szülők is részt vesznek a csoportonkénti szervezési módoknak, szokásoknak megfelelően.

A gyermeknapot épületenként ünnepeljük hagyományainknak megfelelően délelőtti szervezésben. Ezen a napon az óvodapedagógusok műsorral kedveskednek a gyermekeknek. Vidám tevékenységekkel teszik tartalmassá a gyermekek napját

A víz, föld, világnapjáról, valamint a madarak és fák napjáról a csoportokban kialakult szokásrend szerint történik a megemlékezés.

Az érzelmi töltésű, meghitt anyák napi ünnepeket minden gyermekcsoport külön tartja az édesanyák, nagymamák részvételével, megajándékozásával.

Nemzeti ünnepeink közül március 15. ünnepeljük meg csoportonként, óvodánként, változatos szervezés formában és módokon (Nyíri erdőbe történő látogatás, csoportokban nyílt nap tartása a szülők meghívásával és jelenlétével, a helyi Turul szoborhoz zászlók elhelyezése, ünnepi megemlékezés, Kecskemétre történő kirándulás, óvodán belül nagycsoportosok műsort adnak a kicsiknek.

Óvodásaink az augusztus 20-i ünnepel összekapcsolódó „Lajosmizsei Napok rendezvényén felkérésre kis műsorral vesznek részt. Ezzel is részt vállalunk városunk hagyományőrző tevékenységében.

Az óvoda jubileumi ünnepejét – óvoda születésnapja – együtt tartjuk. Széles körben ismerttetett programsorozattal tesszük emlékezetessé a gyermekek, felnőttek számára. Ezekre a programokra meghívott vendégeink a város és a társintézmények vezetői, régi óvodások, az óvoda összes dolgozója, szülők, családok.

Óvodánkban hagyomány a nyugdíjba vonuló dolgozók köszöntése, búcsúztatása a gyermekek kis csoportja és az óvoda felnőtt közössége valamint a Szülői Szervezet képviselője által.

Hagyományként évenként kerül megrendezésre a Szülői Szervezet őszi rendezvénye az óvoda vezetőségének közreműködésével.

Az évzáró programokat vidám, játékos, családi nap keretében csoportonként szervezzük a szülőkkel együtt.

Óvodásaink búcsúztatása; a szeptemberi tanévnyitó napján kis ajándékkal kedveskedünk az első osztályba induló nagycsoportos óvodásainknak, s az óvodából a szülőkkel együtt kísérik őket az iskolába.

Ünnepek, hagyományok, jeles napok időrendi felsorolása

Állatok napja (október 4.)
Advent
Mikulás
Karácsony
Farsang
Március 15. Nemzeti Ünnepe
Víz napja (március 22.)
Föld napja (április 22.)
Húsvét
Anyák napja
Madarak és fák napja
Környezetvédelmi nap
Gyermeknap
Évzáró
Nagycsoportos óvodások búcsúztatása
Szülői Szervezet és Alapítványi rendezvények
Nyugdíjas búcsúztató
Jubileumi ünnepek

13. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK

Óvodai Országos Alapprogramnak megfelelően a gyermekek életkori sajátosságait, és fejlődésüket szolgáló speciális szolgáltatásokat kínálunk a gyermekek számára. A speciális szolgáltatásokat óvodapedagógusok tartják munkaidejük - a heti 40 óra - terhére

Hitoktatás:

A nevelési év folyamán a feltételek biztosításával (személyi, tárgyi,) lehetőséget adunk a kisgyermek életkori sajátosságait figyelembe véve egyszerű bibliai ismeretek nyújtására. A hitoktatást végzettséggel rendelkező hitoktatók végzik (katolikus, református). Felsőljajosi tagóvodában katolikus hitoktató által vezetett hitoktatásra van lehetőség heti rendszerességgel.

Logopédiai foglalkozás:

A Bács-Kiskun megyei Pedagógiai Szakszolgálat által biztosított logopédusok látják el.

Gyógypedagógus

Intézmény által kinevezett gyógypedagógus látja el a gyermekek fejlesztését.

Ovi foci

Intézményen kívüli, városi szinten működő futball óvodás korú gyermekeknek.

Székhelyintézmény:

Apróka-ugróka:

Heti egy alkalommal, délutáni tevékenységi keretben játékos mozgásfejlesztő tornát tartanak óvodapedagógus végzettségű óvodapedagógus vezetésével.

Mozgásfejlesztő foglalkozás

Sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztését mozgásfejlesztő végzettségű óvodapedagógusok látják el.

Zene-ovi

Óvodapedagógus által vezetett fakultatív, délutáni tevékenység.

Ügyes-kezek

Óvodapedagógusok vezetésével délutáni, kézműves tevékenység.

Néptánc

Délutáni néptánc foglalkozás, táncolni vágyó gyermekek részére, óvodapedagógus vezetésével.

Szent Lajos utcai Tagintézmény:

Tanulásjáték

Heti egy alkalommal óvodapedagógus által vezetett iskola előkészítő foglalkozás.

Vitamintorna

Mozgásfejlesztés óvodapedagógus irányításával, heti 1 alkalommal.

Drámafoglalkozás

Drámajáték óvodapedagógus vezetésével, hetente 1 alkalommal.

Rákóczi utcai Tagintézmény

Gyógytestnevelés

Gyógytestnevelő óvodapedagógus által vezetett, tartásjavító mozgásfejlesztő foglalkozás, heti 1 alkalommal.

Origami

Heti egy alkalommal óvodapedagógusok vezetésével.

Felsőlajosi Tagintézmény

Zene-ovi

Óvodapedagógus által vezetett fakultatív, délutáni tevékenység.

Néptánc

Heti egy alkalommal, délutáni tevékenységi keretében néptánc alapjainak megtanítása

Ovi foci

Óvodapedagógus felügyelete mellett edző által vezetett délutáni foglalkozás.

14. MESERÉT LAJOSMIZSEI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE FELSŐLAJOSI TAGINTÉZMÉNYÉBEN

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Felsőljajosi Tagintézmény a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program (Miskolc, 1996, Fábrián Katalin) alapján végzi oktató-nevelő munkáját. Az egységes keretbe foglalt Pedagógiai Programunk ennek megfelelően tartalmazza a fejlesztési tartalmakat, a tevékenységi formákat, és az ehhez kapcsolódó célokat, feladatokat, feltételeket.

14.1. A fejlesztés tartalma

A tevékenységközpontú óvoda nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól.

1. Játék és tanulási tevékenység
2. Társas és közösségi tevékenység
3. Munkatevékenység
4. Szabadidős tevékenység

14.1.1. Játék: A 3-7 éves gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék azért is kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésekre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra átélheti kellemes élményeit a gyermek.

Célunk:

A szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A gyermekek elemi pszichikus szükséglete, a szabad játék minél optimálisabb szintű kielégítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülők szemléletformálásával.

Az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása a szabad játék tevékenység területén

A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszédnek támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prozódiai elemeinek gazdagításával. Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

Jót és jól játszani, ez a gyermek dolga az óvodában!

A játék feltételei:

- Nyugodt, derűs légkör a felszabadult játék feltétele, amely alapvető szokásrendszerre épül. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy a választott játékot kivel, milyen helyen, mennyi ideig és milyen eszközzel játsszák.
- Megfelelő hely fontos a nyugodt játékhoz.
- Az óvodai játék színterei: a csoportszobák, az óvoda udvara, kedvenc kirándulóhelyek. A

csoportszobában úgy alakítjuk ki a játékteret a bútorok praktikus, ésszerű elhelyezésével, hogy az otthonos legyen, variálható játszósarkoknak, kuckóknak, szabad mozgásnak lehetőséget biztosítva.

- Megfelelő időt az óvónő által szabadon választott, folyamatos és rugalmas napirend biztosítja.
- Megfelelő eszközök biztosítása. A játékszerek esztétikusak, balesetmentesek és fejlesztőhatásúak legyenek, melyek megfelelnek az életkori és egyéni sajátosságoknak, a csoport létszámának.
- Tapasztalatszerzés, élmény biztosítása igen fontos. A gyermekeknek legyen élményhátterük a játékhoz. Vásároljanak boltban, piacon, lássák az eladók, fodrász, postás, orvos munkáját. A játék örömét fokozza, ha az óvónő maga is szívesen részt vesz benne, ha az óvónő is tud, és szeret is játszani.
- Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
- Az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával éri el a gyermeki játék kibontakozását

Játék fajtái:

- Gyakorlójáték: a ritmikus gyakorlás és megismerő tevékenység során fejlesztjük a szem-kéz koordinációt, dominanciát, tér-érzékelésüket.
- Szerepjáték: fejlesztjük a gyermek viselkedés és beszédkultúráját, alkalmazkodó képességét, aktivitását, segítőkészségét. A játék a gyermek komplex személyiségének fejlődését szolgálja.
- Dramatizálás, bábozás: fejlesztjük az empátiát segítő magatartásformákat, oldjuk a gátlásokat, konfliktus helyzeteket, fejlődik a gyermek kifejezőkészsége, kreativitása, aktivitása, esztétikai érzéke, beszéde, önállósága.
- Szabály-játék: Fejlesztjük a szabálytudat kialakítását, a szabályok pontos betartásával, egymáshoz való alkalmazkodást, toleranciát, türelmet, felelősségtudatot.
- Konstruáló-építő játék: segítjük az összerakosgatás és szerkesztés örömeinek kialakulását, az egyéni ötletek, elképzelések megvalósítását, az eszközök kombinált alkalmazásának lehetőségét, a szerkesztés örömeinek átélését.
- Barkácsolás: közösen készítünk játékszereket, ajándékokat, kellékeket, melyeket felhasználunk a bábozásban, komplex foglalkozásokon. Minden tevékenységet közös gyűjtőmunka előz meg. Megismerkednek a gyermekek a különböző anyagokkal, szerszámok használatával, egyszerűbb technikai fogásokkal. Aktívan bekapcsolódnak az elromlott játékok megjavításába.
- Szabadtéri játék: az évszakoknak megfelelően biztosítunk lehetőséget az udvari játékra. Változatos mozgásformák gyakorlására van lehetőség /mászás, csúszás, futás, séta, homokozás, pancsolás/.

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkört biztosítunk, az elmélyült játék feltételeinek megteremtéséhez,
- A napirenden belül elegendő időt és helyet biztosítunk a játék számára,
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása, bővítése,
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához, folyamatos törekvés a játék sokszínűségének biztosítására,
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játékfejlesztése érdekében,
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása,
- Szükség esetén kapcsolódjunk be a játékba, együttjátszás a gyermekekkel.

- A szabad játék elsődlegességének biztosítása.
- Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységet biztosítson a gyermek számára.
- Biztosítsa a szimbolikus szerepjátékhoz a feltételeket.
- Korszerű játékpedagógiai megközelítés valósuljon meg a tudatos jelenlétével és indirekt játékirányításával a játék folyamatában.
- Elfogadó, segítő, támogató attitűd, differenciált módszerekkel, multikulturális - interkulturális szemlélettel.
- A tradicionális nemi szerepektől való eltérés, az egyéni különbségek, motivációk tisztelete (babázó kisfiú, autózó kislány természetessége).
- Az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményezőkésséggel, önértékeléssel, önérvényesítéssel, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok.
- Az önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével

A szülői szemléletformálás feladatai:

A beilleszkedési időszak a legkedvezőbb a játékkal kapcsolatos szülői szemléletformálás megkezdésére, hiszen a modellnyújtás mellett lehetőség adódik a pedagógiai helyzetek rövid indoklására, a játék fontosságát tudatosító érvek közvetítésére is, annak érdekében, hogy elfogadottá váljon a játék prioritására építő óvoda.

14.1.2. Tanulás

Minden olyan tartós változás, amely a gyermekekben a mindennapi tapasztalatok hatására megy végbe.

A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja

A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembe vételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával.

Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.

Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükséglethez és egyéni képességhez igazodva a gyermek cselekvéseiben. A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben az óvónő megfelelő mennyiségű és minőségű segítségadásának biztosítása.

Kompetenciák fejlesztése (például a tanulási folyamatban érzelmek közvetítése a gyermek felé, a gyermeki érzelmek bátor kinyilvánítására motiválás az interaktív közös együttműködésben, szövegértés-szövegalkotás megalapozása.).

A tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése, és a képességek fejlesztése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzós, minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

A játék és tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A nevelési folyamat egésze, minden pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán, vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. Több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek tanulás szempontjából. A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, ezért komplex foglalkozásokon keresztül juttatjuk el hozzá,

ami számára a világból megismerhető. Célunk, hogy örömmel és önként vegyen részt a tanulási folyamatban. Minden gyermeket saját képességének megfelelő feladat elé állítunk.

Óvodapedagógus feladatai:

- Értelmi képességek fejlesztése
- Gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú kielégítése.
- Lehetőséget felkínálni olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a felfedezés, kutatás örömét.
- A gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek választása.
- A gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- A gyermeknek segítségnyújtás olyan tapasztalatok szerzéséhez, amelyben saját teljesítőképeségét is megismerheti
- Komplexitásra törekvés a tanulási tartalmak tervezésénél, feldolgozásánál, amelyben saját teljesítőképeségét is megismerheti
- Differenciálás a tapasztalatszerzés sokoldalúságára törekvés.
- Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése
- A tanulás lehetséges formái **bővülnek** cselekvéses tanulással, a felfedezéssel, és **szűkülnek** a feladat megoldással és az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozással
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a tanulást az óvodapedagógus

Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése személyre szabott pozitív értékeléssel, a tanulási készségek, képességek differenciált fejlesztésével.

14.1.3. Társas és közösségi tevékenység, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Fontos feladat már az óvodában tudatosan törekedni a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és közös tevékenységek kibontakoztatására. A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, olyanok, akik egyéni akarataikat, ambícióikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani. A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermek cselekedeteit. A helyes szociális viselkedés megtanulásának első színtere az óvodai csoportközösség.

a.) A társas-közösségi tevékenységhez kapcsolódó legfontosabb feladatok:

- a csoport szokásrendszerének kialakítása,
- a beszoktatás – *már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik, a beszoktatás rendje lehetőleg szülővel együtt, gyermekekhez alkalmazkodó időkeretben.*
- a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatok,
- az egészséges életmódra nevelés és feltételei
- Az egészséges életmód a testápolás, az étkezés, *(különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a gyümölcsök és zöldségek, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a helyes fogmosás, kézmosás és zsebkeendő használat, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítását magában foglalja*

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvétellel,

- a felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban,
- a társakkal, a felnőttel való kommunikáció sokoldalú megtapasztalásának, gyakorlásának előmozdítása,
- a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátszás, együttdolgozás képességének kialakítása és gyakorlása,
- a konfliktusok kezelése, demokratikus, nyílt légkör kialakítása,
- a társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása,
- a demokratikus szabályok betartásának gyakorlása,
- a gyermekeket arra neveljük, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányában,
- a csoport együttéléséhez szükséges szabályok, szokások, normák kialakításának elősegítése,
- az egyéni törekvések tiszteletben tartásával biztosítani a csoport egészének zökkenőmentes napi életét.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában.

b.) Erkölcsi nevelés

Mindent megteszünk, hogy a gyerekeket körülvevő környezet és az emberek utánzásra alkalmas mintákat, viselkedésmódokat tükrözzenek. Pozitív mintaadásnak a felnőttek részéről egyre természetesebbé kell válni, hiszen a gyerekek mindent lemásolnak: beszédet, szokásokat, értékeket.

Az erkölcsi nevelés lehetséges szinterei:

- KÖZÖSSÉG

A gyermekeknek meg kell szokniuk az együttélés alapnormáit, az egymáshoz való alkalmazkodást, az esetenkénti lemondást. A közös élményszerű tevékenységek közben lehetőség adódik az erkölcsi tulajdonságok többszöri gyakorlására, megerősítésére. Az óvónő feladata a példaadáson kívül a csoport közös életének megszervezése, a szokás- és szabályrendszer kialakítása, megerősítése, és folyamatos ellenőrzése.

- JÁTÉK

Játéktevékenység közben folyamatosan formálódik a gyermekek magatartása. A szerepjáték nagyon sok lehetőséget nyújt a viselkedéskultúra formálására, hiszen különböző szociális készségek gyakorlása válik lehetővé a játék során. Az óvónő tudatos befolyásolása által kialakulnak a kulturált közösségi magatartás szokásai. A szabályjátékokkal szintén növelhető morális érzékenységük.

A személyiségfejlesztő játékokat kihasználva segítjük a jó szokások megszilárdulását, illemszabályok megszilárdulását, a másság elfogadását.

- MESE

A mesék, versek, kitalált vagy igaz történetek szintén segítik a gyerekek etikai ismeretének gyarapodását. Ösztönösen azonosulnak a pozitív szereplőkkel, felismerik a jó és rossz etikai kategóriákat anélkül, hogy felhívnák erre a figyelmüket. Ezért mesélünk naponta, hogy alkalmat teremtsünk a viselkedési szokások bemutatására, értékhordozó, követhető minták megismerésére.

Nevelőtestületünk az erkölcsi nevelés alapjait a következőkben fogalmazta meg:

- közösségi életre nevelés, a közösségi tudat kialakítása;
- szokásrendszer megalapozása;
- erkölcsi tulajdonságok megismerése, döntési képesség fejlesztése;

- segítőkész, figyelmes, empátikus, önzetlen magatartási formák megalapozása;
- a kulturális környezet iránti érdeklődés felkeltése, pozitív viszony kialakítása;
- a természeti környezet iránti érdeklődés felkeltése, pozitív viszony kialakítása;
- munkára nevelés;
- fegyelmezett magatartás kialakítása.
- *a nemzettudat kialakítása (a nemzettudat, a nemzeti öntudat személyes kapcsolatoknál tágabb, nagyobb közösséghez tartozás tudatosulását jelenti, nyelv-nemzeti kultúra, irodalma, művészeti kincsek, emóciók, érzelmek, hovatartozás élménye, önbizalom, biztonság, pozitív élménye, óvodáskor a gyermeket körülvevő közvetlen személyek és környezete, családjának története, családtagok élete, élettörténete, (3-5 éves kor) a szűk környezet irányából halad előre, 6-7 éves korban előtérbe kerül a nemzeti öntudat, felismerik, hogy más népek különböző nyelveken beszélnek, a nemzettudat tágul.)*

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a jó és rossz cselekedetek között különbséget tesz, törekszik a jóra;
- szófogadó, engedelmes;
- viselkedési szabályokat, normákat igyekszik betartani;
- segítőkész, figyelmes, önzetlen magatartási formák kialakulnak;
- fegyelmezett.

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot a pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi intézményünkben.

- Segítsük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését és arra neveljük, hogy elfogadóak és megértőek legyenek a különbözőségek elfogadásában.
- A gyermek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük hozzá a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely *a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek*, hazaszeretet és a szülőföldhöz, *a családhoz* való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából tudjuk, hogy az óvoda valamennyi alkalmazottja modell értékű szerepet tölt be.

14.1.4. Munkatevékenység

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játéktól.

A cselekvő tanulással is kapcsolatban van a munka jellegű tevékenység.

Feladatunk annak megvalósítása, hogy a 3 -7 éves gyermek örömmel, játékosan szeressen tevékenykedni, szívesen végezzen saját maga és társai számára olyan cselekvéseket, melyek a munkatevékenységek körébe tartoznak.

A munkavégzés tartalma a következő területekhez kapcsolódik:

- a) az önkiszolgálással, a biológiai szükségletekkel kapcsolatos tevékenységek önálló végzése: étkezéssel, tisztálkodással, öltözködéssel kapcsolatos teendők,
- b) közvetlen tárgyi környezet karbantartása: játékok elrakása, különböző játékok és eszközök előkészítése, csoportszoba rendben tartása, díszítése,
- c) az udvaron, a kertben végezhető fizikai munkák, amelyek a környezeti nevelés elengedhetetlen mozzanatai is,
- d) virágágyások, fűszerkert, gondozása, felelős állattartás megalapozása.
- e) tárgyak készítése,
- f) megbízatások végzése, pl. virágfelelős,

Munkafajták: önkiszolgálás, naposság, saját személyükkel kapcsolatos munkák, csoport érdekében végzett munkák, környezet- növény-és állatgondozás. Ezek közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelentsen.

Fontos, hogy:

- Önként, szívesen végzett tevékenység legyen.
- Rendszeres és folyamatos legyen.
- Fokozatosság a munka mennyiségében.
- Munkamegosztásban tudjanak önállóan dönteni.

A gyermekek képesek felfogni, hogy munkájuk eredményeként (pl. papírgyűjtés) kirándulni mehetnek, játékot, könyvet vásárolhatnak. Feladatunk felfedeztetni, hogy a munkának anyagi vonzata mellett erkölcsi, esztétikai értéke is van.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- biztosítsunk lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan minden gyermek elvégezhesse kedve és képességei szerint az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységeket,
- a gyermekek számára megfelelő számú munkaeszközök biztosítása, bővítése. Az eszközöket olyan helyen kell tárolni, hogy azokat a gyermek bármikor elérje és használhassák.
- a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez adjunk lehetőséget,
- minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekek számára, és teljes önállósággal végezhesék azokat,
- differenciálás a munkatevékenységek végzésében, a gyermekek sajátos igényeinek figyelembevételével.
- Munkavégzéshez szükséges attitűdök formálása.
- A munka saját és mások elismerésére nevelés egyik formája
- Az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása
- Konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munka jellegű tevékenységek során

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

15.1.5. Szabadidős tevékenységek

A szabadidő igazi tartalma a sokféle felkínált tevékenység közül önállóan, szabadon érdeklődésének megfelelően választhat a gyermek.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- törekedni kell a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére. Minél nagyobb mozgás és tevékenységi teret biztosítsunk.
- bővítsük a felkínált tevékenységek listáját: bábozás, festés, rajzolás, gyurmázás, természetes anyagokból játékkészítés, origami, stb., gondoljuk át változások lehetőségét és szükségességét.
- a gyermekek fantáziájának fejlődését egyszerű, saját magunk és a gyermekek alkotta eszközökkel segítsük elő,

Pihenőidőben és délután keressünk és kínáljunk lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére

14.2. Komplex foglalkozások rendszere

A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Differenciált, egyéni nevelés. A spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítására törekszünk. *Változatos tevékenységek felkínálása.*

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei között oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és lehetőség szerint szakmai kapcsolatot tart fenn.

A komplex foglalkozások rendszere:

- komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodások szintjén
- a foglalkozásokat probléma-centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi
- A foglalkozásokon tudatosan, tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket.

14.2.1 A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

14.2.1.1. Anyanyelv

- ❖ Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- ❖ Az anyanyelv legfontosabb eszköze az emberek közötti kommunikációnak, szociális kapcsolatoknak. Komplex folyamat áthatja a nevelési folyamatot. Fontos a családi beszédkultúra és a gyermek egyéni képességeinek megismerése. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre. A hétfői napokon beszélgetős délelőttöt szervezünk. Ilyenkor az otthonról hozott rengeteg élményt mondhatják el a gyermekek.
- ❖ Beszélő környezet, szabálykövetítés a javítgatás elkerülésének, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartásának, ösztönzésének és a gyermeki kérdések támogatásának kiemelése
- ❖ A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.
- ❖ A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- ❖ Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- ❖ Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- ❖ Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése. Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- ❖ Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- ❖ A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.
- ❖ A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése,
- a gyermekeket arra neveljük, hogy bátran, nyilatkozzanak meg, bátran mondják el élményeiket,

- minden gyermeknek biztosunk lehetőséget a folyamatos beszéd gyakorlására,
- képessé kell tenni a gyermeket arra, hogy mások mondanivalóját is meghallgassák,
- szókincsüket folyamatos bővítsük,
- beszédmegértés fejlesztése,
- beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása,
- gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása
- beszédhibák felmérése, megfelelő módszerekkel történő javítása,
- helyes mintaadás: beszédünk stílusban, hanglejtésben, dinamikában, artikulációban, hangsúlyban, mimikában,
- beszédünk legyen érthető, egyszerű, világos.

14.2.1.2. Matematika

Cél: Matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben való alkalmazása

A spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésre való felhasználása mellett, a tevékenységekben való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítása, problémahelyzetek teremtése a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztés

Az óvodában az életkori sajátosságok miatt a matematikai tanulás több formája valóul meg:

- utánzásos mintakövető
- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvónő által irányított megfigyelésre épülő
- gyakorlati probléma és feladatmegoldás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások

Fontosnak tartjuk, hogy a családban szerzett matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés.

Az első szint: bevezetés a matematikába, a gyermek 5. évéig tart. Feladata a matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése.

Második szint: 5-7. év intenzív fejlesztés. Feladat az iskola alkalmassághoz szükséges részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

A matematikai nevelésnek szoros kapcsolatban kell lenni az életre neveléssel. A gyermekek minél több tapasztalatot (érzékszervi mozgásos) szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, ezáltal biztonságban tájékozódjanak környezetükben. A bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése a cél játékos formában.

Feldolgozásra javasolt témák:

- minőségi eltérések megfigyeltetése (nagyobb, hosszabb, magasabb, szélesebb)
- mennyiségi eltérések megfigyeltetése (sok, kevés, több, kevesebb, ugyanannyi, semmi, eggyel több, a hat több mint az öt)
- mennyiségi eltérések megállapítása (becslés, párosítás, csoportosítás, számlálás, soralkotás, bontás, egyesítés)
- tő-és sorszámolás
- testek körberajzolása, színezése (kocka, gömb, síkformák, kör, háromszög, négyszög, téglalap)
- azonosság, egyenlőség megfigyelése
- vonalak megfigyeltetése (labirintus)
- becslések, mérések (felület térfogat)
- térbeli tájékozódás (nagy mozgás térben, tükörben, tárgyakhoz viszonyítva, jobbaloldaliság)

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- természetes szituációkat keressünk és használjunk fel a matematikai nevelésben,
- olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, természetes élethelyzetekben szerzhessenek matematikai ismereteket,
- a komplex matematikai foglalkozások vagy kezdeményezések minden esetben támaszkodjanak a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeikre,
- a matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építve valósítsuk meg.

14.2.2. Társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások

Szülőföldhöz való kötődés alapjaként a gyermek ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét.

A természeti-társadalmi valóság megismerése két részből áll:

1. Természet - társadalom – ember

A szülőföld, hazai táj, a népi, helyi, családi és népi hagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek megismerését közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosítása. *Megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. Konkrétumok megtervezése, pl. a kirándulásokkal, ünnepekkel, gyűjtött tárgyakkal kapcsolatban, könyvtár, templom, Faluház, Tanyacsárda, Állatkert, Betyárdombi tanösvény, Madaras.*

Célunk, hogy a gyermeknek segítséget nyújtsunk ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. Közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk. A környezet felfedezését a négy évszak, annak változásai és történései foglalják keretbe. A környezetben megtalált örömeik segítségével, és sok - sok élménynyújtásával szeretnénk elérni a természeti és társadalmi környezet felfedezésének és megismerésének kitűzött céljait. A gyermeki kíváncsiságra, a gyermeki érzékelésre, a gyermek érzelmeire alapozva kiemelt feladatunk a természet megismertetése, megszerettetése.

Kiemelt figyelmet fordítunk környezetünk ápolására, gondozására. Azt kell megerősíteni, hogy milyen nagy az ember felelőssége környezetünk megóvása szempontjából.

Itt a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozására (pl. szelektív hulladékgyűjtésre, komposztálás alapjainak megismerésére műanyag csomagolóanyagok kiiktatására, tudatos vásárlói magatartásra, újrahasznosítás fontosságának megismertetésére, takarékos vízhasználatra és csapvízfogyasztásra) törekszünk.

2. Születéstől felnőttkorig

Születéstől a felnőtt korig témakör magában foglalja a testápolástól a közlekedésig a fejlődéstől a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermeknek támpontot nyújthat a környezetében lévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

Feladataink:

- minél több tapasztalatszerzést tegyünk lehetővé a természetben / séta, vásárlás piacon, kirándulások, fák megfigyelése évszakonként /
- Biztosítsunk megfelelő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és tervszerű tapasztalatszerzésre.

Csoport szobában élő sarkot alakítunk ki az évszaknak megfelelően. Növények fejlődését folyamatosan megfigyeljük, gondozzuk a növényeket. Séták során megfigyeljük a háziállatokat.

Őszi tevékenységek:

- terméseket, faleveleket gyűjtünk, préselünk, a termésekből bábót készítünk,
- udvart folyamatosan takarítjuk / söprés, gereblyezés /,

- őszi piacon zöldségeket, gyümölcsöt vásárolunk,
- *ha lehetőségünk engedi*, részt veszünk szőlő, dió szüreten, kukoricatörésen, paprikát szedünk,
- diót, mogyorót szedünk,
- gesztenyét gyűjtünk,
- a leszüretelt gyümölcsöket befőzzük télire
- vitaminalátát, gyümölcssalátát készítünk télire

Téli tevékenységek:

- madáretetőket helyezünk ki, eleséget gyűjtünk,
- folyamatosan etetjük, figyeljük az itt telelő madarakat,
- havat söprünk, havat lapátolunk a járdán,
- szánkózunk, hóembert építünk, csúszkálunk, havat festünk, lovas szánkózunk, lehetőségünkhez mérten megismerkedünk a helyi népszokásokkal / disznóvágás,/
- hajtatás, csíráztatás a növényсарokban,
- karácsonyra mézeskalácsot sütünk

Tavaszi tevékenységek:

- megfigyeljük a tavaszi kerti munkákat, fóliasátor készítést,
- piacon tavaszi zöldséget, gyümölcsöt vásárolunk,
- tavaszi virágok fejlődését figyeljük, ibolyát szedünk, virágokat palántázunk,
- tavaszi nagytakarítás az udvaron /fügereblyezés /
- Víz világnapja (március 22.), Föld világnapja (április 22.) alkalmából változatos tevékenységeket szervezünk

Nyári tevékenységek:

- Rendszeresen locsoljuk a virágokat, a kertben fűvet,
- Megismerkedünk a mezei virágokkal: pipaccsal, búzavirággal, margarétával, szarkalábbal

Ünnepeink, hagyományaink

- Az óvodai élet hagyományos ünnepei: Mikulás, Anyák napja, Gyermeknap, Évzáró, a gyermekek név- és születésnapja
- Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek: Advent, Karácsony, Farsang, Húsvét, Pünkösd
- Nemzeti ünnepeink: Március 15.
- Helyi szokásokhoz kapcsolódó ünnepek: Idősek napja, Falunap

Időszakos, alkalmakhoz kapcsolódó ünnepek: Madarak és fák napja, Föld napja, Víz napja, helyi évfordulók.

Az óvodapedagógus feladatai a foglalkozások megszervezésében:

- olyan feltételeket teremtsünk, amely lehetővé teszi minél több közvetlen tapasztalat és felfedezés szerzését a környezetben,
- tudatosan törekedjünk arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyermekek séták, kerti munka, kirándulások alkalmából,
- a gyermekek folyamatos tevékenykedtetéséhez biztosítsunk minden eszközt, lehetőséget,
- a foglalkozásokat lehetőségeink szerint a szabadban tartsuk,
- óvodánkban virágoskertet gondozunk.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a külső világ tevékeny megismerésében

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása

14.2.3. Művészeti tevékenységek

1. Verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás

A tudatosan választott, tervszerűen alkalmazott irodalmi mű fejleszt a gyermek érzelmeit, értelmi képességeit, segíti anyanyelvi fejlődését. Művészi értékű irodalmi alkotásokkal biztosítjuk az esztétikai élmény mélységét.

Cél:

A gyermek saját vers és mese alkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolásával történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával. Például: mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, bábozással, ismert mese befejezése, mozgásos átváltozás, utánpótlás, felnőtt által megkezdett mese befejezése, mese kiegészítés, átalakítás, fantázia játékok, gyermek meséje egy-egy ismert mesehősről, mese szerkesztése megadott címről, ismert mese feldolgozása kérdések alapján, képolvasás, közös vagy egyéni beszélgetés, mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva ismert mese követésével.

A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett, a csoportösszetétel figyelembe vételével, a mese, vers anyag megválasztásával a multi- és interkulturális nevelés megvalósítása.

Az óvodában a 3- 7 éves gyermek életkori sajátosságaihoz igazodóan népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. (Mesegyűjtemény óvodáknak, „Lajosmizse beszédes múltja” című kiadvány megismerése.)

Az anyanyelvi nevelés feladataként:

Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében. Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok). A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés /megértés/ reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése).

A kisebbek versanyagát népi mondókákból, ritmikus, zenei hatású, játékos versekből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, melyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Később már többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus, realizisztikus mesék alkotják a gyermekek meséit. Helyet adunk a magyar klasszikusok és a mai írók modern meséinek is. Megismertetünk a gyermekekkel vidám, humoros verseket, a mai magyar költők verseit.

A nagyobbak mesetárába cselekményesebb mesék, klasszikus tündérmesék, tréfás és műmesék is beépülnek.

A gyermekek versanyagát kiolvasókkal gazdagítjuk. A választott mesék, versek közvetítik a környezet megszerettetését, évszakok szépségét, néphagyomány ápolását.

3-4 évesekkel 10-12 mondókát, 3-4 verset, 10-12 új mesét ismertetünk meg.

4-5 éveseknek 2-3 kiolvasót, 6-8 verset, 10-14 új mesét mutatunk be.

6-7 éveseknél 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk a mondókákat, találós kérdésekkel, rímjátékokkal bővítjük az eddig tanultakat. 10-15 új verset ismertetünk meg a gyermekek élményeihez kapcsolódóan. 10-15 új mesét mutatunk be az év során.

Mese, vers, **dramatizálás, bábozás:**

Néhány jelképes kellékkal motiváljuk a gyermekeket a mesék dramatizálására. Szerepvállalásnál segítünk, hogy sikerélménnyel végződően vegyenek részt a játékban.

Bábozásra a nap bármely szakában lehetőséget biztosítunk.

Kiscsoportban a beszoktatásnál különös hangsúlyt helyezünk a báb gátlás-feloldó szerepére.

Először óvónői bábjátékkal éreztetjük meg a bábozás élményét. Később a gyermekeket is bevonjuk a játékba, közösen barkácsolunk bábokat, / sík-báb, fakanál-báb, ujj-báb, zacskó-báb, kúp-báb, kesztyű-báb / felhasználjuk azokat a mesék eljátszásánál.

2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása, zenei ízlésformálás.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával

Az énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzeti, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

Feladatunk a megfelelő légkör kialakításával érzelmi motiváltság biztosítása. Gyermeink örömteli, érzelm gazdag, lehetőleg tiszta éneklésének alakítása. Közös éneklés, közös énekes játékok megszerettetése. Gyermekeink zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, mozgáskultúrájának fejlesztése. A zenei élményt igyekszünk többféle tevékenységhez kapcsolni a mindennapok során.

Óvodánkban a dalanyag feldolgozása Forrai Katalin: Ének az óvodában c. szakirodalom alapján történik. Felhasználjuk a magyar népdalok, népi mondókák, gyermekdalok anyagát, mozgásvilágát egyszerű népi tánc megismertetésével az óvodában.

Az ének zene, énekes játék hatása a gyermek nyelvi-kommunikációs fejlődésére

Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel. Beszéd és zenei hallás fejlesztése. Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincs bővítés, beszédhibák javulása. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játék helyzetekben (felelgetős énekes játékok).

Zenei anyag kiválasztásának szempontjai:

3-4 éves korban:

- kétszemélyes játékok, utánzó mozgással kísért szerepjátékok.
- ölbéli játékok, mondókák 6-8
- arc, kéz, ujj, lovagoltató játékok
- 4-5 hangból álló énekes játékok, 10-15.

A zenei készségeket és alapfogalmakat játék közben ismertetjük meg a gyerekekkel.

Hallásfejlesztés:

- halk, hangos megkülönböztetése beszéden, mondókán, éneken keresztül
- környezet hangjainak megfigyelése
- dallamjátszó hangszerek hangszínének megfigyelése

Ritmusérzék fejlesztés:

Egyenletes lüktetés érzékeltetése játékos mozdulatokkal.

4-5 éves korban:

- mondóka 4-5
- 4-8 motívumból álló énekes játékok, műdalok 10-12.

Hallásfejlesztés:

- halk, hangos megkülönböztetése ének, beszéd és taps során
- magas, mély érzékeltetése, dallamvonal mutatása a levegőben
- tiszta éneklés érdekében gyakori önálló éneklés.

Ritmusérzék fejlesztés:

- egyenletes lüktetéses járással, tapssal, dalok, mondókák ritmusának kiemelése
- ritmuseszközök használata / dob, csörgődob, cintányér /

5-6-7 éves korban:

- mondóka 4-7
- énekes játék 15-18,
- műdal 3-4.

Hallásfejlesztés:

- halkabb, hangosabb, dallamfelismerés dúdolásról, dallambújtatás,
- tiszta éneklés, egyéni éneklés gyakorlása.

Ritmusérzék fejlesztése:

- egyenletes lüktetés és dalok ritmusának megkülönböztetése,
- ritmus eszközök használata, bővítése.

E korosztály számára már tanítjuk a párcserés, sorgyarapító, fogyó, kapus, hidas játékokat, szembekötősdit, egyszerű népi tánclepedőket.

A zenehallgatás anyagába beépítjük a magyar népdalokat, klasszikus műveket.

3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka különböző fajtái, valamint a műalkotásokkal, *népművészeti elemekkel, szokásokkal, a hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal (zászló, kokárda, korona)* való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlődésének.

Az egész nap folyamán biztosítunk teret, változatos eszközöket a szabadon választott tevékenységre.

Maga a tevékenység és ennek öröme fontosabb, mint az elkészült mű.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken történő bemutatására, a tehetségek bátorítására. Tehetséggondozás.

Cél:

A belső képek gazdagítása a mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel, a gyermeki ábrázolás ösztönzése alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával.

Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására

Feladatok:

- megismertetjük a gyermekeket a különböző anyagokkal, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel.
- Fejlesztjük a vizuális észlelést, képzeletet, térbeli tájékozódást, tér, forma és szín képzeteinek kialakulását, esztétikai érzékenységüket.

A tevékenység megszervezéséhez jó alapot adnak az évszakok változásai, a gyermekek által megélhető világ tárgyai, eseményei.

Az ünnepek érzelmileg közel állnak a gyermekhez, fantáziájukat megmozgatják. Ünnepre való készülődés során átéli annak meghitt pillanatait, az ajándékozás örömét.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a rajz, mintázás, kézi munka tevékenységben

A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése.

3-4 éves korban játszva ismerik meg az anyagokat, eszközöket a gyermekek. A szabadon firkálgató, mázoló, gyurkáló gyermekekkel együtt éljük át a felfedezés, alkotás örömét.

- **képalakítás:** rajzolás, festés, papírragasztás, agyagba, homokba karcolás
- **plasztikai alakítás:** nyomkodva, ütögetve, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva gyurmába, agyagba
- **építés:** különböző tárgyakkal formák, alakzatok létrehozása.

4-5éves korban jelentkezik a szándékos képalakító tevékenység. Megjelenik az ember, környezet, események ábrázolása.

- **plasztikai munkák:** jellemző a formák tagolódása, játékokhoz kellékek készítése, báb-, és díszletkészítés
- **építés:** tér variálása,
- **képalakítás:** színkeveréssel színárnyalatok létrehozása. Az eszköztár bővül fonalakkal, textillel, termésekkel.

5-6-7 éves korban a fejlesztési célok azonosak a 4-5 évesekével. A fejlődés a részletgazdagságban, kompozíciókészítésben jelenik meg. Megismerkednek a műalkotásokkal, kedvük szerint reprodukálják azokat. Ehhez segítséget nyújtunk múzeumok látogatásával, kiállítások megtekintésével.

- rajzban és plasztikai munkában megjelenik a térben és síkban több alakos cselekményábrázolás
- díszítő technikák bővítése: szövés, fonás

Az elkészített munkákkal díszítjük termeinket és az öltözőt.

Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében:

- biztosítsunk nyugodt légkört az alkotó tevékenységhez,
- a csoportszobát a gyermekekkel közösen úgy alakítsuk ki, hogy a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, egymás zavarása nélkül dolgozhassanak,
- a művészeti tevékenységek gyakorlásához minél több helyet, eszközt biztosítunk,

- ötletekkel, élményszerzéssel segítsük a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását,
- adjunk lehetőséget a gyermekeknek, hogy az élményeket átélve valósíthassák meg elképzeléseiket,
- mindennapi meséléssel, verseléssel, ének, zene és vizuális tevékenységek biztosításakor ügyeljünk a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére,
- a gyermekek számára elérhető helyen legyenek a művészeti tevékenységekhez az inspiráló, alkotásra ösztönző eszközök, kellékek.

14.2.4. Mozgás

Célunk a mozgás megszerettetése, az óvodás korú gyermek szervezetének, testi képességeinek fejlesztése.

A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását / járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás /

Fejlesztjük a testi képességeket. / erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség /

Fejlesztjük a gyermekek teherbíró képességét.

Fontos szerepe van a mozgásnak az egészség megőrzésében, megóvásában.

„Ép testben ép lélek”. Mozgáskultúra fejlesztése mellett fejlesztjük a térbeli tájékozódást, helyzetfelismerést, alkalmazkodó képességet, akarat tényezők alakulását, énkép, testséma alakulását.

Óvodapedagógus feladata:

A társra figyelés képességének fejlesztése.

A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődésének elősegítése.

A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése.

A mozgás és mozgásigény különbözőségének figyelembe vételével a mozgásigény kielégítése, illetve ösztönzés a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával.

Változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra, valamennyi gyermek számára (mindennapos testnevelés, testnevelés szabad mozgáslehetőségek kihasználásának nyomon követése).

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás biztosítása.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgástevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás) fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítanunk.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgás tevékenységekben.

A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókinccs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével.

Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

Szervezés:

- mindennap lehetőség szerint a szabadban 20 – 30 perc, heti egy alkalommal a Felsőlajos Óvoda tornaszobájába 33 – 35 perc.

Objektív feltételek:

- A benti tornához rendelkezésünkre áll GRESWALD tornapad, labdák, karikák, ugráló labdák, tornaszőnyeg, TINI- KONDI, ASCO tornaszer.
- Felhasználjuk a saját készítésű kendőket, babzsákokat.
- Bővíteni szeretnénk a megfelelő eszközállományt.

Az udvarunk tágas, lehetőség van mozgásra, levegőzésre, napfényel való edzésre. Az udvari tornaszereinket naponta használjuk. Az udvari játékeszközöket bővíteni szeretnénk új szabványnak megfelelő komplex mozgásos eszközökkel.

Szubjektív feltételek:

- Az óvodapedagógus aktívan vegyen részt a testnevelésen, ezáltal mintát nyújt, motivál a mozgásra.
- Fontos, hogy változatos helyen és eszközökkel, mozgásanyaggal dolgozzunk a mindennapok során.
- Az időjárástól függően minél több tornát szervezzünk a szabadban.

3-4 éves korban

- **nagymozgások fejlesztése:** csoportszobában és szabadban egyaránt a kúszásra, mászásra, bújásra, egyensúlyozásra adódó alkalmakat kihasználjuk. Mozgásteret, eszközöket ehhez alakítjuk.
- Járás és futás közben történő ki- és megkerülést, ki- és belépést, fel- és lelépést gyakorolják a gyerekek.
- Megismertetjük őket egyszerű ugrásokkal, előkészítő gyakorlatokkal.
- Játékanyag jórészt futó játékokból, egyszerű fogó játékokból áll.

4-5 éves korban

- **a mozgás koordináltabbá válik:** Nagymozgásokat bővítjük, nagyobb hangsúlyt helyezünk az egyensúlyérzék fejlesztésére, szem-kéz, szem-láb koordinációt segítő játékokra.
- Járás, futás közben tempó és iránytartást oldalt, hátra, párokban is gyakoroljuk.
- Le-és felugrást, támaszugrásokat mélyugrással, távolugrással bővítjük.
- A dobások bővülnek célba dobással, távolba dobással.
- Talajtorna elemei: guruló átfordulással egészül ki.

5-6-7 éves korban

- **A mozgás összetettebbé válik.** Ebben a korban a finom mozgások, az észlelés, az alakítás, formaállandóság fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt.
- Gyakrabban tervezünk kisebb testrészekkel való mozgásokat.
- Futó- és fogó játékok szabályai bonyolultabbá válnak, a játékok váltó- versenyekkel egészülnek ki.
- Ugrások bővülnek magasugrással.
- Labdagyakorlatok labdavezetéssel, egykezes alsó és felső célzott irányú dobásokkal bővülnek.
- Talajtorna elemeit változó körülmények között gyakorolják, kiegészülnek a kézállást előkészítő gyakorlatokkal és hátrafelé történő guruló átfordulással.
- Gimnasztikai elemeket párosan is gyakorolják.

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi testnevelés megszervezésében:

- napirendünkben minél hosszabb időtartam legyen a szabad levegőn való tartózkodásra,
- biztosítsuk a gyermekeknek a szabad mozgásgyakorlásának feltételeit. Adjunk ötleteket, irányítsuk a gyermekek figyelmét a szabadban, a csoportszobában a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz, eszközök használatával, az önálló, szabad mozgás biztosításával,
- az egészséges életmód szokásainak kialakításával biztosítsuk a testnevelés zavartalanságát, nyugalmát,
- differenciált, egyéni fejlesztés megvalósuljon a mindennapi testnevelés keretein belül is.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az óvodáskor végére a gyermekeknek el kell érniük az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem elhanyagolható.

Testileg egészségesen fejlett gyermekek

Szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban. A gyermekek nagymozgása, finom mozgása, egyensúlyérzékelése, összerendezett mozgása kialakul. Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni. Betartják a szabályokat, különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor. Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni. Jó az állóképességük, fizikai teherbírásuk. Testi szükségleteik kielégítését szándékosan képesek irányítani. Önállóan végzik a személyükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőket.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermekek

Nyitottak, érdeklődésükkel készen állnak az iskolába lépésre. A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt. Énkép- önismeret- önértékelés fejlődése révén képessé válnak az önálló helyzetmegoldásokra. Önérvényesítésük a társas kapcsolatokban elfogadható módon történik. Örülnek a közösen elért sikereknek, a közös élményeknek. Érzelmileg elfogadják egymást, a másságot is. Ezt tolerálják és segítenek a hátrányos helyzetűek beilleszkedésében (közös játék).

Örömmel játsszák az énekes játékokat. Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat. Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni. Érzik az egyenletes löktetést és a dalok ritmusát. Zenehallgatásra szánt műveket figyelmesen hallgatják.

Ábrázolásban mondanivalójukat vizuálisan ki tudják fejezni. Az eszközöket készség szinten kezelik. Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat. Képzőművészetben egyéni módon jelenítik meg élményeiket, ötleteiket, elképzeléseiket. Téralakításban ötletesek, bátrak, együttműködnek. Színhasználatban érvényesítik kedvenc színeiket. Emberábrázolásban megjelenítik a részformákat. Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne.

A mese, vers hatása megjelenik a rajzban, beszédben, egymásra hangolódásban. Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, környezetükről: tudják nevüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását.

Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakok néhány jellegzetességét.

Felismerik a napszakokat.

Aktívan részt vesznek az élőlények / növények, állatok / gondozásában, védik és szeretik környezetüket. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához szükségesek.

Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.

Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.

Tárgyakat meg tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, szín, forma szerint.

Megkülönböztetik a jobbra, balra irányokat, értik a helyet kifejező névutókat / pl. alá, fölé, közé stb. /.

Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük, beszédképességük fejlett. Érthetően, folyamatosan kommunikálnak. Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban, hangsúllyal tudják kifejezni. Beszédfegyelmük kialakult. Igénylik a meséket, verseket. A magyar népmesék szófordulatai passzív szókincsükbe beépülnek.

Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak. Tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat / kivétel a fogváltással járó eltérések /. Minden szófajt használnak.

Kialakul a belső képalkotás képessége, ami az olvasás alapja.

Tehetséggondozás

Tehetségen azt a velük született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely a gyermeki tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagot messze túlhaladó teljesítményt tudnak létrehozni.

Vannak gyerekek, akiknél már fiatal korban feltűnik, hogy adottságaik valamilyen területen az átlagosnál lényegesen jobbak. Ebben a korban a tehetségre irányuló hajlamokról beszélhetünk.

1. Feltétele

Több teret, időt, lehetőséget kell hagynunk a gyerekek spontán érdeklődéséből fakadó tapasztalásnak, ismeretszerzésnek, melyet okos irányítgatással kell terelgetni.

2. Célja

A tehetséges gyerekek „erős” oldalának fejlesztése mellett, a tehetségével összefüggő gyengébb területek erősítése, olyan légkör megteremtésével, amely őket elfogadja, és személyiségüknek fejlődését segíti.

3. Feladatunk

Feladatunk, hogy lehetőséget kínáljunk fel a gyerekeknek, had fedezhessék fel önmagukat minden téren.

A lehetőségeinkhez képest fordítsunk kellő figyelmet, nyújtsunk több ismeretet. Mindezt úgy, hogy a gyerekek természetes kíváncsiságára hagyatkozunk. Rá kell nevelnünk a gyermekeket, hogy keressék az összefüggéseket, ismereteik minél komplexebbek legyenek.

Egy- egy ismeretanyagot minél több oldalról, több megközelítésben „járjunk körül” a gyerekekkel, hogy megtalálják a saját útjukat, az ismeretek minél több megerősítést kapjanak.

Sokkal nagyobb figyelmet kell fordítanunk a logikai gondolkodás fejlesztésére- képességeiktől függetlenül, de nem figyelmen kívül hagyva. Differenciált feladatokkal fejlesszük a kiemelkedő területeket, illetve a szülőknek nyújtsunk megfelelő segítséget. Biztosítjuk a lehetőséget, hogy a hasonló érdeklődésű gyerekek egymásra találjanak.

A szülők figyelmét ráirányítjuk a gyerekek jobb képességeire, a kiemelkedő képességű gyerekek esetében kérjenek a szülők szakemberektől segítséget

Kivételes képességű gyermekek, tehetségesek

- **intellektuális tehetség** (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, fizikai, nyelvi stb.)
- **művészi tehetség** (képzőművészeti, zenei)
- **pszicho motoros tehetség** (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)
- **szociális tehetség** (vezető, szervező, irányító)

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés - a tehetségígéretes gyermekek felismerése

- a tehetségnevelés/tehetségfejlesztés/tehetséggondozás a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik
- a pedagógusoknak és a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetség ígéretes gyermeket sejtet:
  - a kivételes tehetségek jellemzői: megszállottság, fokozott kritikai érzék, állandó önelégedetlenség
  - a valamilyen területen kiemelkedő gyermekek teljesítményei nem mindig jók, munkavégzésük, fejlődésük nem egyenletes, és gyakran nem vesznek részt a „munkában”

A tehetségfejlesztés módjai a tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált „gondozásban” részesülnek. Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetség ígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni.

15. INTÉZMÉNYI INTÉZKEDÉS RENDKÍVÜLI SZÜNETRE

Ha az intézmény fenntartója – valamely okból - rendkívüli szünetet rendel el, és az óvodapedagógusok óvodai csoportban nem folytathatnak nevelői tevékenységet rendkívüli helyzet lép életbe.

Amennyiben az intézményen belül nem lehetséges a munkavégzés, az óvodapedagógusoknak - kihasználva az infokommunikációs eszközöket – intézményen kívül (otthonukban) kell mindennapi munkájukat elvégezni.

Ennek lehetőségei:

Szülőkkel való kapcsolattartás:

- Heti terv alapján, valamennyi területre (külső világ tevékeny megismerésére nevelés, matematika, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, verselés, mesélés, mozgás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka) kiterjedően online feladatok, tevékenységek, támogató segédanyagok eljuttatása a szülőknek, internetes elérhetőség megadásával. Melléklet a munkaközösségek által kidolgozott segédanyag. Segítséget ad, akinek szükséges, és a távmunka finanszírozásához alapot ad.
- Gyermekek személyiségét, érdeklődését és egyéni képességeit figyelembe véve játékos tevékenységformák, élményszerzési lehetőségek ajánlása, melyeket a szülők gyermekükkel együtt megvalósíthatnak. Fontos a differenciált feladatadás (életkor, fejlettségi szint szerint), az SNI, BTMN gyermekek segítése, fejlesztése.
- Ötletek az egészséges életmódra nevelés, munkajellegű tevékenység otthoni megvalósítására.
- Folyamatos online kommunikáció, tapasztalatcsere, segítségnyújtás, nevelési tanácsok adása szülőknek igény esetén.

Feladatadás legyen egyértelmű. A kommunikáció legyen kétoldalú, az óvodapedagógus kérjen visszajelzést az elvégzett feladatokról (pl. alkotás feltöltése, versmondás, szülői tapasztalatok megosztása stb.). Segédanyag a munkaközösségek által kidolgozott listában található.

Egyéni kompetenciák erősítése:

- Kutatómunka szakanyagokban / interneten, szakkönyvben, szakfolyóiratban.
Pl. fejlesztendő területek javítása, Önértékelés során meghatározott fejlesztési területek javítása, Önfejlesztési terv megvalósításához szakanyag áttekintése, szakmai érdeklődésnek megfelelő ismeretbővítés, módszertani tudás javítása, bővítése, innovációk megismerése stb.
A kutatómunka során megismert szakirodalomról ajánlás, a megszerzett ismeretekről rövid leírás megosztása az intézmény online felületén történik.
- Online továbbképzésen való részvétel. Pl. távoktatásban való tanulás, távoktatás formájában történő eszmecsere, konferencia, ismeretbővítés, digitális tananyag elsajátítása stb.
Az elvégzett továbbképzésről tanúsítvány bemutatása, tapasztalatok, ismeretek megosztása az intézmény online felületén.
- Infokommunikációs eszközök kezelésének gyakorlása, ismeretek bővítése / online tapasztalatcsere (segítségkérés, segítségnyújtás).
Egymástól való tanulás, segédanyagok megosztása az intézmény online felületén.

Intézmények közötti szakmai együttműködés erősítése:

- Munkaközösségek éves tervének online megvalósítása, a munkaközösség vezető irányításával.
A munkaközösségi tagok a munkaközösség vezetőnek küldik meg az anyagot. Az elvégzett munkáról a munkaközösség vezető beszámolót készít.
- Tagintézmény vezetők heti tervezése (munkaidő, szabadság), intézményvezető felé jelentése.
A kollégákat infokommunikációs eszközökön értesítik a munkarendről, szabadságról, és az őket érintő információkról.
- Az intézményvezetőtől, tagintézmény vezetőtől érkező információk infokommunikációs csatornán való fogadása, visszacsatolás.

Szakmai anyag/segédeszköz kidolgozása:

- Projekt terv, témahét kidolgozása.
- Anyaggyűjtés (forrásmegjelölés) / éves anyaggyűjtés, feladatlapok, fejlesztő feladatok, játékörültek, mozgásos játékok gyűjtése szakkönyvből, vagy online felületről.
- Gyermek személyi anyagának elkészítése, fejlesztési tervek megírása, visszacsatolás.
- Eszközkészítés / báb, meseillusztráció, játékok, dekoráció, társasjáték, fejlesztő játék.

Módszertani tudás- és jó gyakorlat megosztása, tapasztalatcsere:

- Munkaközösségek által kidolgozott szakmai anyagok megosztása.
- Szakmai anyagok ajánlása, megosztása (továbbképzés, szakirodalom, online forrás stb.)
- Ötletgyűjtemény készítése (projektekhez, játékokhoz, tevékenységhez, egyéni fejlesztéshez) / saját gyűjtés, online gyűjtemény.

A home office munkavégzés részletes szabályozása intézményvezető hatáskörben történik meg, melyet a helyi szabályzat, vagy vezetői utasítás tartalmaz.

Visszacsatolás az elvégzett munkáról hetente történik az intézményvezető által meghatározott formában.

Amíg az intézményvezetők korrekt módon megkapják a leadandó anyagokat, és nem tapasztalnak visszaélést az otthoni munkával kapcsolatban, vagy más utasítás nincs,

mint polgármesteri, önkormányzati rendelet, kormányrendelet, addig végezhető ebben a formában home office.

A heti visszajelzés, dokumentáció mentésre, archiválásra kerül, amit a megbízott vezetők végeznek.

Home Office adminisztráció:

A táblázatot egész héten vezetni kell. Minden pénteken 16 óráig kell eljuttatni a következő email címre:

Gomba csoport, Katica csoport, Süni csoport - kocsisneaniko@gmail.com /Kocsis Györgyné

Napraforgó csoport, Méhecske csoport, Csibe csoport, Őzike csoport - dora.szenek@gmail.com / Szenekné Molnár Dóra

Napocska csoport, Mécses csoport, Halacska csoport, Csiga-biga csoport – sipi7405@gmail.com / Sipos Ágnes

Cica csoport, Pillangó csoport, Nyuszi csoport - meszijutka@citromail.hu / Balyi Judit

Micimackó csoport, Margaréta csoport, - olahnekata1970@gmail.com / Oláhné Szívós Katalin

Napocska csoport (Felsőlajos), Tulipán csoport - zita.juraszik@gmail.com / Szarkáné Jurászik Zita

Segítséget, információt, visszajelzést azon az email címen kérhetnek, várhatnak az óvodapedagógusok, ahova be vannak osztva!

**Home Office adminisztrálása
heti összesítő táblázat**

**Ezt a táblázatot minden hét péntek 16 óráig kell elküldeni
a kapcsolattartó intézményvezető email címére.**

Dátum	Téma Dokumentáció	Ráfordított óra

	Összesen:	

Segédanyag online tevékenységhez

Rendkívüli szünetben elrendelhető home office-hoz, valamint a szülőkkal való online kapcsolattartáshoz, segítségnyújtáshoz, anyaggyűjtéshez a munkaközösségek dolgoztak ki segédanyagot.

Környezet tevékeny megismerését segítő internetes ajánlatok ötlettára

- Tavasz:

- <https://jatsszunk-egyutt.hu/itt-a-tavasz/>
- <https://jatsszunk-egyutt.hu/category/tavasz-2/>
- <https://jatsszunk-egyutt.hu/kincskereso-kirandulas/>
- <https://jatsszunk-egyutt.hu/keszits-fufejet/>
- <https://jatsszunk-egyutt.hu/kertesz-leszek/>
- <https://jatsszunk-egyutt.hu/kreativ-kerteszek/>
- <https://jatsszunk-egyutt.hu/jatsszunk-a-kovekkel/>
- <https://ovoda.webnode.hu/evszakok-temakorok/tavasz/>
- <http://lenvirag.blogger.hu/2015/02/20/otlet-tar-tavaszvaro-ultetes>
- <http://erregyerenearra.blogspot.com/2013/10/evszakok-fak.html>
- <https://www.youtube.com/watch?v=yua8jtSe684>
- <https://www.youtube.com/watch?v=3dFuuGmjckg>
- <https://www.youtube.com/watch?v=YWhlqLtwTPc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=OaoT8QLsaX4>

- Víz világnapja:

- https://www.zsurjatekok.hu/talalati_lista/jatekok/jatekok/utazik_a_viz_a_szivacsban
- https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=V%C3%ADz%20vil%C3%A1gnapja%20C3%B6tlet&rs=srs&b_id=BIpTnu9B6vePAAAAAAAAAADtU8N2Dp36GZ0K8EZOHMm87YgOLII moTCuHGzbx9CC5ypomqZJ8s4mWLkc4su3KJt8A1cb1PCpjKRmYvjZnTch&source_id=BbRNr00w
- <https://www.youtube.com/watch?v=JdxvofRKjQs>
- <https://www.youtube.com/watch?v=6PCTQcmal10>
- <https://www.youtube.com/watch?v=oGQ9NWzH-zQ>
- <https://www.youtube.com/watch?v=sOQ4gp3P9TU>

- Húsvét:

- <https://ovoda.webnode.hu/evszakok-temakorok/husvet>

- <https://www.youtube.com/watch?v=taLJTh5qRZo>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Sro24bBPLCA>
- file:///C:/Users/userpc/Desktop/nyuszis_kirako.pdf
- <https://www.youtube.com/watch?v=h5YLBsjgx6E&t=140s>
- <https://www.youtube.com/watch?v=fy-8zXtgnQo&t=10s>
- **Közlekedés:**
  - <https://jatsszunk-egyutt.hu/ovis-otletek-kozlekedes-temakorhoz/>
  - <https://ovonok.hu/2014/09/kreativ-otletek-a-kozlekedes-temakoreben/>
  - https://www.zsurjatekok.hu/talalati_lista/jatekok/jatekok/autoverseny
  - https://www.thecrafttrain.com/sponge-boats-diy-toy-for-kids/?utm_medium=social&utm_source=pinterest&utm_campaign=tailwind_tribes&utm_content=tribes&utm_term=373021350_12072192_132164
  - <https://www.youtube.com/watch?v=Gr58o6mL3Dw>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=MywPRL05kx8>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=qeM5CI8fKoY>
  - https://www.youtube.com/watch?v=w7V0_T021wE
  - <https://www.youtube.com/watch?v=vOMfI1pktTM>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=xyr7IRIXmek>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=oE6W2U61W4Y>
- **Föld napja:**
  - https://www.csaladinet.hu/hirek/gyermekneveles/jatekok_zenek_foglalkoztatok/14895/kiserletek_otthon_gyermekeknek_-_a_fold
  - <https://www.naturalbeachliving.com/earth-day-ideas>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=kJrN19xIgFg>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=A27dA0UVwF4>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=0xqcsxOdKv4>
- **Anyák napja:**
  - <https://hu.pinterest.com/pin/475974254366658700/>
  - <https://www.tyukanyo.hu/anyaknapja/>
  - <https://gyereketeto.hu/jatekok/anyak-napja-tarsasjatek/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=Uv8J7D6x9os>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=nfJfznn2k8k>
  - https://www.youtube.com/watch?v=mhviJHy_dR4
- **Madarak és fák napja:**
  - <https://hu.pinterest.com/pin/514677063667866637/>
  - http://www.csaladinet.hu/m/hirek/gyermekneveles/jatekok_zenek_foglalkoztatok/23466/madarak_es_fak_napja_a_projektmodszert_fenyeben
  - <https://anyajatszunk.com/2016/05/08/madarak-es-fak-napja/>
  - <http://eztnezdmege.com/hazank-madarai-es-hangjaik-gyonyoruek-hallgasd-meg-te-i/>
  - <https://madarles.hu>
- **Hulladékkezelés – ismerkedés az anyagokkal. Tudatos vásárlói szokások alakítása:**
  - https://photos.google.com/share/AF1QipPmNfIn7vP4CUI9x9ERN9cv8wkMWwT3TG2k1BP_Hyu0V5we8OyhrQw4VvQX_BmrgAA/photo/AF1QipOOJEQi44qnVhuxKtl6MkFNi_vz_gHoY2vCNjHd?key=eXFzZjRQSVBFN1BhZ0RhS2szVVRTWWILMWR3RDJR
  - https://www.youtube.com/watch?v=XnuelpBtB-o&list=PLY9KOrehBcWIWih8s3k3lr_yd3hlU1y55
  - <https://www.youtube.com/watch?v=eHIMAPoMT0s>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=00RRAKLp878>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=l-yrBIw9txg>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=Px-kmIKK2q8>
  - <https://365sporolasitipp.cafeblog.hu/2016/02/12/boltos-jatek-maskepp-43-sporolasi-tipp/>
- **Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás:**

- <https://anapfenyillata.cafeblog.hu/2015/04/21/dobd-be-a-magadet-szelektiv-hulladekgyujtes-otthon/>
- <http://szelektalok.hu/kukaland/>
- <https://www.zoldpolc.hu/szelektiv-hulladekgyujtes-szabalyai-356>
- http://hulladekboltermek.hu/gallery/Folyamatabrak/image_9.html
- <https://www.youtube.com/watch?v=MMkNui5qnK8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=mxsSQ2OM8ss>
- <https://www.youtube.com/watch?v=jcv-2vuit9g>
- http://www.vac.hu/kornyezetvedelem/gyakorlo_varos_program/mellekletek/kukabanya_pedagogus.pdf
- **Városunk, lakóhelyünk:**
  - <https://www.bloglovin.com/blogs/mrs-knights-smartest-artists-3226646/pop-up-architecture-in-kindergarten-4207932813>
  - <http://www.bellissimakids.com/house-crafts/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=ImwTLsO0J4A>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=IgaKUejNr0U>
- **Környezetvédelmi világnap:**
  - <http://www.gyakorolj.hu/oktato/negyedikornyezet/jatekgyujtemeny.pdf>
  - https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekorszag/jatekok_zenek_foglalkoztatok/14856/otthoni_kis_erletek_gyerekeknek_-_a_levego
  - <https://www.nagyszuloklapja.hu/jatek-az-unokaval/3377/mit-jatsszunk-ha-esik-az-eso-20-szuper-benti-jatekotlet-gyerekeknek-rossz-ido-esetere.html>
  - <https://www.teach-me-mommy.com/shapes-game-from-recyclables/>
  - https://www.messforless.net/q-tips-and-straws-fine-motor-skills-activity/?fbclid=IwAR1G62cJRtn7XIEw3iqjK9ptUtm508KQn0a_rMUViCMLlkWYzvVcoHALkhQ#_a5y_p=1928832
  - <https://www.youtube.com/watch?v=l-yrBIw9txg&list=PL8uI-xoZZ-L9LQSFngY-uRBISctd0bstZ>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=Px-kmIKK2q8&t=26s>
- **Nyár:**
  - <https://hu.pinterest.com/pin/303922674856119849/>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/470555861056795258/>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/432134526720557419/>
  - https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=Gyerek%20j%C3%A1t%C3%A9kok&rs=srs&b_id=BDOrmu5tZ2rgAAAAAAAAAAC-i2UNCpbVSi29LadYW1YPKwn79w3mstfoqdhEYscIKYifZ6kasGLrWH6Z_q5E1WNr9p2E-Ab3Bw&source_id=BbRNR00w
  - https://www.youtube.com/watch?v=dqh_8XFzj18
- **Ősz:**
  - <https://www.bloglovin.com/blogs/web-ovi-7002581/temalehetosegek-oszre-5815324131>
  - <https://happytoddlerplaytime.com/textured-autumn-play-dough/>
  - <http://downbaba.hu/szirka-blog/letoltheto-memoria-kartyak/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=Z79cKU0R7aw>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=eZJonEG5rls>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=F6KhVzbFWMk>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=EZYt3V-mm-0>
- **Őszi gyümölcsök, zöldségek:**
  - <https://hu.pinterest.com/pin/352266002099129989/>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/357754764150842074/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=sgqHWadb-Po>
  - https://www.youtube.com/watch?v=gYwfSIW_QR0w
  - <https://www.youtube.com/watch?v=SD1EmclbPCo>
  - https://www.youtube.com/watch?v=zVXQIS_3Xm4

- <https://www.youtube.com/watch?v=XlAX-1LTDM0&list=PLpshJy6oyjM-1kn8R-8Dr4Ufh-yaMp4oQ>
- **Állatok világnapja. Vadon és ház körül élő állatok:**
  - <https://learningapps.org/1125247>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/519251032034788930/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=yjgNgDzNh4U&t=108s>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=4g0iwJxEEJY>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=FSids8ArfGc>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=gCDhsuOfciU>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=Fq2Vg-2https://www.youtube.com/watch?v=9LYEy003aXM>
  - [HKAc](#)
  - <https://www.youtube.com/watch?v=mt-jRBrTNqs>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=CnnL4YUeVOM>
  - https://zoldito.blog.hu/2018/10/03/allatok_vilagnapja_10
  - <https://ovonok.hu/2014/09/allatok-vilagnapja/>
  - <https://jateksziget.hu/blogs/blog/allatok-vilagnapja-7-jatek-mely-kozelebb-hozza-a-gyerekeket-az-elovilaghoz>
- **Komposztálás napja. Rovarak, bogarak, pókok, giliszták:**
  - <https://komposztalunk.eoldal.hu/cikkek/komposztalasi-ismeretek.html>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=g58QcVyiQQ>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=ZIQKulxoyB8>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=ws5AISA4HzU>
  - https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/jatekok_zenek_foglalkoztatok/23752/komposzt_alas_unnepe_az_ovodaban
- **Őszi termények (dió, gesztenye,ogyoró, tök stb.):**
  - <https://hu.pinterest.com/pin/461337555572886251/>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/371406300521021529/>
  - <https://www.sabine-seyffert.de/blog/?p=13334>
  - <http://vivimaternelle.canalblog.com/archives/2017/10/30/35821025.html>
- **Őszi időjárás. Időjárás és az öltözködés összefüggései:**
  - <https://hu.pinterest.com/pin/464574517813290457/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=CUBptLf3e8>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=S2W803GYge8>
- **Márton nap:**
  - file:///D:/%C3%93vodai%20projkthetek/Marton_nap_projekt.pdf
  - <https://www.youtube.com/watch?v=9J3crdvaTVc>
  - http://ovodasgyerekek.blogspot.com/2013/11/marton-nap-az-ovodankban-2013_12.html
  - <https://jatsszunk-egyutt.hu/libas-versek-dalok-nyomtathato-feladatlapok/>
- **Egészséges életmód alakítása:**
  - <https://babafalva.hu/baciirtok-bevetesen/>
  - <https://hu.pinterest.com/orsyszabo/eg%C3%A9szs%C3%A9gnap/>
  - <https://dietaovoda.cafeblog.hu/2015/07/24/az-etkezesi-ritmus-es-a-valtozatos-etrend/>
  - <http://mdosz.hu/uj-taplalkozasi-%20ajanlasok-okos-%20tanyer/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=iWh92m5a85Y>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=XA70NZREXxM>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=zk9sw3eCr1M>
- **Testrészek, érzékszervek működése:**
  - https://www.zsurjatekok.hu/talalati_lista/jatekok/jatekok/szolgato
  - https://www.zsurjatekok.hu/talalati_lista/jatekok/jatekok/hol_a_pocakod
  - https://www.zsurjatekok.hu/talalati_lista/jatekok/jatekok/terd_a_terdhez
  - <https://www.youtube.com/watch?v=uq7Wsm91Rb4>

- <https://www.youtube.com/watch?v=I3pJLilt6n8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=sELbqecII2w>
- **Mikulás várás:**
  - <https://hu.pinterest.com/pin/427842033347356347/>
  - <https://members.10minutesofqualitytime.com/product/santa-flying-his-sleigh/>
  - <https://nasedeticky.sk/tvorime-s-detmi/sviatky-a-udalosti/mikulas/7823/mikulas-pracovne-listy-pre-deti/>
- **Luca napi hagyományok. Adventi készülődés.:**
  - <https://i.pinimg.com/originals/1a/8a/09/1a8a09b2ce23135cedffeb69bec67efb.jpg>
  - https://pompasnapok.blog.hu/2016/11/23/luca_nap_az_ovodaban_es_iskolaban
- **Karácsony:**
  - <https://thisreadingmama.com/c-is-for-christmas-trees/>
  - <https://jujoboro.blogspot.com/2018/12/karacsonyi-papirjatekok.html?m=1>
  - https://www.myjoyfilledlife.com/nativity-story-stones/?utm_medium=social&utm_source=pinterest&utm_campaign=tailwind_tribes&utm_content=tribes
  - <https://moderniskola.hu/2019/11/karacsonyvaras-kreativan-egy-kis-segitseg/>
- **Évszakok, hónapok, napok, napszakok:**
  - <https://jatsszunk-egyutt.hu/az-ido-mulasa-gyerekszemmel-honapok-es-napok/>
  - <https://anapfenyillata.cafeblog.hu/2016/03/01/hogyan-tanuljuk-meg-a-honapokat/>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/643733340464608632/>
  - <http://www.arnyasnet.hu/ovoda/aktualitasok/tavasz-nyar-osz-csutortok/640/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=1QTcqK78ObE>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=t1rpgIX30Xc>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=s5cYdjambrc>
- **Tél:**
  - <https://ovoda.webnode.hu/evszakok-temakorok/tel/>
  - <https://www.jufleonie.com/themas/noordpool-zuidpool/>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/466052261431143383/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=69r8HaH8YmU>
- **Madáretetés:**
  - https://www.youtube.com/watch?v=KGxuC4_vdDw
  - https://zoldito.blog.hu/2016/12/14/madaretetes_181
  - <https://hu.pinterest.com/pin/16677461108448784/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=FmnnZw07VwU>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=1bsxP2SnLZ0>
- **Medve hét:**
  - https://www.zsurjatekok.hu/talalati_lista/jatekok/jatekok/medvevetetes
  - <https://i.pinimg.com/originals/52/bb/90/52bb9018c0ddde265540dd2a65b47369.jpg>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/499125571204247627/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=o2g5iKknOLw>
- **Téli kísérletek: olvasztás, fagyasztás:**
  - <https://jatsszunk-egyutt.hu/a-teli-idojaras/>
  - <http://webovoda.blogspot.com/2012/01/kiserletek-vizzel-hoval-jeggel-3.html>
  - <https://www.learning4kids.net/2015/01/15/hot-air-cold-air-science-activity/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=AzQDId9KWaQ>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=5gyA22M47X0>
- **Farsang:**
  - <https://hu.pinterest.com/pin/785455991248762222/>
  - https://www.zsurjatekok.hu/talalati_lista/jatekok/jatekok/toronyepito_versenyt
  - <http://m.ovoda.webnode.hu/evszakok-temakorok/farsang/>
  - https://www.youtube.com/watch?v=MHGBC4TC_Es

- https://www.youtube.com/watch?v=Rx171_MUkks
- **Ébredező természet: hóvirág, aranyvessző, stb.:**
  - <https://ovoda.webnode.hu/evszakok-temakorok/tavaszi/>
  - <http://bagakreativ.blogspot.com/2013/03/hovirag-joghurtos-palackbol-probiotikus.html?sref=pi>
- **Március 15.:**
  - <https://jatsszunk-egyutt.hu/marcius-15-gyerekszemmel/>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/655696026971795459/>
  - <https://jujoboro.blogspot.com/2019/02/marcius-15.html>
  - <https://ovonok.hu/2015/03/marcius-idusan-marcius-15-az-ovodaban/>
  - https://www.youtube.com/watch?v=BFjjU18IgR0&list=RDBFjjU18IgR0&start_radio=1
- **Víz világnapja: Vízben, vízparton élő állatok:**
  - https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekorszag/jatekok_zenek_foglalkoztatok/14894/kiserletek-otthon_gyermekeknek_-_a_viz
  - <http://mokazo.blogspot.com/2016/06/a-viz-korforgasa.html>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/319896379780692250/>
  - <https://www.kcedventures.com/blog/boat-crafts-for-kids>
  - <https://www.maam.ru/detskijsad/igrushki-bilboke-svoimi-rukami.html>
  - <https://i.pinimg.com/originals/c1/2e/50/c12e503bb71c9ae8a738ce38315dcb8b.jpg>
  - <https://hu.pinterest.com/pin/58757970126738335/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=6PCTQcmal10&list=PLyG0U4WtU9g6GPQBws7xZpIjqCP7XgfsS>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=onMeaUc-SSY>

Internetes ajánlás, ötlettár az ének, zene, énekes játék tevékenységhez

Gyerekdalok és mondókák

<https://www.youtube.com/channel/UCy8b8R1csgXcpVs44QIXQvg>
https://www.youtube.com/results?sp=mAEB&search_query=apacuka+zenekar
https://www.youtube.com/results?search_query=gryllus+vilmos+gyerekdalok
https://www.youtube.com/results?search_query=zeneovi
https://www.youtube.com/results?search_query=alma+egy%C3%BCttes
https://www.youtube.com/results?search_query=1%C3%B3ca+egy%C3%BCttes
https://www.youtube.com/results?sp=mAEB&search_query=farkash%C3%A1zi+r%C3%A9ka+gyerekdalok
https://www.youtube.com/results?search_query=kerekmese+dalok
https://www.youtube.com/results?search_query=kov%C3%A1lcsovics+fruzsiná
https://www.youtube.com/results?search_query=gyerekdalok
https://www.youtube.com/results?search_query=judit+%C3%A9s+a+zeneman%C3%B3k
https://www.youtube.com/results?search_query=magyarorsz%C3%A1g+kedvenc+gyerekdalai+r%C3%A1d%C3%A1s
https://www.youtube.com/results?search_query=eszm%C3%A9nyi+vikt%C3%B3ria+gyerekdalok
https://www.youtube.com/results?search_query=hal%C3%A1sz+judit+gyerekdalok
https://www.youtube.com/results?search_query=mese+tv+gyerekdalok
https://www.youtube.com/watch?v=GsqAZQc5hto&feature=emb_title

Így tedd rá

https://www.youtube.com/results?search_query=%C3%ADgy+tedd+r%C3%A1+otthon
https://www.youtube.com/results?sp=mAEB&search_query=%C3%ADgy+tedd+r%C3%A1+ugr%C3%B3iskolára
https://www.youtube.com/results?search_query=%C3%ADgy+tedd+r%C3%A1+gumiz%C3%A1s
https://www.youtube.com/results?search_query=%C3%ADgy+tedd+r%C3%A1+sej+liliom

Víz világnapja (márc.22) mondókák, dalok, találós kérdések

https://pompasnapok.blog.hu/2019/03/20/viz_viz_tiszta_viz_743
https://www.youtube.com/watch?v=Nx3xI_JWh80

Húsvét, tavasz

<http://www.aldasegyuttas.hu/ovi/husveti-musor/>
https://www.youtube.com/watch?v=G5QaZQc5hto&feature=emb_title
<http://www.bogex.hu/tavasvvaro>
Föld napja (április 22.) <http://mindenovi.gportal.hu/gindex.php?pg=27866094&nid=4545793>

Madarak fák napja (május 10.)

https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/jatekok_zenek_foglalkoztatok/24423/16_kedves_gyerekdal_a_m_adarakrol_es_a_fakrol
<https://www.zeneora.hu/cikkek/nepdalok-tema-szerint-csoportositva/>
<https://www.nagyszuloklapja.hu/mondokak-versek/3643/madarak-es-fak-napja:-25-aranyos-vers-mondoka-es-dal-gyerekeknek-madarakrol-fakrol.html>

Közlekedés

<https://egyszervolt.hu/tag/k%C3%B6zleked%C3%A9s>
<https://www.google.com/search?q=k%C3%B6zleked%C3%A9s+dalok&oq=k%C3%B6zleked%C3%A9s+dalok&aqs=chrome..69i57j13841j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
<https://kerekmese.hu/kerekmese-hirek/jarmu-dal-kozlekedesi-eszkozok-dala/>
<https://www.google.com/search?q=Dalok+a+k%C3%B6zleked%C3%A9s%911&sa=X&ved=2ahUKEwikzKmorbjoAhVxBhAIHT7QBf8Q1QIoAHoECAwQAQ&biw=1366&bih=667>
<https://www.google.com/search?q=Aut%C3%B3s+dalok+gyerekeknek&sa=X&ved=2ahUKEwikzKmorbjoAhVxBhAIHT7QBf8Q1QIoBXoECAwQBg&cshid=1585233103250130&biw=1366&bih=667>

Környezetvédelem

<https://www.google.com/search?q=hullad%C3%A9k+dal&oq=hullad%C3%A9k+dal&aqs=chrome..69i57j33.11674j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
https://www.elobolygonk.hu/En_mit_tehetek/Gyerekszoba/2019_06_12/dal_a_gyerekeknek_a_szelektiv_hulladekgyujtesrol
<https://hu.pinterest.com/pin/110971578298158477/>
<https://www.youtube.com/watch?v=8IOcfQUG460>
https://www.youtube.com/watch?v=e2Y5Ltq8-vQ&list=RDe2Y5Ltq8-vQ&start_radio=1&t=6&pbjreload=10

Város

<https://www.youtube.com/watch?v=veq4edZl33Q>
<https://www.youtube.com/watch?v=O200Ed2Ih5k>

Anyák napja

https://www.youtube.com/results?search_query=any%C3%A1k+napi+dalok

Gyermeknap

https://www.youtube.com/results?search_query=gyermeknapi+dalok

Ötlettár a mozgás tevékenység online megvalósításához

Mindennapos testneveléshez, mozgásos szabad játékokhoz, irányított, szervezett mozgás tevékenységekhez, prevenciós lábboltozat erősítő- és tartásjavító gyakorlatokhoz.

Az otthon végzett mozgásos tevékenységek célja, a gyermek immunrendszerének erősítése, a természetes mozgáskedv, mozgásigény kielégítése, fenntartása, mozgáskultúrájuk, egyéni mozgásszintjük fejlesztése.

Váljon természetes igénnyé a mindennapos mozgás, épüljön be a gyermek napirendjébe, szokásrendszerébe a szabadban illetve szobában végzett rendszeres edzés.

Mozgásfejlesztés területeit, lehetőségeit 2 nagy egységre bontjuk:

- 1 SZABAD JÁTÉK
- 2 MINDENNAPOS SZERVEZETT MOZGÁS

1. Szabad játék: A gyermekek napirendjét úgy alakítsuk ki, hogy egész nap biztosítva legyen a megfelelő hely- és eszköz a szabad mozgáshoz. Használjuk ki a szabad levegőn történő edzés kedvező hatásait, futó-fogójátékokkal illetve az eszközök nyújtotta lehetőségekkel (trambulín, hinta, csúszda, ugráló kötél, mászóka...) **Futó-fogójáték ötletek:**

http://www.jgyphk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv31_egyszer_fogk.html

http://www.jgyphk.hu/tamop13e/tananyag_html/egyen_i_sportagak/fut_s_fogitkok.html

<http://www.retter.hu/tornatermi.html>

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv2_futjtkok.html

Ugráló kötél „gumizás”:

<https://www.futas.net/gyogytorna/ugralokotelezes/ugralokotelezes-ugralokotel-edzesterv.php>

https://www.okosjatek.hu/gumizas_szabalyai

https://www.youtube.com/watch?v=ULO2V_lgP90

2. Mindennapos szervezett mozgás:

A tudatos, szervezett mozgásfejlesztések során különbséget kell tennünk az életkori illetve az egyéni fejlettségek között.

A **3-4 éves gyermekeknél** a nagymozgás (kúszás, csúszás, mászás, járás, futás) fejlesztésén van a hangsúly.

1. Járás-futás gyakorlatok: Járás, állatutánzó gyakorlatok egyszerű feladatokkal

<http://www.gyermekmozgasfejlesztas.hu/content/%C3%A1llatut%C3%A1nz%C3%B3-mozg%C3%A1sok>

http://www.szombathelyiovodak.hu/files/5217_egyeni_kepessegek_fejlesztese_az_ovodaban_ja.pdf

Egyensúlyozó járásgyakorlatok: Kiscsoportban talajon, kijelölt pontok között

<https://www.youtube.com/watch?v=o3TRIsLYLfc>

2. Ugrások: szökdelések, rövid nekifutásból fellépések, leugrások

<http://www.otthonifejlesztas.hu/mozgasfejlesztas/ritmusgyakorlatok>

3. Támaszgyakorlatok:

- Csúszás (ülésben, hanyattfekvésben, hason történő, kézzel-lábbal végzett továbbhaladás)
- Kúszás (támasztóhelyzetben: térdelőtámaszban végzett helyváltoztatás)
- Mászás (támasztóhelyzetben: talp-tenyér végzett helyváltoztatás)

4. Dobások, labdagyakorlatok: labda leütése, elkapása, hajítás helyből távolba, helyből célba

<https://www.femcafe.hu/cikkek/lifestyle/labda-fejleszto-eszkoz-ovoda-gyerek-labdajatek?page=1>

<http://www.gyermekmozgasfejlesztas.hu/content/j%C3%A1tsszunk-labd%C3%A1val>

5. Talajtorna (gurulás a test hossz tengelye körül - „farókn”): zárt, nyújtott lábak, karok nyújtva magastartásban, hason fekvésből indítva.

A **4-5 éves gyermekeknél** még mindig a nagymozgás fejlesztésén van a hangsúly, de nehezítve testfordulatokkal, irányváltoztatásokkal, eszközökkel, összetett feladatokkal.

1. Járás-futás gyakorlatok: akadályokon való átlépés fel-lelépéssel, átbújással, tárgyhordozással

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/gimnasztika/jrsok_futsok_oktatsnak_mdszertana.html

Egyensúlyozó járásgyakorlatok: Középső csoporttól kezdve lehet padon, padpáron, rézsútos padon, előre- hátra, eszközzel a kézben, fejtetőn, eszközökre fel-lelépéssel

2. Ugrások: 11ábon, páros lábon szökdelés, nekifutásból felugrás szerre, leugrás páros lábra érkezéssel, játékos helyből távolugrás, támaszugrások

<http://www.otthonifejlesztas.hu/mozgasfejlesztas/rugalmassag-fejlesztese>

http://dload.oktatas.educatio.hu/pedagogiai_oktatasi_kozpontok/700/704_oravazlat_Kollar.pdf

3. Támaszgyakorlatok: Csúszás, kúszás, mászás nehezítve tornaszerek felhasználásával, keresztező mozgásokkal, rézsútos padon különböző fogásokkal (magas/mélytartásból húzás a karok segítségével)

<https://www.youtube.com/watch?v=U9mPvMR9vDk>

<https://www.youtube.com/watch?v=hot2XGDk4>

<https://www.youtube.com/watch?v=4ROI2kzCrWM>

<https://www.youtube.com/watch?v=nLjNclZQqfs>

4. Dobások, labdagyakorlatok: babzsák, kislabda távolba hajítása terpeszállásból, harántterpeszállásból, célbadobás, egykezes felső dobás, labda feldobása- elkapása, különböző testhelyzetben történő gurítás

<http://www.otthonifejlesztas.hu/mozgasfejlesztas/labdagyakorlatok-labdajatekok>

<https://www.youtube.com/watch?v=yVKqMpeWCYI>

<https://www.youtube.com/watch?v=6zR901ehPe4>

<https://www.youtube.com/watch?v=8scEHybaAO4>

5. Talajtorna: guruló átfordulás előre, kézállás előkészítése (csikórúgás)

5-7 éves korban fő hangsúlyt kap az észlelés, alaklítás, formaállandóság, térlátás, teherbíró képesség mozgás közbeni fejlesztése, finommotorika alakítása, szabályjátékok gyakorlati alkalmazása. Eszközhasználat (szalag, bot, kisebb – nagyobb labdák, kendők...) teret hódít.

1. Járás- futás gyakorlatok: versenyfutások, belegyorsuló futások, váltakozó ütemű futások, sorversenyek, váltóversenyek feladatokkal

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv42_vltversenyek.html

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv41_sorversenyek.html

2. Ugrások: sorozatugrások végzése páros lábon illetve 1lábon való haladással, különböző távolságokban elhelyezett tárgyak felett, magas- távolugrás nekifutásból

<https://www.youtube.com/watch?v=uiI7Scg9NUU>

3. Támaszgyakorlatok: pókjárás előre-hátra, oldalazó irányban, sánta róka, talicskázás (úgy szabályos, ha a társ a térd felett fogja a lábat, semmiképp nem a bokánál!) Magasabb tárgyon áthaladással, átmászással, átbújással.

<https://www.youtube.com/watch?v=-3SCVc-7JYA>

4. Dobások, labdagyakorlatok: egykezes/kétkezes alsó-felső dobások, célba, társnak, labdavezetés járás/futás közben, labdázás párokban

<https://www.youtube.com/watch?v=jTZm5PjX7oo>

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/ujeszkozok/pros_gyakorlatok_prontknt_egy_labdval.html

<https://jatsszunk-egyutt.hu/jatsszunk-a-labdaval/>

5. Talajtorna: kézállás falnál, lépő láb magasra lendítésével

...És, ami még szóba jöhet, cél, hogy mozogjunk:

IZGÓ MOZGÓ TORNA - ONLINE OTTHONRÓL!!!

<https://www.youtube.com/watch?v=nKvCEJsv9k>

<https://www.youtube.com/watch?v=FKSIEFvO1VQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=IZqjTddPE1g>

<https://www.youtube.com/watch?v=5ZBZlg-kjYs>

<https://www.youtube.com/watch?v=w7VBlcVxOPQ> ----- páros torna

Torna együtt gyermekeinkkel

https://www.youtube.com/watch?v=k_r6z4LOFY

<https://www.youtube.com/watch?v=kxdWQbHytdA>

<https://www.youtube.com/watch?v=iyxSuEv9v1U>

VITAMINTORNA

<https://www.youtube.com/watch?v=X-7UB8dHFjU&t=5s>

<https://www.youtube.com/watch?v=aZbgGSCnNas>

https://www.youtube.com/watch?v=8vpZJ68T_I&t=6s

LÁBTORNA

<https://www.youtube.com/watch?v=PIDCp6KfMa8>

<https://www.youtube.com/watch?v=anJCEhrNZew>

<https://www.youtube.com/watch?v=fv6TOLArqT8>

<https://www.youtube.com/watch?v=jmAmcif75ZM>

<https://www.youtube.com/watch?v=KhNPTkYZvgc>

<https://www.youtube.com/watch?v=9HUC5fIo0LU>

MOZGÁSFEJLESZTÉS

<https://www.youtube.com/watch?v=xv-Yh5kRL9Y>

<https://www.youtube.com/watch?v=tfSHbdJN7Uw>

ZENÉS ANIMÁCIÓS TORNA

<https://www.youtube.com/watch?v=lj79BNCaxQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=K6BciPC9OLk>

KÉZTORNA

<https://www.youtube.com/watch?v=p7X4pkxjM4>

https://www.youtube.com/watch?v=I_U0yBEkDok

https://www.youtube.com/watch?v=8vpZJ68T_I&t=17s

ARCTORNA

<https://www.youtube.com/watch?v=bcfrKjD7bac>

AKADÁLYPÁLYA

https://www.youtube.com/watch?v=d_Fvs4DCU2o

<https://www.youtube.com/watch?v=sptG-VnRzWk>

UGRÓISKOLA

<https://www.youtube.com/watch?v=dNeIFGilN-c>

https://www.youtube.com/watch?v=O_riOqE3hH8

CÉLBADOBÁS

<https://www.youtube.com/watch?v=-Zhw36PYcyo>

<https://www.youtube.com/watch?v=FMSFOSr9Fk0>

JÓGA

<https://www.youtube.com/watch?v=KxSF1u09awQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=sL3-3M5vrvU>

<https://www.youtube.com/watch?v=sL3-3M5vrvU>

<https://www.youtube.com/watch?v=zIkx1AsjvIw>

<https://www.youtube.com/watch?v=u9uvJJNfSas>

PILATES

<https://www.youtube.com/watch?v=qvBX8CCQBdo>

Hétköznapi tárgyak, eszközök felhasználási lehetőségei a mozgásfejlesztésben

Mozgásos tevékenység során fontos a gyermekek érdeklődésének fenntartása, motiválása. Ezt érdekes játékok, feladatok mellett változatos eszközök biztosításával is el lehet érni.

Célom olyan ötletgyűjtemény összeállítása volt, amely gondolatébresztő lehet, segít észrevenni a körülöttünk lévő tárgyakban rejlő felhasználási lehetőségeket a mozgás tevékenységek alkalmával.

A felsorolt eszközök (használati tárgyak) a mozgás tevékenység mellett a mindennapos mozgás során is jól alkalmazhatók, vagy a szabad játékban felhasználhatók.

Eszköz	Felhasználási ötletek
Zokni	Gimnasztikai feladatokhoz (babzsákkal végezhető feladatok alapján) Célba dobó (összetekert zoknival) Eszköz dobás / dobás fajták gyakorlása, társal végzett játékok Csúszás, mászás eszközcúsztatással Eszközhordó futójátékok Kidobó fogó Párkereső futójáték / zokni párját kell megkeresni / társat kell megtalálni, akinél a zokni párja van Sorjátékok / versenyjátékok Zokni tekerés Lábboltozat erősítő feladatok /eszköz hordás, csúsztatás lábbal / eszközt két talp közé fogva dobás
Pulóver	Futójátékok / Ki öltözik fel gyorsabban? / Színkereső
Sál	Gimnasztikai feladatokhoz (szalaggal, kendővel végezhető feladatok alapján) Sálgyűjtő / Egérfogó alapján: a sálat a nadrág gumijához erősítik (ez a fark), ezt kell a fogónak megszerezni Eszközhordó futójátékok / meghatározott helyre kell gyűjteni az eszközt - csapatjáték Sál feltekerése két-, majd egy kézzel Járás, futás eszköz átlépésével Járás, futás, átfutás, kúszás, mászás sálakból készített sávok között Átlépés eszközzel eszköze Kúszás, mászás, csúszás eszköz kerülgetéssel Csúszás, mászás eszközcúsztatással Szalalom Eszköz sor fölött páros lábon szökdelés Oldalirányba ugrás eszköz fölött
PET palack	Gimnasztikai gyakorlatok Eszközhordó futójátékok Lábboltozat erősítő feladatok /eszköz gurítás lábbal / eszközt két talp közé fogva felemelés, átadás társnak Színkereső futójáték / kupak színe alapján / kilyukasztott kupaknak megfelelő színű pálcika gyűjtése a palackba Kugli játék
Fém konzervdoboz	Lépegető (dobozra erősített kötéllal)
Légycsapó	Futójátéknál „jelzőtábla” – meghatározott színű eszközhöz meghatározott mozgás társul Kislabda, léglabda gurítás, babzsák csúsztatás légycsapóval Eszköz egyensúlyozás légycsapóval Átlépés, átfutás, ugrás eszköz fölött
Polifoam	Átlépés szerről szerre Támaszugrás szerről szerre, sorozatugrások

	Támasz talpon-tenyéren oldalirányú haladás / has alatt van az eszköz / vagy kéz és a láb az eszközön van Terpeszmászás talpon-tenyéren előre, hátra Járás, futás, kúszás, mászás sávokban Kidobó fogó – Polifoam lap a „pajzs” (ki lehet védeni a dobást) Házás fogójáték Polifoam hídon járás, mászás (változatos formák lemozgása)
Nejlonszatyor	Eszközgyűjtő futójáték Eszköz csúsztatása lábbal (gördeszka)
Szivacs	Eszközhordó futójátékok Gimnasztikai feladatokhoz (babzsákkal végezhető feladatok alapján) Csúszás, mászás eszközcsúsztatással Eszközhordó futójátékok Eszköz egyensúlyozás fejen, kézzel Sorjátékok / versenyjátékok Hossztengelykörüli gurulás eszközfogással Lábboltozat erősítő feladatok / eszköz hordás, csúsztatás lábbal / eszközt két talp közé fogva dobás Átlépés, átfutás, ugrás eszköz fölött Átlépés eszközzel eszköze
Papírsebkeendő	Zsebkeendőfújás járás közben (Vigyázz le ne essen!) Eszközhordó futójáték / a zsebkeendőt meghatározott módon lehet csak vinni pl. tenyéren egyensúlyozva, ujjakkal felcsipve, fújással levegőben tartva stb.
Rontott papír	Átlépés, átfutás, ugrás eszköz fölött Átlépés eszközzel eszköze Eszközhordó futójáték / a zsebkeendőt meghatározott módon lehet csak vinni pl. tenyéren egyensúlyozva, ujjakkal felcsipve Lábboltozat erősítő feladatok / eszköz csúsztatás lábbal / eszközt két talp közé fogva felemelés, eszköz átadása társnak Eszköz egyensúlyozás fejen, kézzel
Ruhacsipesz	Eszközszerző fogójáték / a gyermekek ruhájára csíptetett csipeszt kell megszerezni / egyéni és csapatjáték Színfogó / azok a gyermekek futnak, akiken meghatározott színű csipesz van Eszközhordó futójáték / csipesszel kell az eszközt felvenni (papír zsebkeendő, babzsák)
<p>Fejlesztési lehetőségek: Nagymozgás fejlesztés (természetes mozgásokkal) Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése (sávok között haladással, átlépések, átfutások, ugrások alkalmával, eszközgyűjtés, eszközhordás, eszközcsúsztatás során stb.) Testséma fejlesztés (testrészek mozgatása) Térpercepció fejlesztése (tér bemozgásával) Alaklátás fejlesztése (sávok, változatos formák lemozgása, Egyensúlyérzék fejlesztése (átlépések, egyensúlyozó járás alkalmával, eszközök egyensúlyozása során, Lateralitás fejlesztése Finommotorika fejlesztése (eszközök fogása, különböző fogásmódok, eszközhordás, csipesz) Verbális fejlesztés (szókincs bővítés) Auditív, vizuális figyelem fejlesztése Környezettudatosságra nevelés (újrahasznosítás)</p>	

Ötlettár rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységekhez

Ősz

Őszi kreatív ötletek (gyümölcsök, zöldségek)

<https://hu.pinterest.com/pin/111182684522677210/>

<https://ro.pinterest.com/pin/543387511292969423/>

<https://hu.pinterest.com/pin/546202261048119428/>

<https://hu.pinterest.com/pin/290622982183333924/>

Állatok világnapja

<https://hu.pinterest.com/pin/554013191638401179/>
<https://hu.pinterest.com/pin/43628690129453081/>
<https://hu.pinterest.com/pin/797559415249353498/>
<https://ro.pinterest.com/pin/676736281487466689/>
<https://hu.pinterest.com/pin/842876886482475306/>

Őszi levelek

<https://hu.pinterest.com/pin/567805465498352352/>
<https://anapfenyllata.cafeblog.hu/2014/10/03/25-kihagyhatatlan-oszi-otlet-gyerekeknek/>
<https://www.szuloklapja.hu/otthon-barkacs/4861/oszi-falevelbol-cuki-allatkak:-15-kreativ-otlet-amit-probalj-ki-a-gyerekekkel-nagy-kezugyessag-sem-kell-hozza.html>
<https://www.jatekliget.hu/egyszeru-kreativ-oszi-fak-keszítése-gyerekekkel-222>

Őszi időjárás, öltözködés

<https://hu.pinterest.com/pin/290271138485047803/>
<https://hu.pinterest.com/pin/456763587181042911/>
<https://hu.pinterest.com/pin/210402613816039145/>

Márton nap

<https://hu.pinterest.com/pin/369787819382468667/>
<https://hu.pinterest.com/liviamaroti/lib%C3%A1k/>
<https://hu.pinterest.com/pin/369787819381527564/>

Egészséges életmód, testünk

<https://hu.pinterest.com/pin/503840277055873751/>
<https://hu.pinterest.com/pin/576038608569969007/>
<https://hu.pinterest.com/pin/503840277055409548/>
<https://hu.pinterest.com/pin/843721311410671723/>

Tél

Mikulás

<https://jatsszunk-egyutt.hu/adventi-keszulodes-5-mindenfele-mikulas/>
<https://hu.pinterest.com/pin/414049759469740677/>
<https://hu.pinterest.com/pin/401313016770425377/>

Advent, karácsony

<https://www.pinterest.es/pin/743023638509857271/>
<https://hu.pinterest.com/pin/626070785684778920/>
<https://hu.pinterest.com/pin/307722587014171306/>
<https://hu.pinterest.com/pin/747808713103147583/>
<https://www.pinterest.com.mx/pin/345792077645081741/>

Tél (hóember, hóesés, téli fák, madáretetés)

<https://www.pinterest.ch/pin/563090759644224546/>
<https://www.pinterest.ch/pin/536280268126953756/>
<https://www.pinterest.ch/pin/631489178986881617/>
<https://www.pinterest.ch/pin/618611698803756041/>

Medve nap

<https://hu.pinterest.com/pin/1548181121160478/>
<https://hu.pinterest.com/zsikepuskas/ovi-medve/>
<https://www.pinterest.es/pin/127226758206921597/>

Farsang

<https://hu.pinterest.com/pin/351280839682604000/>
<https://hu.pinterest.com/tenkemolnarezster/farsangi-k%C3%A9zm%C5%B1ves-%C3%B6tletek/>
<https://hu.pinterest.com/pin/351280839682603974/>
<https://hu.pinterest.com/pin/351280839677693412/>

Tavaszi

Tavaszi

<https://hu.pinterest.com/pin/209065607685229717/>

Március 15.

<https://szinesotletek.reblog.hu/kreativ-otletek-marcius-15-ere>

<https://hu.pinterest.com/pin/330662797617092065/>

Víz világnapja

<https://anyajatszunk.com/2016/03/19/viz-vilagnapja/>

<https://hu.pinterest.com/pin/345932815127707331/>

<https://hu.pinterest.com/pin/402298179210325775/>

<https://hu.pinterest.com/pin/826199494126232879/>

Húsvét

<https://hu.pinterest.com/pin/580331101970794741/>

<https://hu.pinterest.com/pin/447334175481493869/>

<https://hu.pinterest.com/pin/164874036346713231/>

<https://hu.pinterest.com/pin/623467142152985652/>

<https://anapfenyllata.cafeblog.hu/2015/03/19/husveti-kreativ-otletek-gyerekeknek/>

Közlekedés

<https://hu.pinterest.com/lizagyongy/bark%C3%A1csol%C3%A1s-gyerekekkel-j%C3%A1rm%C5%B1vek-k%C3%B6zleked%C3%A9s/>

<https://hu.pinterest.com/pin/376683956324645683/>

<https://hu.pinterest.com/pin/195132596329950436/>

<https://hu.pinterest.com/pin/153122456055622417/>

Föld napja

<https://hu.pinterest.com/pin/652810908473516681/>

<https://hu.pinterest.com/pin/609252655826160799/>

<https://hu.pinterest.com/pin/493144227946586324/>

<https://jatsszunk-egyutt.hu/tavaszi-fak/>

Anyák napja

<https://hu.pinterest.com/pin/335658978452040806/>

<https://hu.pinterest.com/pin/95208979606154290/>

<https://hu.pinterest.com/pin/177751516517836766/>

<https://hu.pinterest.com/pin/547820742164290867/>

<https://hu.pinterest.com/pin/582231058062547560/>

Madarak és fák napja

<https://hu.pinterest.com/pin/314689092713084928/>

<https://hu.pinterest.com/pin/574138652476959677/>

<https://hu.pinterest.com/pin/510103095270140161/>

<https://anyajatszunk.com/2016/05/08/madarak-es-fak-napja/>

Újrahasznosítás

<https://hu.pinterest.com/pin/302867143662098797/>

<https://hu.pinterest.com/pin/637048309775397166/>

<https://hu.pinterest.com/pin/302796774948261481/>

Gyereknapi

<https://hu.pinterest.com/pin/538461699197612057/>

<https://hu.pinterest.com/pin/164874036337391209/>

<https://hu.pinterest.com/pin/131871095326865228/>

Nyár

Nyár (festési technikák)

<http://m.koloknet.hu/életmod/szabadido/program-2/15-kreativ-festesi-otlet-gyerekeknek-amit-meg-azok-is-imadni-fognak-akik-nem-szeretnek-rajzolni/>

Bábszínház:

<https://ro.pinterest.com/pin/360428776406139217/>

<https://hu.pinterest.com/mentasarkany/b%C3%A1bk%C3%A9sz%C3%ADt%C3%A9s-otthon-vagy-oviban-diy/>

Kreatív játékeszközök:

https://ovoneni.blog.hu/2015/05/10/sajat_keszitesu_kepessegfejleszto_jatekok

<https://www.szuloklapja.hu/otthon-barkacs/4053/esos-idore-benti-jatekok-kreativkodas-hetkoznap-targyakbol-16-szuper-otlet-hogy-ne-unatkozzon-a-gyerek.html>

<https://anapfenyillata.cafeblog.hu/2014/07/17/nyar-kert-gyerek-jatekok-a-szabadban/>

https://www.csaladinet.hu/hirek/szabadido/nyar/24933/40_penztarcarat_fejleszto_jatekotlet_a_nyar

Hangszerkészítés

<https://hu.pinterest.com/szilviakilian/hangszer-h%C3%A1zilag/>

<https://hu.pinterest.com/gpongornfzesi/hangszerek-k%C3%A9sz%C3%ADt%C3%A9se/>

Könyvajánló

BARFF, Ursula – BURKHARDT, Inge – MAIER, Jutta: Nagy színes barkácskönyv gyerekeknek (1994)

BARFF, Ursula – BURKHARDT, Inge – MAIER, Jutta: Új barkácskönyv gyerekeknek (1999)

BARFF, Ursula – BURKHARDT, Inge: Nagy színes barkácskönyv gyerekeknek (1995)

BEKE Mari – BUBCSÓ Klári: Játék fonállal, textillel (2001)

BEKE Mari – BUBCSÓ Klári: Játék természetes anyagokkal (1999)

Csináld magad! Játékbazár (2006)

CSÖRGŐ Anikó – FÜZESI Zsuzsa: Csodaország 5. (1998)

DAWIDOWSKI, Marion: Mókás bábok (1998)

HORVÁTHNÉ CSAPUCHA Klára: Vizuális technikák a gyakorlatban (2011)

LACZIKNÉ CSEHPÁL Éva: Zseníliafigurák (2010)

LUKÁCS Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő (ősz, tél, tavasz, nyár) (2013, 2014)

MENYHÁRTNÉ KOVÁCS Bernadett – Kovácsné Bata Gabriella: Játékos barkácsoló (2014)

PAINTER, Lucy: Kreatív barkácskönyv (2012)

SZTANEVNÉ RÁCZ Katalin: Papírsodák (2009)

SZTANEVNÉ RÁCZ Katalin: Papírsodák II. (2010)

Színes ötletek füzetek:

- GRE, Olga: Papírtányér-figurák (2016)
- MAKOLDI Sándorné: Betlehemes játék (2005)
- MILAN, Kornelia: Húsvéti tojások (2003)
- SCHULTZE, Werner: Parafadugó-állatkák (2005)
- STEFFAN, Christiane: Papírgömb állatkák (2013)
- TAUBNER, Armin: Őrangyalkák (2004)
- WALTER, Inge: Krepp-papír virágok (2003)
- WURST, Ingrid: Ötletek tojástartóból (2005)

TOP barkácsötletek:

- KALK, Barbara: Pompon Breki
- KIPP, Angelika: Papírállatok gyöngyökkel
- PEDEVILLA, Pia: Fakanál bábszínház
- PEDEVILLA, Pia: Itt jön Télapó!
- TAUBNER, Armin: Allati jó hajtogatási ötletek
- WURST, Ingrid: Ne dobd el! Régiből újat!

Holló barkácskönyvek:

- BOCK, Erika: Mosolygó fakanál figurák
- ROGACZEWSKI, Subille – NOGAI: Színes karácsony
- SEIBEL, Hiltrud: Bübájos figurák. díszek gyurmából

Ötlettár mese-vers, anyanyelv (projektek, jeles napok) tavasz-nyár-ősz-tél

„Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél”

1. „Talpra magyar” nemzeti ünnepünk 03. 15.

Vers:

- Mentovics Éva: Bátor huszárok <https://jatsszunk-egyutt.hu/ovis-versek-marcius-15-re/>
- Sarkady Sándor: Március 15-re <https://jatsszunk-egyutt.hu/ovis-versek-marcius-15-re/>
- Mentovics Éva: 1848 emlékére <http://operencia.com/mentovics-eva-1848-emlekere-2/>

- Petőfi Sándor: Paripám az ő színe fakó <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/petofi-sandor-DFB2/1845-E82B/paripamnak-az-o-szine-fako-E98E/>
- A katona lova <https://www.facebook.com/Sikeressgyermek/photos/a-katona-lovavolt-egyszer-egy-katonaannak-volt-egy-falovanem-volt-e-l%C3%B3-zabfal%C3%B3cs/461976270480067/>

Mese:

- Tordon Ákos: A három ólomkatona <https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>
- Tordon Ákos: A csodatrombita <https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>
- Tordon Ákos: A mézeskalács huszár <https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>
- Vadadi Adrienn: Adj király katonát! <https://www.facebook.com/minimatine/posts/912968075487333/>
- Benedek Elek: A huszárból lett király <https://mek.oszk.hu/04800/04833/04833.htm#67>

Mondóka:

- Lovon járok... <https://ovoda.webnode.hu/evszakok-temakorok/marcius-15-/>
- Itt az óra.. <https://ovoda.webnode.hu/evszakok-temakorok/marcius-15-/>
- Nézz rám, Pacikám! Mondóka- és versgyűjtemény a lovakról <http://www.lovasterapia.hu/data/cms16782/lovasversek.pdf>

2. „Víz, víz, tiszta víz” 03. 22. A víz napja

Vers:

- Földi Erzsébet: Csobogó <https://www.poet.hu/vers/88041>
- Gyurcsó István: Pici patak mondókája https://aprotappancs.blog.hu/2010/03/27/gyurcso_istvan_pici_patak_mondokaja
- Csanádi Imre: Locska <http://jazsoli.blogspot.com/2015/06/csanadi-imre-locska.html>
- Fésűs Éva: Békanóta <https://www.nepmese.hu/index.php/mesetar/gyermekversek/84-fesus-eva-bekanota>
- Szalai Borbála: Csodakút <http://www.szozat.org/index.php/lira/tartalom/3047-szalai-borbala-csodakut>
- Tamkó Sirató Károly: Esődal <https://terebess.hu/keletkultinfo/tamkogy.html#eso>

Mese:

- Zelk Zoltán: Páracska https://www.3szek.ro/load/cikk/27881/zeln_zoltan:_paracska
- Petrolay Margit: A világszép kecskebéka <http://mesefonai.blogspot.com/2011/05/vilagszep-kecskebeka.html>
- Peonia: A vízcsepp meséje <https://sites.google.com/site/villanasok/peonia-1>
- Móra Ferenc: A vízimolnár lánya <https://mek.oszk.hu/00900/00972/00972.htm#125>
- Zelk Zoltán: A patak meséje <https://gyerekmese.info/a-patak-meseje/>

Mondóka:

- eső biztatók <https://meselolejek.hu/9-esos-oszi-mondoka-gyerekeknek-babaknak/>

3. „Otthonunk a Föld” 04. 22. A Föld napja

Vers:

- Zelk Zoltán. A kis kertész <http://mondokak.net/versek/19-versek-estere/122-zeln-zoltan-a-kis-kertesz.html>
- Székér Zsuzsa: Föld napja http://mesemorzsa.blogspot.com/2018_04_15_archive.html#4737355099872969856
- Orgoványi Anikó: A föld napja http://mesemorzsa.blogspot.com/2018_04_15_archive.html#445394649655855345

Mese:

- Fésűs Éva: Mókus Péter kiskertje http://mesemorzsa.blogspot.com/2015_05_04_archive.html
- Berta Kati: A Föld meséje <http://www.csaladivilag.hu/a-fold-meseje-mese/>
- Az erdő elindul <http://elhetojovo.ro/zold-mesek/>
- Tordon Ákos: A kismadár kertje http://mesemorzsa.blogspot.com/2016_01_21_archive.html#2629274462529982669

Mondóka:

- Megfógtam egy magocskát... http://mesemorzsa.blogspot.com/2016_08_01_archive.html#478867380369335818
- Kicsi mag, a ... http://mesemorzsa.blogspot.com/2014_02_27_archive.html#6003049473419420271

4. „Szabad-e locsolni?”

Vers: Locsoló versek

https://www.csaladinet.hu/hirek/gyereknevelés/kisgyerekek/24298/55_aranyos_locsolovers_es_husveti_versek_gyerekeknek

Mese:

- Bús Ilona: Húsvéti tojás <https://jatsszunk-egyutt.hu/husveti-mesek/>
- Kovács Klára: Nagy a munka! <https://jatsszunk-egyutt.hu/husveti-mesek/>

- Móra Ferenc: A húsvéti tojások <https://archiv.evangelikus.hu/unnep/boejt-es-husvet/nyulas-toertenetek-husvetra/mora-ferenc-a-husveti-tojasok>

5. Madarak és fák napja 05. 10.

Vers

- Pákolitz István: Nyaktekeres <https://www.nagyszuloklapja.hu/mondokak-versek/3643/madarak-es-fak-napja:-25-aranyos-vers-mondoka-es-dal-gyerekeknek-madarakrol-fakrol.html>
- Devecsery László: A sárgarigó fészke <https://www.nagyszuloklapja.hu/mondokak-versek/3643/madarak-es-fak-napja:-25-aranyos-vers-mondoka-es-dal-gyerekeknek-madarakrol-fakrol.html>

Mese:

- Fésűs Éva: A büszke tölgyfa <http://bakancsos-ovodasok.hu/fesus-eva-a-buszke-tolgyfa/>
- Az aranytojó madár népmese <https://egyszervolt.hu/estimese/az-aranytojo-madar-nepmese-20200325.html>
- A pacsirta meséje népmese https://www.3szek.ro/load/cikk/50906/a_pacsirta_mesije_magyar_nepmese
- Horgas Béla: Madaras néni meséje <http://termeszetbaratikor.network.hu/blog/termeszet-barati-kor-blogja/horgas-bela-madaras-neni-meseje>

Mondóka:

- Etkem, betkem, kergendőben... <http://csemadok.sk/szoveges-gyujtesek/etkem-betkem-kergendoben/>
- Reggel van már ragyogó... <https://gyerekdalokesmondokak.hu/reggel-van-mar>
- Csipicsóka picsóka... <https://jatsszunk-egyutt.hu/madarkas-versek/>

6. „Anyák napja felvirradt”

Vers:

- Kiss Dénes: Tulipiros <http://amelia-viragom-viragom.blogspot.com/2010/12/kiss-denes-tulipiros.html>
- Versek tavaszi virágokról <https://jatsszunk-egyutt.hu/versek-tavaszi-viragokrol/>
- Osváth Erzsébet: Nyit a tulipán <https://www.facebook.com/NoiKincsek/posts/861623113946157:0>
- Gazdag Erzs: Fecskenóta <https://operencia.com/gazdag-erzsi-fecskenota/>
- B. Habarics Kitty: Hogy születtem, Édesanya: <https://csalad.hu/cikk/a-mesek-ejjel-szuletnek>

Mese:

- Benedek Elek: Az aranytulipán <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/bolondos-mesek/az-aranytulipan>
- Benedek Elek: Az erdőzöldítő és mezővirágoztató királykisasszony <http://www.tollal.hu/mu/benedek-elek:-az-erdozoldito-es-mezoviragoztato-kiralykisasszony>
- Fésűs Éva: Kié a virág? https://cinkecsoport.blog.hu/2015/03/30/fesus_eva_kie_a_virag
- Kányádi Sándor: A néma tulipán https://ovoneni.blog.hu/2016/11/16/kanyadi_sandor_nema_tulipan

Mondóka:

- Édesanyám, lelkem.. http://mesemorzsa.blogspot.com/2015_05_26_archive.html
- Nagymamák köszöntője <https://jatsszunk-egyutt.hu/versek-a-nagyinak/>

7. „Tavaszi zsongás, a tavasz kincsei”

Vers:

- Madár János: Madárhívogató <https://jatsszunk-egyutt.hu/tavaszi-versek-ovodasoknak/>
- Fazekas Anna: Saláta <https://jatsszunk-egyutt.hu/kerteszkedos-versek/>
- Füzesi Magda: Tavasz <https://jatsszunk-egyutt.hu/tavaszi-versek-ovodasoknak/>
- Dankó László: Tavasz éke https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekirodalom_hangos_mesek/22624/55_vidam_tavaszi_mondoka_es_versek_kicsiknek

Mese:

- Várfalvy Emőke: Tavasztündér https://avarfalvimesek.blog.hu/2015/03/02/jo_reggelt_tavasztunder
- Galambos Bernadett: Kéregmanó <https://operencia.com/tavaszi-mesek/>
- Káposzta Karcsi https://fuszermesek.blog.hu/2012/10/30/vendegposzt_zoldseg_mese

Mondóka:

- Zsadányi Lajos: Kipp- kopp https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekirodalom_hangos_mesek/22624/55_vidam_tavaszi_mondoka_es_versek_kicsiknek

8. „Közlekedj okosan!”

Vers:

- Tordon Ákos: Papírhajó <https://jatsszunk-egyutt.hu/versek-jarmuvekrol/>
- Szalai Borbála: A jelzőlámpa <https://jatsszunk-egyutt.hu/versek-jarmuvekrol/>

- Szabó T. Anna: A vörös mozdony https://www.3szek.ro/load/cikk/71313/szabo_t_anna:_a_voros_mozdony
- Versek járművekről <https://jatsszunk-egyutt.hu/versek-jarmuvekrol/>

Mese:

- Fésűs Éva: Pöttömke utazik <http://mesemorzsa.blogspot.com/search/label/k%C3%B6zleked%C3%A9s>
- Fésűs Éva: Pöttömke piros vitorlása <http://mesemorzsa.blogspot.com/search/label/k%C3%B6zleked%C3%A9s>
- Hervay Gizella: Autós-mese http://mesemorzsa.blogspot.com/2013_02_16_archive.html

Mondóka:

- Vonatos mondókák <https://jatsszunk-egyutt.hu/versek-jarmuvekrol/>

10. „Ésszel szelektíven” környezetvédelmi nap 06. 05.

Vers:

- Nemes Nagy Ágnes: Kukások http://mesemorzsa.blogspot.com/2009_08_07_archive.html

Mese:

- „Zöld” mesék <http://elhetojovo.ro/zold-mesek/>
- Kukabanya varázsol http://www.vac.hu/kornyezetvedelem/gyakorlo_varos_program/mellekletek/kukabanya_pedagogus.pdf
- Szelektív kukás mese <https://www.youtube.com/watch?v=MMkNui5qnK8>
- Hová kerül a szemét? <https://www.youtube.com/watch?v=00RRAKLp878>
- Császár József: Szelíd szellő <http://erdokostolo.blogspot.com/2012/06/zold-mese-kornyezetvedelmi-mese-teszedd.html>

„Itt a meleg, itt a nyár, mezítláb jár a madár”

1. „Nyári örömök” (napfürdőzünk, vízfürdőzünk, légfürdőzünk)

Vers:

- Szabó Lőrinc: A szél, meg a nap https://www.3szek.ro/load/cikk/32972/szabo_lorinc:_a_szel_meg_a_nap
- Pákolitz István: Szappanbuborék https://www.gyakorikerdesek.hu/kultura-es-kozosseg_muveszetek_1069585-hol-talalhatom-meg-ezt-a-verset
- Devecsery László: Strandon https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekirodalom_hangos_mesek/23141/29_vidam_nyari_vers_es_mondoka
- Kányádi Sándor: Kánikula https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekirodalom_hangos_mesek/23141/29_vidam_nyari_vers_es_mondoka

Mese:

- Móra Ferenc: Homokországban http://mesemorzsa.blogspot.com/2013_07_12_archive.html
- Szélike királykisasszony népmese <http://mesemorzsa.blogspot.com/p/mesek.html>

Mondóka:

- Volt egyszer egy dinnyeföld <https://gyerekkucko.eoldal.hu/cikkek/mondokak/volt-egyszer-egy-dinnyefold.html>
- Zápor előtt, zápor után <http://www.gyerekdal.hu/dal/zapor-elott-zapor-utan>

2. Nyári játékok, az udvaron munka a kertben (királyos, indiános, kertészes)

Királyos-lovagi hét:

https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/jatekok_zenek_foglalkoztatok/23625/kiralylos-lovagi_het

Indiános: <https://canadahun.com/temak/%C3%93vodai-%C3%A9let-2o12.31926/page-111>

<https://nepmese.hu/mesetar/forras-helye/indian>

Kertészkedéshez versek: <https://jatsszunk-egyutt.hu/kerteszkedos-versek/>

„Száll, a labda száll”

Vers:

- Kiss Dénes: Labdajáték <https://www.jatekliget.hu/custom/jatekligetwebshop/image/data/blog/MOND%C3%93K%C3%81K%20LABD%C3%81Z%C3%81SHOZ%20%281%29.pdf>
- Bartos Erika: Labda <https://www.jatekliget.hu/custom/jatekligetwebshop/image/data/blog/MOND%C3%93K%C3%81K%20LABD%C3%81Z%C3%81SHOZ%20%281%29.pdf>

Mese:

- Döbrentey Ildikó: A pöttyös labda és az egérke <http://www.leventepeter.hu/ildiko/konyv1.htm>
- Hervay Gizella: Labda-mese [https://www.3szek.ro/load/cikk/30457/Hervay%20Gizella:%20Labda-mese%20\(Kobak%20els%C5%91%20k%C3%B6nyv%C3%A9b%C5%91\)](https://www.3szek.ro/load/cikk/30457/Hervay%20Gizella:%20Labda-mese%20(Kobak%20els%C5%91%20k%C3%B6nyv%C3%A9b%C5%91))

Mondóka:

- Ég a ház, ég a ház... <https://www.jatekliget.hu/custom/jatekligetwebshop/image/data/blog/MOND%C3%93K%C3%81K%20LÁBD%C3%81Z%C3%81SHOZ%20%281%29.pdf>

3. Népi mesterségek az udvaron (vásár, fazekas műhely)

Vásári kikiáltók, és mondókák: <https://lurkovilag.hu/vasari-kikialtok-es-mondokak/>

Vásáros mese: <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/trefas-mesek/a-szegegy-ember-vasara>

Fazekas műhely: (agyagozás, gyurmázás) <https://samutanul.wordpress.com/2017/03/08/mondokazzunk-a-konyhaban-is/>

4. Tavak, tengerek élővilága

Vers:

- Lackfi János: Halak https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekirodalom_hangos_mesek/23141/29_vidam_nyari_vers_es_mondoka
- Zelk Zoltán: Halország https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekirodalom_hangos_mesek/23141/29_vidam_nyari_vers_es_mondoka

Mese:

- Gazdag Erzsébet: A pisztráng és a patak <http://mesemorzsa.blogspot.com/>
- A forrástól a tengerig <http://mesemorzsa.blogspot.com/>

5. „Péter-Pálra búza érik, eljutunk az új kenyérig” 06. 29. Péter, Pál napja

Vers:

- Drégely László: Aratás <http://dalokversek.hu/versek/versnyar.htm>
- Csanádi Imre: Cipómagyarzó https://www.3szek.ro/load/cikk/62021/csanadi_imre_cipomagyarazo

Mese:

- Az aratógazda jákfai mese <https://operencia.com/az-aratogazda-jakfai-nepmese/>
- Móra Ferenc: Gergő juhász kanala https://gyuratz.lutheran.hu/doc/mesenap_2015_5.pdf

6. „Süssünk, süssünk, valamit” 08. 20. Új kenyér ünnepe

Vers:

- Kenyeres versek <https://operencia.com/kenyeres-versek/>
- Kányádi Sándor: Nagyanyó kenyér https://aprotappancs.blog.hu/2010/03/18/kanyadi_sandor_nagyanyo_kenyer

Mese:

- Mátyás király kenyere <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/matyas-kiraly-mesek/matyas-kiraly-kenyere>
- Derék Jankó és a kemény kenyér <https://derek-janko-tabor.webnode.hu/l/mesenk/>

„Elmúlt a nyár, itt az ősz, kampósbottal jár a csősz”

1. Beszoktatás, szocializáció, ismerkedés az óvodával

Vers:

- oviváros versek <https://jatsszunk-egyutt.hu/ovi-varo-versek/>

Mese:

- mesék óvodakezdéshez <https://hu.pinterest.com/pin/552042866807372593/>

Mondóka: (höcöggetők, lovagoltatók, tapsoltatók) <https://www.szuloklapja.hu/mondokak-versek/3820/mondoka-babaknak-kisgyerekeknek:-33-jatekos-mondoka-a-kezzel-ujjakkal-tenyerrel.html>

2. „Az ősz kincsei” (gyümölcsök, zöldségfélék, termések)

Vers, mondókák:

- <https://lurkovilag.hu/gyermekvers-es-mondoka-alma-szilva-korte-szolo/>
- <https://jatsszunk-egyutt.hu/almas-versikek/>
- <https://operencia.com/versek-novenyekrol/>
- <https://anyanet.hu/a-legaranyosabb-tokos-versek-ovodasoknak-es-kisiskolasoknak-gyermekednek-is-tetszenek/>
- <https://atliga.eoldal.hu/cikkek/mesek-es-versek-gyerekeknek/oszi-mondokak---oszi-versek.html>

Mese:

- Sutov: Az alma <https://jatsszunk-egyutt.hu/harom-almas-mese/>
- Fésűs Éva: A hencidai aranyalma <https://jatsszunk-egyutt.hu/harom-almas-mese/>
- Zelk Zoltán: Őszi mese <https://atliga.eoldal.hu/cikkek/mesek-es-versek-gyerekeknek/zek-zoltan-oszi-mese.html>

3. Jeles napok ősszel: Állatok világnapja: 10. 04., Komposztálás világnapja: 10.10., Márton nap: 11.11.

Versek, mondókák:

- Márton napi: <https://anyanet.hu/mondokak-marton-napra/>
- http://picibaba.hu/kisgyerekkel/mondokak_versek/libas-versek-mondokak
- Állatok világnapja: <https://operencia.com/orgovanyi-aniko-gusztai-a-gilisztai/>
- Komposztálás világnapja: <https://operencia.com/orgovanyi-aniko-gusztai-a-gilisztai/>

Mese:

- Állatmesék: <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/allatmesek>
- Benedek Elek: Rókáné foga libacombra vágyik <https://marton-nap.info/tag/rokane-foga-libacombra-vagyik/>

4. „Ép testben, ép lélek”

Versek, mondókák:

- versek a higiénéről: <https://operencia.com/versek-a-hihieniarol/>
- testrész fejlesztő mondókák: <http://www.otthonifejlesztos.hu/mondokak/testreszek-gyakorlasi-mondokakkal>
- <https://www.nagyszuloklapja.hu/mondokak-versek/3420/itt-a-szemem-itt-a-szam-10-jatekos-mondoka-a-testreszekrol-gyerekeknek.html>
- Kézmosó-versek <http://carrie.hu/egeszseg-2/helyes-kezmosas-jatekosan-konyveden-mutatjuk-hogyan/>
- Versek a tisztálkodásról <http://mesemorzsa.blogspot.com/search/label/tiszt%C3%A1lkod%C3%A1s>

Mese:

- Hanna Künzel: A fogyúzó Manócska <https://bobitaovodapecol.webnode.hu/mondokak-dalok-mesek/mesek/>
- Mesék a tisztálkodásról, öltözködésről

<http://mesemorzsa.blogspot.com/search/label/tiszt%C3%A1lkod%C3%A1s>

<https://hu.pinterest.com/pin/561331541047711042/>

„Megjött a tél, hujja-hó, nagypelyhekben hull a hó”

1. „Télapó itt van”

Versek, mondókák:

- versek a Mikulásról: <https://jatsszunk-egyutt.hu/versek-a-mikulasnak/>
- http://mesemorzsa.blogspot.com/2017_12_01_archive.html

Mese:

- mesék a Mikulásról: <https://jatsszunk-egyutt.hu/mesek-a-mikulasrol/>
- <https://mikulascsomag.hu/mikulas-mesek>

2. „Kis karácsony, nagy karácsony”

Versek, mondókák:

- karácsonyvárás, Luca napi mondókák: <http://marianna-design.qww.hu/?modul=oldal&tartalom=1142481>
- karácsonyi versek, mondókák: <https://jatsszunk-egyutt.hu/adventi-keszulodes-11-adj-egy-verset-ajandekba/>
- https://www.babaszoba.hu/articles/baba/A_legjobb_karacsonyi_mondokak?aid=20161212120641

Mese:

- karácsonyi mesék: <https://jatsszunk-egyutt.hu/karacsonyi-mesek/>
- http://mesemorzsa.blogspot.com/2016_05_26_archive.html

3. „Együtt a család”

Versek, mondókák:

- Mesélj, anya! Mesélj apa! https://netbutik.blog.hu/2019/03/03/meselj_anya_meselj_apa
- Gáti István: Apu nyakában <http://www.gatiistvan.hu/gyerekversek>

Mese:

- A boldog család <https://estimesevar.hu/component/mtree/mesek/trefas-mesek/a-boldog-csalad>
- Döbrentey Ildikó: A csigacsalád meséje http://mesemorzsa.blogspot.com/2009_08_13_archive.html

4. „Újlesztendő, likas kendő” (évszakok, napszakok, hónapok)

Versek, mondókák:

- Új évi köszöntők: <https://www.szuloklapja.hu/unnepek/2960/ujevi-mondokak-es-versek-gyerekeknek.html>

<https://lurkovilag.hu/ujevi-koszontok-mondokak/>

<http://kovacsneagi.qww.hu/?modul=oldal&tartalom=1163596>

- idő múlása: <https://jatsszunk-egyutt.hu/az-ido-mulasa-gyerekszemmel-honapok-es-napok/>

Mese:

- A tizenkét hónap újjörög mese <http://mesemorzsa.blogspot.com/>

5. „Tél - Madáretető”**Versek, mondókák:**

- madarokról szóló versek: <https://www.nagyszuloklapja.hu/mondokak-versek/3643/madarak-es-fak-napja:-25-aranyos-vers-mondoka-es-dal-gyerekeknek-madarakrol-fakrol.html>
- <https://jatsszunk-egyutt.hu/madarkas-versek/>
- téli versek: <http://dalokversek.hu/versek/verstel.htm>

[https://ovisvilag.blog.hu/2009/12/17/decemberi tarisznya teli versek ovodasoknak](https://ovisvilag.blog.hu/2009/12/17/decemberi_tarisznya_teli_versek_ovodasoknak)

Mese:

- madáretetésről szóló mesék: <http://mesemorzsa.blogspot.com/>
- A bátor tengelice népmese <http://mesekukac.hu/a-bator-tengelice/>
- A civakodó madarak esete <http://www.olvassmeset.hu/a-civakodo-madarak-esete/>
- téli mesék: [https://www.3szek.ro/load/cikk/88120/zelk zoltan: teli mese](https://www.3szek.ro/load/cikk/88120/zelk_zoltan_teli_mese)

<http://kovacsneagi.qwqw.hu/?modul=oldal&tartalom=1114665>

6. „Kibújás, vagy bebújás”**Versek, mondókák:**

- <https://bolt.anyameselj.hu/macko-het-2-nap-macko-versek>
- <https://ovonok.hu/2017/03/tavaszar-versek-mondokak/>

Mese:

- A kérkedő medve népmese <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/allatmesek/a-kerkedo-medve>
- Végh György: Miért alszanak télen a medvék?
http://mesemorzsa.blogspot.com/2015_01_31_archive.html
- Mészöly Miklós: A naplopó medve <https://napimese.cafeblog.hu/2011/01/11/medvemesek/>

7. „Itt a farsang, áll a bál” (télúzás, tavaszvárás)**Versek, mondókák:**

- farsangi versek: <https://www.pinterest.ch/pin/561331541040699184/>

http://mesemorzsa.blogspot.com/2017_02_12_archive.html

- tavaszváró versek:
https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekirodalom_hangos_mesek/22624/55_vidam_tavaszi_mondoka_es_versek_kicsiknek

<https://ovonok.hu/2017/03/tavaszar-versek-mondokak/>

<https://jatsszunk-egyutt.hu/tavaszi-versek-ovodasoknak/>

Mese:

- farsangi mesék: <https://jatsszunk-egyutt.hu/harom-farsangi-mese/>

http://mesemorzsa.blogspot.com/2017_02_12_archive.html

- Tavaszváró mesék: <https://jatsszunk-egyutt.hu/3-mese-a-napocskarol/>
- A lepkék és a tavaszi virágok <https://jatsszunk-egyutt.hu/3-mese-a-napocskarol/>
- A virágok anyja <https://hu.pinterest.com/pin/482307441334454447/>

Műsortervek egész évre: <https://sandorschmidtbarbara.files.wordpress.com/2017/09/hagyomanyok-es-nepi-jatekok-az-ovodaban.pdf>

Tréfás mondókák egész évre: http://adattar.vmmi.org/fejezetek/509/09_trafas_mondokak_mondokamesek.pdf

Versek, mesék az éves projektekhez (víz, Föld, karácsony, állatok, stb.) <http://mesemorzsa.blogspot.com/>
[https://www.okosjatek.hu/rovid esti mese gyerekeknek az okosjatek tollabol](https://www.okosjatek.hu/rovid_esti_mese_gyerekeknek_az_okosjatek_tollabol)

Mesék korosztályok szerint:

https://mesemorzsa.blogspot.com/2015_07_05_archive.html#8900456748504495432

Anyanyelvi játékok

<https://mindenovi.gportal.hu/gindex.php?pg=27836791&nid=4540204>

Játékgyűjtemény online tevékenységekhez

Vizes játékok, vizes kísérletek

<https://jatsszunk-egyutt.hu/jatsszunk-a-vizzel-3-kiserletezunk-festunk/>

**Játékos fejlesztő feladatok a víz témakörében
mozgásos feladatok vízben lépegetés**

<https://hu.pinterest.com/pin/742953269755347850/>
<https://ovonok.hu/2015/03/jatekos-fejleszto-feladatok-a-viz-temakoreben/>

Társasjáték 3. – a Víz Világnapja alkalmából

<http://zSORIKA.hu/?p=1422>

Vízben nyíló virágok

<https://hu.pinterest.com/pin/852658141932331195/>

Eső a szobában

<https://hu.pinterest.com/pin/35254809559726014/>

Békavadászát, ügyeskedik a kezünk

https://ovoneni.blog.hu/2017/03/01/bekavadaszattal_ugyessedik_a_kezunk?utm_source=bloghu_megosztas&utm_medium=pinterest&utm_campaign=blhshare

Labda horgászat

<https://hu.pinterest.com/pin/704391197940405569/>

<https://www.pencil.com.au/blog/2018/1/19/setting-up-your-classroom-part-two-creating-a-space-for-sensory>

<https://hu.pinterest.com/pin/732468326866309155/>

Banános dobozból csónakkészítés, horgászához

<https://hu.pinterest.com/pin/677439968936537860/>

Szerepjáték: Babaruhamosás, babafürdetés

<https://hu.pinterest.com/pin/76561262389073553/>

HÚSVÉT

Társasjáték

<https://hu.pinterest.com/pin/583356957972219555/>

<https://alunoon.com.br/infantil/atividades2.php?i=41222>

<http://www.babou-bricole.com/blog/read/198-Jeu-mathematique-lapins.htm>

Fejlesztő játékok:

<https://hu.pinterest.com/pin/655344183257015263/>

<https://hu.pinterest.com/pin/560557484862714313/>

<https://hu.pinterest.com/pin/391320655116781146/>

<https://hu.pinterest.com/pin/486740672219046812/>

<https://hu.pinterest.com/pin/846465692440017529/>

<https://hu.pinterest.com/pin/270004940146186386/>

<https://hu.pinterest.com/pin/565975878164869466/>

<https://hu.pinterest.com/pin/26458716539585356/>

<https://hu.pinterest.com/pin/559150109958285034/>

ÜGYESSÉGI JÁTÉKOK:

<https://hu.pinterest.com/pin/462885667931606252/>

<https://hu.pinterest.com/pin/659566307912532928/>

Nyuszis verseny

Váltóverseny:

- Páros lábon szökdelés a bójáig, futás visszafelé.

- Pókjárás, ölben plüsnyszi, visszafelé futás.

- Nyusziugrás oda-vissza

- Kanálba tojást rakunk, és ezt egyensúlyozzák végig a pályán

- Répagyűjtés (annyi répát teszünk a bójához, ahány gyerek van a csapatban, és egyesével át kell hozni a kiindulóhelyhez)

Szerepjáték:

<https://hu.pinterest.com/pin/815855288732806892/>

ÍGY BÁNJ A HÍMES TOJÁSOKKAL: A 7 LEGNÉPSZERŰBB HÚSVÉTI JÁTÉK GYEREKEKNEK

<https://anyanet.hu/igy-banj-a-himes-tojasokkal-a-7-legnepszerubb-husveti-jatek-gyerekeknek/>

https://okosanya.blog.hu/2010/04/04/husveti_jatekok_gyerekeknek
<https://www.activebeauty.hu/hu/husveti-gyerekjatekok/>

Földnapjára játékok:

Kísérletezés:

<https://lurkovarazs.hu/blog-varazs/178-kiserletek-gyerekekkel-novenyfestes>

Készíthetünk társasjátékot, amelyre egy fát rajzolunk:

<https://neteducatio.hu/fold-napja/>

Érzékelős játék:

https://ovoneni.blog.hu/2016/10/17/ mert_mezitlab_lenni_jo

<https://www.hellowonderful.co/post/12-creative-sensory-walk-activities-for-kids/>

Földrészek: állatai

<https://hu.pinterest.com/pin/336784878379403312/>

<https://hu.pinterest.com/pin/74872412534748707/>

2. Rendezzünk környezetvédelmi hétpróbát!

https://zoldito.blog.hu/2017/04/10/fold_napja_jatek_es_kezmuves_otletek

Fejlesztőjátékok gyűjteménye

A szülők segítése az otthoni tartalmas elfoglaltság megtervezésében. Módszertani anyagok szülőknek, óvónőknek a gyermekek képességeinek fejlesztéséhez.

Képességfejlesztő játékok:

Fejlesztő Játék Világ: <https://fejleszttojatekvilag.hu/fejlesztto-jatekok/keszsegfejlesztto-jatekok-keszsegek-szerint/szocialis-fejlesztos-tarsas-kapcsolat/>

Katica játékbolt, a fejlesztő játékok mestere: <https://www.katica.hu/>

1. Érzékelés, észlelés fejlesztése:

- **Hallás. Látás fejlesztése:** *Játékhangszerek; Állatos hang memória; Hangot adó, fogantyús játék; Esőbot; Zenedobozka; Hangmemória, Érzékszerveink; Őt érzékszerv játék; Kaleidoszkóp;*
- **Tapintás fejlesztése:** *Érzékelő zsák; Érzékelő domino; Tapintós puzzle, Tapintós mesekönyv; Érzékelő labda; Fogantyús forma berakó; Zsákmacska; Mi bújt el; Ügyes Boci; Tapintós-kitalalós játék; Testrésze rajzolás, Testrész érintés; Érzékelő kocka*
- **Szaglás fejlesztése:** *Illatjáték; Parfüm játék; Illat lottó; Gyertyák és illatok;*
- **Egyensúlyérzékelés:** *Bicikli; Roller; Tölcsér, Lépegető, Pörgők; Lengő tenisz; Gördeszka*

2. Grafomotoros fejlesztés:

- **Finommotorika fejlesztés:** *Origami; Puzzle; Kirakó; Párosítók; Mágneses golyóvezető; Montessori toronyépítő; Csavarozós játékok; Jáva, Lego; Pötyi; Fűzőgető; Öltöztetős játék; Gyurma készlet; Csipesz játék; Kifestők, Pixelhobby mozaik; Festőkészlet; Tüskés építő; Babylon építő; Cipőfűzős játék;*
- **Íráskészség fejlesztés, írásgyakorlás:** *Aszfaltkréta; Zsírkréta; Rajzsablon; Színezők; Útkereső, labirintus játék; Mágneses rajztábla; Tépkedős; Rajzolás munkafüzetek; Tandem táblák;*
- **Kézügyesség fejlesztése:** *Pörgettyű; Vágó, nyíró játék; Gyöngyfűzős; Varrókészlet; Szövőkészlet; Tapadókorongos építő; Mandala; Mozaikkép; Ékszerkészítő; Okos poharak; Abakusz golyók;*
- **Szem-kéz koordináció:** *Párosító puzzle; Fa vonat készlet; Fa építőkocka; Egyensúlyozós rakosgató; Mese kocka; Célba dobó; Kalapácsos játék; Horgászós játék; Forma bedugós; Labda; Pipettával festés; Szeletelhető ételek;*

3. Értelmi fejlesztés, kognitív fejlesztés, gondolkodás fejlesztése:

- **Emlékezet:** *Memória játék; Lotto játék; Dobble; Brainbox; Grabolo; Mi változott?; Bevásárló lista;*
- **Sorrendiség, ritmusérzék:** *Évszak kártyák, Napirend kártyák; Öltöztetős játék; Tantrix; Gémkapocs láncfűző; Hernyó építés;*

- **Szerialitás, csoportosítás, rendezés:** *Gyűjtsd össze; Minimat szortírozó; Járműves szortírozó; Rakd sorba; Logikai készlet; Nyomda készlet*
- **Térlátás fejlesztése:** *Árny kép játék, Tükrös toronyépítő; Ugróiskola; Térbeli puzzle; Geo mágnes; Jenga, Fogas kerék építő; Város építő, Terepasztal; Közlekedés játék; Sakk, Téglá építő; Topologia készlet;*
- **Számolási készség:** *Színes almafák; Vidám feladatok számoló rudakkal, Állatos párosító, Sudoku; Számlépcsős toronyépítő; Abakusz; Domino; Lük; Számoló béka; Kártya játékok; Pénztárgép; Dobókockás társasjáték; Számbingó; Rubik kocka; Számoló pálcika;*

4. Szocialitás, fejlesztés:

- **Együttműködő, kooperációs játékok:** *Társasjátékok, Twister, Activity; Memória játék; Sokszínű család, Érzelmek és hangjaik;*
- **Személyiségfejlesztő, önismereti játékok:** *Báb színház, Érzelem memória; Pozitív gondolkodás társasjáték; Érzelem nyomozó játék; Legyél a tükröm; Lélekpillangó társasjáték; Érzelem kapszulák; Pantomim; Dixit;*
- **Szociális készség, empátia:** *Sokszínű szálloda; Történetek képekben; Az érzelmek birodalma, Motiváló Cica; Hogyan viselkedj a természetben; A világ gyermekei; Arc kifejezések;*

Fejlesztő játékok gyűjtemény a gyermekek otthoni foglalkoztatásához:

Brainbox óvodás csomag: Memória fejlesztő és ismeretterjesztő játék. Fejleszti a koncentrált figyelmet, megfigyelőképességet, vizuális memóriát. *Fajtái: Farm; Matematika kicsiknek; Környezetismeret kicsiknek; A világ országai; Találmányok; A világ városai; ABC; Foglalkozások; Ellentétek; Bogyó és Babóca; Egyszer volt, hol nem volt; Első számok; Első állatok; Első színek; Első betűk; Első állatok; Első képeim; Közlekedés; Magyarország...*

Brainbox /Játszunk és tanuljunk együtt /KreatívJatek.hu oldalról:

https://www.kreativjatek.hu/brainbox-267?gclid=Cj0KCCQjwsYb0BRCOARIsAHbLPhG5BoXUM-ZpNIahAPoovzjDppmA6tQ6xDe4YHz9vvMtzuJktpgdIOoaAl36EALw_wcB

Doble kártyajáték: *Dobble 12 3; Doble Kids; Doble Animals, Grabolo 3D társasjáték, Grabolo Bogyó és Babóca, Grabolo Kisvakond;* Fejleszti a figyelmet, szem-kéz koordinációt, finommotorikát, koncentrációt, az alakfelismerést, kitartást, szókincset.

Dobble /Okosjatek.hu oldalról:

https://www.okosjatek.hu/dobble_reakcio_gyorsasagi_megfigyelos_party_tarsasjatek

Interneten letölthető, nyomtatható táblalapok otthoni játékkészítéshez:

[https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k&rs=typed&term_meta\[\]=dobble%7Ctyped&term_meta\[\]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped](https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k&rs=typed&term_meta[]=dobble%7Ctyped&term_meta[]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped)

Március 15:

[https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20m%C3%A1rcius%2015&rs=guide&term_meta\[\]=dobble%7Ctyped&term_meta\[\]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20m%C3%A1rcius%2015%7Cguide%7Cword%7C0](https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20m%C3%A1rcius%2015&rs=guide&term_meta[]=dobble%7Ctyped&term_meta[]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20m%C3%A1rcius%2015%7Cguide%7Cword%7C0)

Farsang:

[https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20farsang&rs=guide&term_meta\[\]=dobble%7Ctyped&term_meta\[\]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20farsang%7Cguide%7Cword%7C2](https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20farsang&rs=guide&term_meta[]=dobble%7Ctyped&term_meta[]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20farsang%7Cguide%7Cword%7C2)

Tavaszi:

[https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20tavasz&rs=guide&term_meta\[\]=dobble%7Ctyped&term_meta\[\]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20tavasz%7Cguide%7Cword%7C3](https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20tavasz&rs=guide&term_meta[]=dobble%7Ctyped&term_meta[]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20tavasz%7Cguide%7Cword%7C3)

Víz:

[https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20v%C3%ADz&rs=guide&term_meta\[\]=dobble%7Ctyped&term_meta\[\]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20v%C3%ADz%7Cguide%7Cword%7C4](https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20v%C3%ADz&rs=guide&term_meta[]=dobble%7Ctyped&term_meta[]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20v%C3%ADz%7Cguide%7Cword%7C4)

Tél:

[https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20t%C3%A9l&rs=guide&term_meta\[\]=dobble%7Ctyped&term_meta\[\]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20t%C3%A9l%7Cguide%7Cword%7C5](https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20t%C3%A9l&rs=guide&term_meta[]=dobble%7Ctyped&term_meta[]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&add_refine=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20t%C3%A9l%7Cguide%7Cword%7C5)

Zöldségek:

[https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20z%C3%B6lds%C3%A9gek&rs=typed&term_meta\[\]=dobble%7Ctyped&term_meta\[\]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&term_meta\[\]=z%C3%B6lds%C3%A9gek%7Ctyped](https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=dobble%20j%C3%A1t%C3%A9k%20z%C3%B6lds%C3%A9gek&rs=typed&term_meta[]=dobble%7Ctyped&term_meta[]=j%C3%A1t%C3%A9k%7Ctyped&term_meta[]=z%C3%B6lds%C3%A9gek%7Ctyped)

Logico primo, piccolo készségfejlesztő tanulójáték: szórakoztató fejlesztő feladatok óvodásoknak. A játék fejleszti a vizuális észlelést, a szem- kézkoordinációt, téri relációt, időbeli relációt, feladattudatot, feladattartást, matematikai logikát. A feladatlapok tematikus csomagokra vannak bontva. A játék önellenőrzésre ad lehetőséget, a gyermek saját maga ellenőrizheti a megoldásait. *Számfogócska, Nyelvi képességfejlesztő szinonimák, ellentétek, szórendező, Ovi-suli 1: színek, formák, idomok, Ovi-suli 2: sorrend, kiegészítés, színezés, Ovi-suli 3: keresés, párosítás, megfigyelés; Beteg vagyok; Napirendem; Csuri az óvodában; Az utcán; Tavasznyár-ősz-tél, Négy évszak, Gyerekszoba, Állatok és növények*

Logico primo keret, Piccolo keret, Füzetek <http://www.tessloff-babilon.hu/>

Interneten letölthető lapok a játékhoz, otthoni játékkészítéshez

[https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=logico%20lapok&rs=typed&term_meta\[\]=logico%7Ctyped&term_meta\[\]=lapok%7Ctyped](https://hu.pinterest.com/search/pins/?q=logico%20lapok&rs=typed&term_meta[]=logico%7Ctyped&term_meta[]=lapok%7Ctyped)

Smart Games Játékok egyszemélyes logikai játékok : *Castle Logic, Colur Code, Három kismalac, Camelot, Trükkös teher, Anti-virus, Bunny Boo, Noé Báránya, Éjjel és nappal, Tojó toló, Tangram, Úrkaland*

SmartGames /Játszunk és fejlődünk együtt/ Kreatív játék oldalról: https://www.kreativjatek.hu/smart-games-214?gclid=Cj0KCQjwsYb0BRCOARIsAHbLPHHPVxRiBmP_PBfWeaaWkm1So19C_HWu3cYKn85ipVZv32XzTY-Y9OsaAjPCEALw_wcB

A LÜK készségfejlesztő játék, amely egyesíti magában a játék örömet és a tanulást. A Lük játék a tanuláshoz legfontosabb képességeket fejleszti megfigyelés, koncentráció, kitartás, problémamegoldó gondolkodás, számfogalom, figyelem, emlékezet. Ezáltal megkönnyíti az iskolakezdést is. A játék a feladatok megoldására motivál, önállóságra és önellenőrzésre nevel. A Mini LÜK a legkisebbeknek (2 éves kortól) a BAMBINO LÜK az óvodás korosztálynak ajánlott. A füzetek sokféle fejlesztési területet dolgoznak fel: logika, matematika, szövegértés: *Lombhullató, Már 6-ig számolok; Én is iskolás leszek; Marci és Marcsi ünnepel; Hangoztat, Nézz körül; Hasonlítsd össze; Számvágtá; Képek és formák.*

[https://mora.hu/konyv/csaladintasagok-szinekkal-es-formakkal-bambino-luk-](https://mora.hu/konyv/csaladintasagok-szinekkal-es-formakkal-bambino-luk-ldi116?gclid=Cj0KCQjwsYb0BRCOARIsAHbLPHiOOT8DkKTdcjeaJDLkDrr2r9oiXNn0nTYVVkZOYAjb5lh9hiUjcYaAqt6EALw_wcB)

[ldi116?gclid=Cj0KCQjwsYb0BRCOARIsAHbLPHiOOT8DkKTdcjeaJDLkDrr2r9oiXNn0nTYVVkZOYAjb5lh9hiUjcYaAqt6EALw_wcB](https://mora.hu/konyv/csaladintasagok-szinekkal-es-formakkal-bambino-luk-ldi116?gclid=Cj0KCQjwsYb0BRCOARIsAHbLPHiOOT8DkKTdcjeaJDLkDrr2r9oiXNn0nTYVVkZOYAjb5lh9hiUjcYaAqt6EALw_wcB)

Okoskocka fejlesztő kockajáték-család: Az eszköz célja a gyermekek mentális képességeinek maximális kibontakoztatása. Segít, hogy a szülők tájékozódjanak gyermekük fejlettségéről, a tehetség felismerésben és tehetséggondozásban egyaránt. Az eszközcsalád: Akusztikus észlelés; Anyanyelvi játék; Mese és szövegértés; Számolás; Tér- és időészlelés; Testséma;

Okoskocka oldalról: <http://okoskocka.hu/>

Zárt Facebook csoport segítségével tudjuk tartani a kapcsolatot a szülőkkel. Játékos feladatokat ajánlunk a szülőknek az adott heti témának és az azzal kapcsolatos cél- és feladatrendszernek megfelelően.

Egyéb facebook oldalak:

Ovis Karan Tanya: Ez a csoport azért jött létre, hogy a szülők segítsék egymást ötleteikkel, tanácsaikkal. Az ovis gyerekek nap, mint nap csinálnak valami érdekeset: festenek, rajzolnak, kézműveskednek, énekelnek, kreatívkodnak. Ezeket a „Jó gyakorlatokat” szeretnék egymásnak megmutatni a szülők.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10218070793375477&set=pcb.2611375349099453&type=3&theater&ifg=1>

Mókás Tanítás Blog: *40 mókás benti játék; Lakásban is játszható, 25 mozgásos játék; Finommotorika fejlesztése tavaszi ötletekkel; Március 15. játékos történelem; Szociális kompetenciákat erősítő játékok; Mit kezdünk a maradék csomagolópapírral?; Finommotorika fejlesztése játékosan karácsonykor is; Bal vagy jobb? Típek, trükkök, feladatok; Játékos tanulás a természet kincseivel; Saját készítésű játékok előnyei;*

<https://mokastanitas.hu/blog/index/24>

Családinét.hu: Hírek, Gyermeknevelés Gyermek fejlődése: *Ilyen bámulatos módon fejlesztik a gyermekeket a mondókák, ritmusok és a zene; Milyen viselkedést várhatunk a gyermektől a különböző életkorokban?; Játékos gyakorlatok, amelyekkel észrevétlenül fejleszthető az egyensúlyérzék; Hogyan lehet lekötteni egy gyereket otthon, a legjobb otthon? – 34 ötlet; Régi játékok kezekkel és ujjakkal, melyek észrevétlenül fejlesztik a finommotorikát; Barátkozás a matekkel: Így készíthetsz játékos számológépet házilag; Gyermeknevelés 4,5, 6 éves korban.*

<https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/>

Gyereketető-Skillo.hu képességfejlesztés: Egy csoport édesanyáknak, tanítóknak, óvó néniknek. Képességfejlesztéssel kapcsolatos témák, gyermekeknek szóló játékötletek, nevelési szituációk, anyasággal kapcsolatos élethelyzetek: *Játékok az örömteli és vidám iskolakezdésért; Homokozz otthon; Letölthető építőlapok; Lebeg vagy elmerül? – játékötletek; Tavaszi színezhető játéktábla; Minden napra egy játék!*

<https://www.facebook.com/Gyereketeto/>

Képességfejlesztő Ötlettár blog: *Hogyan takarékoskodj a vízzel? Évszakkártyák; Nyári útravaló (mini képességfejlesztő csomag ovisoknak); Alatt, fölött, mellett, között; Emlékszel? Nyomtatható memória kártya; Több-kevesebb-ugyanannyi állatokkal; Vonalvezetés gyakorlása- nyomtatható lapokkal; Játékos találós kérdések.*

<https://www.facebook.com/KepessegfejlesztoOttlettar/>

Játsszunk együtt! Játék ötletek óvodás gyermekeknek képességfejlesztéshez. Ovis játékötlek, ingyenes játékok, játéktár: *Tavas, Nyár, Ősz,Tél; Nyomtatható húsvéti dekoráció; Élőlények vízben és vízparton; Nyomtatható játékok a foglalkozásokról; Nyomtatható játékok az időjárásról; Nyomtatható játékok az egészséges táplálkozásról; Gyümölcsös letölthető játék; Nyári játékosomag; Válogatás évszakok szerint;*

https://jattsszunk-egyutt.hu/letoltheto-jatekmappak/?fbclid=IwAR30Pcpmb1fyZaHDEp0_I4hI6IHxtoGAj1zGFU4tPcBqCIskFYWoF1yCck8

Otthoni fejlesztés, Kreatív fejlesztési ötletek gyerekeknek

<http://www.otthonifejleszt.es.hu/category/altalanos-fejleszt-es/ovisoknak-altalanos-fejleszt-es>

Ovi-sok. Sok-sok óvoda.

<https://www.facebook.com/groups/1166721330008515/>

neteducatio.hu: Relax mesék; Kreatív sarok; Gyors segítőseg a szülőknek otthon tanuláshoz; Kreatív, szórakoztató vizuális ötletek; Ingyenesen letölthető fejlesztő játékok; Víz világnapi ötletek; Letölthető, nyomtatható sablonok;

<https://www.facebook.com/neteducatio.hungary/>

Anyának lenni JÓ. Kreatív Ötlettár: *Fejlesztő játékok; Nevelési cikkek, ötletek; Játékgyűjtemények*

<https://www.facebook.com/kreativtanitas/>

Kincsek és kacatok óvodáknak, szülőknek, gyerekeknek:

https://www.facebook.com/KincsekEsKacatokOvodaknakSzuloknekGyerekeknek/?tn=2Cd%2CP-R&eid=ARC67rfkgV2FLhscJY7vjQDNyt9ToxGu-9VvkU1T17BrafmJ4VXswE5N_C4_UVBey9PAfMWnqZZT3RQjD

Fejlesztők és gyógypedagógusok honlapja: segédlet pedagógusoknak, szülőknek: *SNI- ami a bűvös betűszó mögött van; Megoldás a tanulási nehézségekre – dislexia; diszgráfia; diszkalkúlia; Ha fejlesztésre szorul a gyermek; Hasznos olvasmányok Autizmus, Dislexia, Sajátos Nevelési Igény; Iskola előkészítés játékosan;*

<https://fejlesztok.hu/>

OVI- ISI és DRÁMA OVI: *Gondolkodás fejlesztése; Analógiás gondolkodás fejlesztése, Az inverz, illetve a divergens gondolkodás fejlesztése, Az analitikus-szintetikus gondolkodás, Kauzális gondolkodás fejlesztése; Emlékezet fejlesztése, Verbális emlékezet, Vizuális emlékezet fejlesztése*

<http://ovi-isi.hupont.hu/5/emlekezet-fejleszt-o-jatekok?fbclid=IwAR37iMns3--FWsPQkXFpPlycUBnfWx-HJwG2VhFBioqfg2IX-JGHRGIfA4I>

Könyvajánló: Fejlesztő kiadványok óvodásoknak, szülőknek:

Libri könyves bolt:

https://www.libri.hu/talalati_lista/?text=ovoda

Krasznár és Fiai könyvesbolt:

https://krasznarésfiai.hu/termekategoria/fejleszt-o-kiadvanyok-ovodasoknak/?product_count=48&product_orderby=rating

Óvodások tankönyve I; Óvodások tankönyve II; Nagy óvodás könyvem; Színek óvodások számára; Az óvodáskor fejlesztőjátékai; Már óvodás vagyok; Szemfüles – Figyelemfejlesztő feladatok óvodásoknak; Pontról pontra óvodások akadémiaja; Medvetalp játékos képességfejlesztő feladatlapon; Iskolába készülök játékos tesztfüzet óvodásoknak; 100 Montessori fejlesztő gyakorlat óvodásoknak; Érzelmi intelligencia 35 játék gyermekünk fejlődéséhez; A gyermeki elme - Agyfejlődés, konfliktusok, támogató szülői stratégiák; A gyermek egészséges fejlődése; A gyermek pszichológiai fejlődése; Agytorna matematikai képességfejlesztő feladatok; Színezd ki és számolj Te is!; Lexi iskola előkészítő mesetankönyv; Lexi íróka; Lexi iskolás lesz; Difer fejlesztő füzetek; Fejlettségi szintmérő 4-5 éves gyermekeknek; Boldogságóra készségfejlesztő kifestő és színező;

Online képességfejlesztő játékok óvodásoknak

Okos Doboz: Interaktív feladatokkal: *Fűzd fel a nyakláncot; A sikidomok helye; Kisebb-nagyobb, Kezdődik az almaszüret; Halkan vagy hangosan?; Miben segít a látásunk?; Kicsi vagy nagy?; Fő az egészség; Görbék vagy egyenesek?; Játékos anyagismeret;*
<https://www.okosdoboz.hu/jatekok>

Learningapps: *Memória játék 5-7 éveseknek; A répa mese; Hol hallod a hangot? Misi Mókus; Márton napi memória játék; Jobb-bal differenciálás; Zöldség- gyümölcs válogatás; Keresd meg az árnyékát; A három kismalac és a farkas; Bogyó és Babóca mátrix; Napirend; Téri tájékozódás; Foglalkozások; Színrács; Színek szerinti válogatás; Tűzoltás; Ellentétek kavalkádja; A hét napjai; Mi miből készül? Számok és mennyiségek*
<https://learningapps.org/10035810>

ÖSSZEGZÉS

A törvényi előírásoknak megfelelően módosított programunkkal; az abban megjelölt célok, feladatok, megvalósításával a nevelőtestület, a fenntartó támogatásával, a tárgyi és személyi feltételek szinten tartásával, fejlesztésével biztosítottak látjuk a hatékony óvodai nevelést.

A Tisztelt Fenntartó óvodaügy iránti érzékenységében, a családok együttműködésében, a helyi társadalom szervezeteinek, lakosságának kisgyermek iránti szeretetében bízva programunkat hatékonyan megvalósíthatjuk. Gyermkeinket az iskolai életre alkalmassá tehetjük, a személyiség kompetenciájukat megalapozhatjuk.